דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, כ"ו בתשרי תשמ"ח, 19 באוקטובר 1987 ● גליון 19248

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח, באילת 95 אג'

היום בדבר
- כנס החורף: הפעם זה סופי / שלמה גינוסר
- וול סטריט – אחרי הנפילה / אמנון דנקנר
- מה שהשיב שמיר לשולץ / חגי אשד
- רובין הוד הוא לא / אמנון אטד
- שוודיה אחרי פאלמה / סדי פרויס
- בורסה וכלכלה; עכשיו; ספורט; בידור

התקף לב ?!

הקדם ועשה מנוי בשח"ל

ניידות לטיפול נמרץ ומעקב רפואי

24 שעות ביממה. טל. 03-330851

שולץ: אין התקדמות – צופה מו"מ ארוך

ינסה למכור לחוסיין את הצעת שמיר להסדר־ביניים על בסיס תוכנית אוטונומיה מורחבת; במשרד החוץ אומרים שחוסיין ידחה התוכנית ● נציגי הפלשתינים לא באו לפגוש את שולץ

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ מודה עם סיום שלושת ימי שיחותיו בישראל כי „אין דבר מסויים שיכול להוות סימן גדול להתקדמות".

השר האמריקאי יוצא הבוקר להמשך שיחותיו במצרים ומשם ימשיך לפגישה בלונדון עם המלך חוסיין, כשהוא נושא עמו הצעה מפורטת של ראש הממשלה יצחק שמיר להסדר ביניים, בלי ועידה בין־לאומית.

פקיד בכיר בירושלים אישר ל"דבר" כי שולץ שכנע את ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס להסכים לניסיון לתת „הזדמנות לתהליך המדיני של שמיר". על אף שהשר האמריקאי הביע תקווה כי ברה"מ תמלא בעתיד תפקיד חיובי בתהליך השלום ותאפשר ליהודים להגר ותכונן קשרים דיפלומטיים עם ישראל. הפקיד הישראלי העריך כי „המלך חוסיין ידחה את הצעת שמיר ויתמיד בדרישתו לפתוח משא ומתן עם ישראל בוועידה בין־לאומית".

השר שולץ בעס אתמול על שנציגי הפלשתינים לא הופיעו לפגישה שנועדה להם עמו. „הם טוענים תמיד שיש להם מה לומר ואכן אני מכיר בכך, חשבתי לשוחח אתם ואני סבור שהפסידו משהו בכך שלא באו". אמר שולץ.

בנאומו סקס במכון וייצמן שבו

(המשך בעמ' 2)

הממשלה אישרה אתמול את מינויו של ויקטור מדינה למנכ"ל משרד האוצר. מדינה פרש לפני כמה חודשים מתפקיד מנהל המחלקה המוניטארית בבנק־ישראל על רקע חילוקי דעות עם נגיד הבנק, פרופ' מיכאל ברונו.

שולץ נכשל בנסיונו לארגן מפגש משולש

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ ועוזריו הבכירים נכשלו בנסיונם לארגן במהלך ביקורם בארץ פגישה משותפת עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס.

מקורות ישראליים אישרו אמש כי לקראת הביקור נעשו מאמצים להסדיר פגישה משותפת בין שולץ, שמיר פרס. עוזריו של שולץ האמינו כי פגישה כזו עשויה להביא לצמצום הפער בעמדות שני המנהיגים הישראליים כלפי תהליך השלום. אך התברר כי בשתי הלשכות של שמיר ושל פרס אין התלהבות לפגישה כזו.

פת, שרון, לוי, קצב מודעי ושריר לחו"ל

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

לאחר תקופת הפוגה שבה שהו רוב שרי הממשלה בארץ, שוב הם ממהרים לצאת למסעות בעולם.

השרים פת ושרון נמצאים במערב אירופה ובארה"ב. דוד לוי יצא לביקור בצרפת, ואילו משה קצב, יצחק מודעי ואברהם שריר יסיירו בארה"ב.

לא ניתן קיצבת ילדים הודיע הביטוח הלאומי

מאת רמי לוין, סופר „דבר"

הביטוח הלאומי יצא אתמול בהודעה, שממנה עולה, כי 500,000 המשפחות המקבלות קיצבת ילדים, לא יקבלו אותה במועד התשלום הקרוב.

(המשך בעמ' 2)

ממראות השטפון בדרום. (הצילום: אמיר ויינברג / ידיעות)

4 הרוגים ו־3 נעדרים בשטפונות
2 הרוגים ו־20 פצועים בתאונות

מאת אמיר רוזנבליט, אריה ארד, שמואל הגר, דב מרשינג, יוסף מיכלסקי ויוסי ליבוביץ, סופרי „דבר"

רב סרן בצה"ל ושני צעירים עדיין נעדרים לאחר שנסחפו בשטפונות שהיו אתמול בדרום הארץ. כוחות מתנדבים של צה"ל ואנשי רשות שמורות־הטבע

(המשך בעמ' 2)

מאת שמעון ויים ויוסי ליבוביץ סופרי „דבר" ותכתבי סוכנות עתים

אשה נהרגה ושני גברים נפצעו בתאונה שאירעה בכביש אתמול בבוקר. בתאונה אחרת שהיתה אתמול בכביש סובב כנרת נפצעו 20 נוסעי מיניבוס, תושבי כפרי המיעוטים בגליל.

התיירות שנהרגה בכביש הערבה,

(המשך בעמ' 2)

פלשתינים מפגינים נגד ביקור שולץ (צילום: יצחק הררי)

נציגי הפלשתינים לא באו לפגוש את שר החוץ שולץ

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

הנציגים הפלשתינים מיהודה ושומרון ועזה שהוזמנו אתמול לשיחה אם ג'ורג' שולץ לא הופיעו. ההחלטה לא לבוא לפגישה נפלה אצלם ברגע האחרון, ובאגרת שהם ניסחו נאמר שהם מאוכזבים ממדיניות ארה"ב ובמיוחד מסגירת משרד אש"ף בוואשינגטון.

לפגישה עם שולץ הוזמנו רשאד אל־שאווא וד"ר חאתם אבו־גזאלה מעזה, סעיד כנעאן משכם, רדואן אבו־עייש (יו"ר אגודת העיתונאים בשטחים) מרמאללה, פאיז קואסמה (אחיו של ראש עיריית חברון שגורש מכאן ונרצח ברבת עמון) ופהד קואסמה.

בין המוזמנים בולט העיתונאי רדואן אבו־עייש כאוהד אש"ף. האחרים נחשבים לאוהדי ירדן או חסרי גיוון פוליטי ברור. כאשר התברר לאנשי פמלייתו של שולץ ולאנשי הקונסוליה האמריקאית בירושלים כי המוזמנים לא יבואו, ניסו ברגע האחרון לארגן משלחת מצומצמת יותר, אולם הדבר לא יצא אל הפועל.

באיגרת שניסחו כמה מהמוזמנים נאמר, שהם תומכים בכינוס ועידה בין־לאומית בהשתתפות אש"ף ומביעים אכזבה ממדיניות ארה"ב שבאה לידי ביטוי בסגירת משרדי אש"ף בוואשינגטון. באיגרת נכתב, ששיפור איכות החיים בשטחים (רעיון שהובע ונתמך על־ידי השר שולץ) איננו יכול להתבצע תוך מדיניות, ענישה חריפה של הממשל הישראלי, הכוללת גירוש מהשטחים, מעצרים מנהליים וריתוק תושבים למקומות מגוריהם.

רבין יסרב לעמוד בראש מטה הבחירות ב„עבודה"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

יצחק רבין אינו מעלה כרגע לעמוד בראש מטה הבחירות של מפלגת העבודה בד בבד עם תפקידו כשר הבטחון. שמו של רבין כמועמד המועדף לתפקיד עלה בתחרות אחרי שמזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הבהיר ליו"ר המפלגה שמעון פרס כי הוא אינו בן מסוכסך לעמוד בראש מטה הבחירות.

ח"כ ברעם סרב אמש להתייחס לסיבות לנסיגתו מההסכמה לשמש בתפקיד יו"ר מטה הבחירות של המפלגה כיון שהוא עומד להיפגש השבוע עם פרס לשיחה בעניין זה. עם זאת נודע ל"דבר" כי החלטתו של ח"כ ברעם נפלה בו כשהתברר לו, שפרס מתכוון בעצם להציב בצוות עוזרי־מעמד־לתפקיד כמה אישים, וח"כ ברעם אינו רוצה להיות כבול ללשכת פרס בכל צעד וצעד או נתון להכתבות.

על רקע זה התעוררו מחדש הדיונים על מועמדותו של השר משה שחל לתפקיד יו"ר מטה הבחירות. האפשרות הזאת עוררה מורת־רוח בקרב חוגים נרחבים במפלגה: שחל אמר אמש ל"דבר" כי הוא אינו מועמד לתפקיד, ולדעתו רבין הוא המועמד הטוב ביותר לתפקיד.

יצוין, כי עדיין מוקדם לדבר על מועמד אלטרנטיבי לח"כ ברעם. וכי הודעתו על הסתלקותו מהתפקיד תגביר הפעלת לחץ על פרס לאפשר למזכ"ל המפלגה להגדיר את התפקיד ואת אופן פעולתו במסגרתו על־פי תנאיו.

מכינים הצעת חוק לפירוק רשות השידור כדי לשקמה

מאת רמי לוין ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

שר החינוך יצחק נבון הממונה על רשות השידור הודיע אתמול בישיבת הממשלה כי בדעתו להביא לאישורה בשבוע הבא של הצעת חוק שתאפשר את פירוק רשות השידור במטרה לאפשר את שיקומה. לדעת נבון „אפשר צעד זה את ארגונה מחדש של הרשות אך במצב החוקי הנוכחי הדבר אינו ניתן לביצוע. לדברי השר העורך בכוח הארגון, התחרות בין קבוצות העובדים השונות על שכר ותנאי עבודה מחייבים לערוך ברשות „בדק בית יסודי". נבון הדגיש כי חובת הממשלה לדאוג לציבור משלמי האגרה הזכאי לקבל את השירות המגיע לו באופן סדיר וללא שיבושים. יו"ר העיתונאים השובתים צבי גורן ברך את השר על שהחליט להטיל את כל כובד משקלו בעניין השביתה. גורן הביע תקווה שהצעותיו של השר מיועדות לשיקום הרשות ואין בכוונתו לפגוע באמצעות החוק בציבור עובדיה.

„הממשלה מרוצה"

הממשלה מרוצה מהשביתה ברשות השידור ומהגרמה התקשורתית בקול ישראל ובטלוויזיה. כך העידו שרים אחרים ופקידי ממשלה בכירים בעקבות הדיון הקצר שנערך אתמול בישיבה השבועית של הממשלה.

הסקירה על השביתה נמשכה חמש דקות. הוא הסביר כי לא מתנהל בשלב זה כל משא ומתן ואמר כי דרישות העיתונאים השובתים מסתכמות בדרישה לתוספת שכר של 26 אחוז, ביטול פיטורי כתב הטלוויזיה בדרום וביטול הוראת המנכ"ל האוסרת על עובדי הרשות לעבוד בעבודות אחרות („הלטורות").

אף לא שר אחד הביע בקורת על המצב או דרישה להתערבות למען הפסקת השביתה. שר החינוך נועד אתמול לשיחה בקשר לשביתה עם שר האוצר משה נסים אך בשלב זה לא הושג שום סיכום או התקדמות שיאפשרו פתיחת המו"מ.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת הציע ליו"ר הרשות מיכה ינון לדחוק את כינוס מליאת רשות השידור ליום ד' השבוע, בשל הדעתם של חברי המועד במליאה כי לא יופיעו. „כינוס המליאה בהרכב חסר יהפוך את החלטותיה לחד צדדיות ויקות מתוכן". ינון הודיע כי אכן יעשה לדחיית הישיבה.

אורלוגי 70 שנות „הבימה". נפתחו אמש בחנוכת קיר ההנצחה למייסדי התיאטרון. בתמונה: שמעון פינקל ושלמה בר־שביט ליד תמונות הראשונים. (צילום: עוזי קרן)

7 איגודי אקדמאים הקימו קונפדראציה

יו"ר הגוף החדש – ד"ר רם ישי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

החלטה להקים קונפדרציה של האיגודים האקדמאיים תובא בקרוב לאישור במוסדות של איגודים אלה. כך הוחלט אתמול בכינוס של ראשי שבעה איגודי אקדמאים שהתקיים בבית ההסתדרות הרפואית בתל־אביב.

הקונפדרציה אמורה לכלול את הסתדרות המהנדסים, הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח (מח"ר), איגוד העובדים הסוציאליים, ארגון המורים העל־יסודיים, איגוד הטייסים, ההסתדרות הרפואית וכן את עובדי המחקר במערכת הבטחון. ליושב־ראש הקונפדראציה נבחר ד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית.

חלק מהאיגודים השותפים בהקמת הקונפדראציה חברים בהסתדרות הכללית, אך צעדם זה אין פירושו כי יפרשו מהמסגרת של ההסתדרות, לפחות לא בטווח הקצר. ראשי האיגודים הללו מסרבים לצרף את חתימתם להסכם השכר בשירות הציבורי שהושג בספטמבר בין ההסתדרות לבין האוצר. לדבריהם, הסכם זה שאינו עונה על צרכיהם, שימש גורם מאיץ בהחלטתם להקים את הקונפדרציה.

בכיר בהסתדרות אמר אכש בתגובה: „רעיון הקונפדראציה אינו חדש. הוא לא יפתור בעיות בתחום יחסי העבודה, אלא עלול לגרום למאבקי כח במקומות העבודה. אין זהות אינטרסים לפחות בין חלק מהאיגודים הללו. כל אחד מהם ימשוך לכיוונו, בלי שהיפתר בעייתם הייחודית של עובדיו".

מו"מ עם השובתים במערכת הבריאות

מאת דנקה הרציג, סופרת „דבר"

מטה חירום הופעל אתמול במשרד הבריאות לטיפול שוטף בסכסוכי העבודה המשבשים עתה והעתידים לשבש עוד יותר בזמן הקרוב – את פעילות המערכת. שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הצהירה, כי „מוטב לכבות את האש הקטנה לפני שתיהפך לבערה גדולה, שתסכן חיי ארבע תעלה כסף רב".

המטה עשה אתמול צעדים ראשונים ליישוב הסכסוך עם הרוקחים, אך בינתיים ללא תוצאות. הרוקחים, שהשביתו אתמול את כל בתי־המרקחת בבתי־החולים הממשלתיים, המרפאות של קופת־חולים הכללית, מלבד בתי מרקחת בישובי הספר, ממשיכים גם היום בשביתתם באותה המתכונת. מזכיר איגוד הרוקחים חיים בושי מסר ל„דבר", כי רק היום תחליט מזכירות האיגוד אם להרחיב מחר את השביתה גם למגזר הממשלתי. „אנחנו תקווה שלא נצטרך לנקוט צעד זה ושמשרד הבריאות ישכנע את האוצר להתייחס בכנות וברצינות לתביעות שלנו", הוא אמר. לדברי בושי, שכרם של הרוקחים נשחק בשנים האחרונות בעשרות אחוזים.

בנוסף לאי הנוחות שגרמה שביתת הרוקחים לחולים רבים – ובייחוד לחולים כרוניים קשישים – היא פגעה בטיפול השוטף בחולים בבתי־החולים.

בתי־המרקחת בבתי־החולים כבר נים תרופות שונות הניתנות בעידוי ובריכוזים שונים, בהתאם לכל מקרה. בתרופות בסוג זה אין מלאי.

(המשך בעמ' 2)

נהגי התברואה בת"א שבים לעבודה סדירה

מאת נתן רוזט, סופר „דבר" בתל־אביב

נהגי התברואה של תל־אביב ישובו הבוקר לעבודה סדירה לאחר שאתמול נחתם עמם הסכם והסתיימו העיצומים שנקטו.

ההסכם התקבל לאחר לחץ כבד שהופעל נגד הנהגים על־ידי ראש העיריה לשמה להם ועל פיו קיבלו בעצם הנהגים את „סעיף 9" שמאפשר לראש העיריה לשלוט באגף התברואה. להסכם צורף עם זאת מכתב גילווה שבו נרשם: „עירית תל־אביב תתייעץ עם עובדי האגף כפי שהיא מתייעצת עם ועדים אחרים", אך לא צויין בבפורש כי מדובר בהתייעצות עם נהגי התברואה.

כמו כן הובהר באמצעות מכתב נוסף שגילווה להסכם, כי העיריה תוכל להכניס לעיד 500 מיכלים לפינוי זבל והיא התחייבה שאת המיכלים לא יפנו עובדים כן החוץ. בכך הובטח בעצם כי לא יפוטרו נהגים מאגף התברואה.

(המשך בעמ' 2)

לבעלי מניות ההסדר בנק לאומי מציע:

להרווית חסכון צמוד ל־$ או למדד בריבית גבוהה במיוחד
תוכנית האוצר עם שיפורים יחודיים ללקוחות בנק לאומי

או

להרווית להשאר במניות ההסדר ולקבל תשואה דולרית גבוהה*
הכסף נשאר חופשי
* עם בחירת הצמדה הקרן למדד.

תוכנית חסכון כח דולר מדד

סוג ההצמדה / תקופה	למדד (ופרי ריבית)	לדולר (ופרי ריבית)
3 שנים		
4.5 שנים	3½%	**8½%
6 שנים	3½%	**8½%
בכל מקרה אתה מקבל את התשואה הגבוהה מבין השתיים	4½%	**8½%

שיפורים גם בכל מסלולי ההשקעה האחרים.

מחלקות ההשקעה בסניפי בנק לאומי לנוחות לקוחותינו יהיו פתוחות היום ומחר (19-20 לאוקטובר) בין השעות 08:30-19:00 ברציפות.

בנק לאומי - רווח יומי

صكذا من الاصل

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

(יצחק מרידור).– "באנו הנה היום, לזכור גבר משכמו ומעלה. ובאותם הימים, לא היה פשוט להיות 'גבר משכמו ומעלה'", כך אמר אתמול השר עזר ויצמן בטקס האזכרה שנערך בבית העלמין של נהלל, על גבעת שמרון, במלאות שש שנים למות ידידו וגיסו, משה דיין. רק קצת יותר משני מניינים, ממוקירי זכרו של דיין, ובהם השרים נחמקין, הורוביץ וויצמן, והח"כים לשעבר מרדכי בן־פורת, זלמן שובל, מתילדה גז ועמוס הדר, קומץ מוותיקי נהלל וידידים אישיים אחדים, וכן אלמנתו רחל, פקדו אתמול את קברו של מי שהיה שר החוץ, שר הבטחון, שר החקלאות ורמטכ"ל צה"ל, שהלך לעולמו לפני שש שנים.

שבחים בממשלה לפעילות כוחות הבטחון נגד הטרור

שלושה בקבוקי תבערה אל כלי־רכב ישראליים

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

הממשלה הביעה אתמול סיפוק ושביעות רצון מההצלחות האחרונות של כוחות הבטחון נגד הטרור הפלשתיני. שר המשטרה, שר הבטחון, מפכ"ל המשטרה, נציגי שירות הבטחון הכללי ואחד הפיקודים בצה"ל סקרו אתמול במשך שלוש שעות את הפעילות בשבועיים האחרונים. אפשרות החלתו של עונש המוות לא הועלתה בישיבה פרט להערה קצרה של אחד השרים.

במהלך הישיבה נמסר לשרים, כי כוחות הבטחון פגעו קשות בתנועת "הג'יהאד האיסלאמי" בעזה, לאחר שרשים מחבריה נעצרו. להערכת הדוברים בדיון התגברה פעילות הטרור בעזה בגלל בריחת ששת האסירים מהכלא.

הישיבה היתה במסגרת ועדת שרים לבטחון. ראש הממשלה יצחק שמיר סיכם בדברי הערכה וסכם, על דעת הממשלה כולה, את פעולת כוחות הבטחון והמשטרה, שעשו מאמץ נרחב לאבטחת התכנסויות ואירועים ברחבי הארץ והקנו תחושת בטחון לציבור, וציין את פעילות צה"ל ושירות הבטחון הכללי העושים עבודת סיכול חשובה.

יצוין, כי שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, המרבה לאחרונה להביע ביקורת על תפקוד כוחות הבטחון במלחמה נגד הטרור, נעדר מן הישיבה.

(עז).– מזג האוויר הרגיע, ככל הנראה, את הרוחות ביהודה ושומרון, וחלה ירידה תלולה במספר הפרות הסדר.

בצהריים הושלך בקבוק תבערה ליד קבר רחל לעבר רכב ישראלי. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

קבוצת סטודנטים מהפוליטכניקום בחברון הבעירה צמיגים. אחר כך ניסו חברי הקבוצה להתבצר בבית־ספר לבנות שבקרבת מקום לצאת להפגנה. כוח צה"ל שהגיע למקום הרגיע את הרוחות.

בברכה ושאללה היו כמה מקרים של ידויי אבנים לעבר כלי־רכב ישראליים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

הפגנה שהתקיימה במרכז ג'נין פוזרה בלא שימוש בכוח.

ממכללת קדומים תצא תורה אותת שמיר אל ג'ורג' שולץ

מאת אריאל בריעמי, סופר "דבר"

בדרך מבנחת־המסוק בקדומים ועד למקום הטקס מחייך ראש־הממשלה במכוניתו. לא, הוא לא יתייחס לשיחותיו עם שולץ, שהרי הן עוד לא הסתיימו ובעצם גם עם סיומן הוא בטוח שיכסור עליהן פרטים.

בינתיים אומר יצחק שמיר ל"דבר" שהוא בהחלט ישמח לפגוש את מר שולץ בקדומים, "הרי גם זו ארץ־ישראל" הוא אומר.

ראש הממשלה נחת בקדומים, לאחר טיסה שארכה פחות מחצי שעה. הוא מגיע לשומרון לכבוד בית הקבע הראשון של מכללת קדומים. היא שלוחה אקדמית של אוניברסיטאות "בר־אילן" ו"האוניברסיטה הפתוחה".

ח"כ יגאל כהן־אורגד מברך את ראש־הממשלה כשכיפה סרוגה לראשו. אחר־כך / מוזמנים ילדי השומרון ולאחר־מכן זוכה ראש הממשלה ברשות הציבורית. באווירה האקדמית הזאת מודה ח"כ כהן־אורגד לשמיר שנתפנה לטקס החשוב בשיחותיו עם פרופ' שולץ. שולץ בוודאי ישמח לשמוע. שמיר/ מברך את עשרות שומעיו מספר להם שעשה את דרכו בתוך פחות מחצי שעה מירושלים. "וזוהי ההוכחה הבטחונית החשובה ביותר שיהודה ושומרון בידינו. "ירושלים, שומרון, שרון, הגליל והגולן מהווים שלמות אחת חוזי אסלייה מסוכבת לחשוב ולאומר כי עם ישראל יתנתק אי־פעם מהאיזורים האלה. זה לא יקום ולא יהיה" מכריז שמיר חוכה למחאות כפיים.

בשורה השניה של המוזמנים יושבים נכבדים מן הכפרים הערביים בסביבה. שמיר מעביר להם מסר של שלום: "אנחנו, הרבה שנים מאז הקמת מדינת ישראל, ועוד לפני־כן עוסקים הרבה בשלום חותרים לשלום ומדברים עם שכנינו על השלום. גם היום אנו אומרים להם, מן המקום הזה הקיים פה, כי הבנייה פה, ההתערות פה, בנית החיים החורשים פה, כל אלה הם חלק אורגני של תנאי־שלום. במסגרת הזו של התנאים האלה אנו קוראים לכל שכנינו לחיים של דו־קיום בין יהודים וערבים בכל מרחבי המזרח התיכון".

הקהל בקדומים אינו מוחא הפעם כפיים. לעומת זאת, כשמסיים שמיר את דבריו "פה אני בטוח שתהיה מזיגה של תרבות ישראל ואהבת ישראל ואהבת ארץ־ישראל". שב הקהל להודות לראש־הממשלה המסיים את דבריו הבוטחה "מציון אך גם משומרון תצא תורה".

הטקס הסתיים בהזדרזות וראש־הממשלה ממהר אל מסוקו. בדרך אני שואל אותו מה פשר האיתותים לשולץ. שמיר אומר "זה לא איתותים, אמרתי לו את הדברים האלה באופן ברור גם בשיחותינו". אחר־כך, בראיון הבזק הזה, מספר שמיר שמצב הרוח בשיחותיו עם שולץ היה טוב בדרך כלל וכי הוא אינו יודע אם יגיעו בו לסיכומים קונקרטיים.

ובכל זאת יש לו בשורה: "אני מקווה ספר שולץ ואני נצא ידידים מהביקור הזה"

עיצומי עובדי מש' העבודה: לא נוגעים בטלפון ובדואר

תקרית באסיפה: הסמנכ"ל סטר ליו"ר הוועד

(עז). – עובדי משרד העבודה והרווחה במשרדים בכל הארץ פתחו אתמול בעיצומים שבמסגרתם העובדים אינם עונים לטלפונים ולא מטפלים בדברי הדואר – מסר יו"ר הוועד הארצי של עובדי המשרד שלמה נחמה.

לדברי נחמה, סיבת העיצומים נעוצה באי קיום הבטחות להטבות בתנאים ובשכר, שהבטיח, לטענתו, מנכ"ל משרד העבודה הקודם, אינג' צבי צילקר. המנכ"ל הנוכחי יהושע דוידוביץ אינו מקיימן אף שאינו מתכחש להן.

סיבה נוספת היא לדבריו מינויים שרירותיים במשרד. העובדים מוחים על מינויו של אלי פז, סמנכ"ל בכיר במשרד העבודה למשרת סמנכ"ל לפיתוח כח אדם. לדבריהם, מונה פז ללא מכרז ובאופן שרירותי. מינויו של פז נכנס לתוקפו ערב סוכות. יו"ר ועד העובדים שלמה נחמה הורה לכל עובדי המשרד בארץ לא לשתף עימו פעולה.

אתמול ערכו עובדי המשרד בכל הארץ אסיפות, שבהן הכריזו על סכסוך העבודה. באסיפה שנערכה ברחובות משרד העבודה בירושלים אף התפתחה תקרית אלימה, כשאלי פז סטר בסוף האסיפה על פניו של יו"ר ועד העובדים שלמה נחמה. פז אמר אחר כך שהוא מתנצל על שנגרר לכך על־ידי פרובוקציה וטען, שהמטרה היא תגובה להכפשת שמו על־ידי העובדים ולהטרדות טלפוניות יומיומיות.

בתגובה לטענות העובדים בקשר למינויים השרירותיים אמר דובר המשרד, אריה פיקל, שאלי פז הוא עובד המשרד מזה 20 שנה וסמנכ"ל בכיר בו. הוא הדגיש שפז מונה לתפקיד סמנכ"ל לפיתוח כח לאחר שמנכ"ל המשרד, יהושע דוידוביץ, החליט לשים דגש על אגף זה ולהעלות את דרג מנהל האגף – מבנהל לסמנכ"ל בכיר. לדבריו, ועד העובדים במשרד היה צריך לשמוח שעובד מקרבו מונה לתפקיד כה בכיר.

בקשר לתביעותיהם הנוספות של העובדים מסר הדובר מפי מנכ"ל המשרד יהושע דוידוביץ, כי במסגרת הדיונים עם המנכ"ל הקודם דרשו העובדים לתקן 250 תקנים, להוסיף 50 תקני רכב חדשים ולהשוות את שכרם לשכר עובדי שירות התעסוקה. הוא אמר שהוא מטפל בחיוב במרבית הדרישות ושהדבר נמצא במו"מ עם נציבות שירות המדינה והאוצר. לדבריו, מה שמקשה על השגת הסדר מיידי הוא תביעת ההסתדרות בסעיף 12 של הסכם החדש, כי לא יינתנו תוספות מיוחדות לקבוצות ספציפיות. המנכ"ל הוסיף כי מאחר שהעובדים החליטו באופן חד־צדדי לפתוח בעיצומים, לא תהיה ברירה בידו אלא לנכות משכרם את ימי העיצומים.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־ישי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס ב"דפוס דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 296032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' [illegible] 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111, ת.ד 33104

נהגי התברואה

(המשך מעמ' 1)

ראש עירית תל־אביב שלמה להט אמר "אני שמח עם סיום העיצומים. מעכשיו נארגן מחדש את שיטות הניקוי בעיר. זהו תהליך שיארך מספר חודשים והוא יביא לכך שהעיר תהיה נקיה יותר מאשר היתה ערב העיצומים". בעיריה הגדירו אתמול את ההסכם הסכם כניעה, ואמרו כי בתוך ימים אחדים יסיימו הנהגים את פינוי האשפה מהעיר.

נציג אגף התברואה שלום דרדר אמר אתמול: "אין זה הסכם כניעה. יש לנו מסמך כי חברי הוועד מטפלים בנהגים. 'הצפרדעים' יפתנו על־ידי נהגי התברואה ולא על־ידי קבלנים וזה נצחון של העובדים".

החלטה לבטל ייצור אב־טיפוס "לביא 3"

מאת מלי ולינגר, הכותבת הצבאית של "דבר"

במערכת הבטחון החלו בימים האחרונים כי תוף החלטה קודמת, לא ייוצר אב־טיפוס שלישי ל"לביא" בגלל קשיים תקציביים.

לפני כחודש החליטו שר הבטחון וצוות הפירוק של פרויקט "לביא", המחפש אפיקי פיתוח וייצור של מערכות המטוס לתעשיה האווירית, כי ימשך פיתוחו לשם ייצור של אב־טיפוס "לביא 3" שעליו יורכבו כל מערכות האוויאוניקה אותן הוחלט להמשיך לפתח לייצור בתעשיה האווירית. הכוונה היתה להפוך את אב־טיפוס 3 לפלטפורמה מעופפת לצורכי ניסוי ותצוגה של מערכות האוויאוניקה.

עתה נודע כי הוחלט לוותר על התוכנית הזאת ולהרכיב את המערכות המתוכננות על שני אבות הטיפוס הקיימים של מטוס ה"לביא".

עד כה הועברו 25 מיליון דולאר לתעשיה האווירית לצורכי פיתוח מערכות האוויאוניקה.

ברה"מ סיפקה לסוריה כמה מל"טים חדישים

מאת דן אביזן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ברה"מ סיפקה לאחרונה לסוריה כמות בלתי ידועה של מטוסים ללא טייס מסוג "ד.ר.־30" – כך מסר העתון "אל־את'האר" היוצא לאור במפרץ הפרסי.

לדברי העתון, אלה הם מטוסים ללא טייס מהסוג המשוכלל ביותר הנבנה בידי הסובייטים, שכמותם הם לא ייצאו לפי שעה לשום מדינה אחרת.

ראש ממשלת איראן בא לביקור בדמשק

מאת דן אביזן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת איראן מיר חוסיין מוסאווי הגיע אתמול לדמשק בראש פמליה גדולה ונועד עם עמיתו הסורי עבד אל־ראוף אל־כסם. השניים דנו בהידוק שיתוף הפעולה הבילטרלי בין סוריה ואיראן ובן תיאמו עמדות לקראת כינוס ועידת הפסגה הערבית ב־8 בנובמבר ברבת־עמון. האיראנים מעוניינים שסוריה תסכל בוועידת הפסגה כל נסיון לקבל החלטה להטיל חרם ערבי על איראן.

פסגה זו אמורה לדון בעיקר בדרכים להפסקת המלחמה בין איראן לעיראק. אל־כסם אמור היה להגיע לדמשק עוד לפני כמה חודשים, אך ביקורו נדחה בשעתו בשל הרעה זמנית שחלה במצב בריאותו של הנשיא אסד.

נציג דרום־אפריקה יו"ר נאמני הסוכנות

מאת סופר "דבר"

לראשונה בקורות הסוכנות היהודית נבחר נציג יהדות דרום־אפריקה ליו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית. הנציג, מנדל קפלן, נבחר במקומו של ג'ראלד הופברגר מבולטימור, שסיים ארבע שנות כהונה בתפקיד זה.

קפלן נבחר פה אחד על־ידי ועדת המינויים של המגבית המאוחדת בארה"ב כמועמד יחיד. היום אמורה ההנהלה הציונית המתכנסת בירושלים להתייחס למועמדותו, וקרוב לוודאי שתאשרה.

בחירתו של קפלן מעידה כי מנהיגות המגבית המאוחדת בארה"ב לא הצליחה למצוא מנהיג ראוי לשמו בתוכה ונאלצה "לוותר" לקרן היסוד על התפקיד החשוב ביותר בסוכנות היהודית.

כתבנו מוסר כי חוגים בסוכנות היהודית סבורים שמינויו יסייע לבחירתו של עקיבא לוינסקי ליו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית.

מו"מ עם השובתים

(המשך מעמ' 1)

השבתת בתי־החולים יום שני ברציפות תכבש קשות את המערך הטיפולי.

גם הנהלת קופת חולים עשתה אתמול נסיון נמרץ להדברות עם רופאי בתי החולים. בשעות הבוקר נפגש יו"ר הנהלת קופת חולים פרופ' חיים דורון עם מ"מ יו"ר הסיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים ד"ר אליאס ווליקובסקי, ובעקבות פגישה זו התכנסו הצדדים בהרכב רחב בשעת ערב. הצדדים לא הגיעו לכלל הבנה, והרופאים מקיימים היום את עיצומיהם בבית־החולים "השרון" ובבתי־החולים הגריאטריים "בית רבקה" ו"הרצפלד".

מטה החירום שהוקם במשרד הבריאות יצר אתמול מגע שוטף עם ועדי העובדים, עם האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ועם הממונה על השכר במשרד האוצר. שרת הבריאות הסמיכה את המטה גם לקבל החלטות במקרה של הרפת המצב בסקטורים שונים של העובדים. בעקבות מגעי המטה עם האוצר צפוים היום במשרד הבריאות לאישור הממונה על השכר יעקב דנון לצירופם של עובדי המעבדות והרוקחים למשא ומתן שמתנהל עם העובדים הפרה־רפואיים. אישור זה עשוי להפסיק את שביתת הרוקחים ולבטל את שביתת עובדי המעבדות שנקבעה למחר.

המטה אמור להפגש היום עם הממונה על השכר באוצר ולהעלות כמה הצעות לגבי הפתרונות האפשריים לסכסוכי העבודה השונים במערכת הבריאות. מחר ייפגשו נציגי משרד הבריאות עם נציגות עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים במטרה למנוע זעזועים נוספים בעבודת המערכת. אנשי משרד הבריאות עומדים להודיע בפגישה זו, כי בעוד כשבועיים תכונס ועדת פרה, שעליה הוטל בזמנה להשוות את תנאי שכרם של עובדי המינהל והמשק בבמגזר הממשלתי עם תנאי עמיתיהם בקופת־חולים הכללית. השוואת תנאי השכר עם קופת־חולים היא התביעה העיקרית של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים. ביום ד' ייפגשו אנשי משרד הבריאות עם ראשי הסיבת האחיות והאחים של בתי חולים לדיון בכוונתם לעבור בשבוע הבא למשמרת מקוצרת של 36 שעות עבודה בשבוע, כפי שסוכם איתם בהסכם מלפני שנה.

ליום ה' נקבעה פגישת שרת הבריאות עם שר האוצר לדיון בפתרונות לבעיות שפוקדות את מערכת הבריאות.

לא ניתן קיצבת ילדים

(המשך מעמ' 1)

הביטוח הלאומי טוען, כי לא יוכל לשלם את קיצבת הילדים בסום שלא הועברו לידו כ־344 מיליון ש"ח שהיו אמורים להגיע עוד ב־15 לחה"ש מאוצר המדינה. הכסף הזה נועד לכסות את הפטור מתשלום דמי הביטוח, שניתן החודש ל־290,000 עצמאים. הפטור ניתן בעקבות החלטת הממשלה על הפחתת עלות העבודה. דובר האוצר יצחק פיינברג טען אמש, כי הסכום הועבר, אך במוסד לביטוח לאומי אמרו כי הכסף לא התקבל.

מזג האויר

מעונן חלקית עד מעונן. מדי פעם יירד גשם. קימת סכנת שטפונות.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 12־20, רמת־הגולן: 14־22, נהריה: 20־25, צפת: 14־20, חיפה: 18־25, טבריה: 18־26, נצרת: 16־23, עפולה: 15־25, השומרון: 15־21, תל־אביב: 17־24, לוד: 15־22, יריחו: 17־25, עזה: 20־24, באר־שבע: 16־22, אילת: 20־28.

זה מה שיש

מאת יצחק בן־נר

בסוף, כותב פרשננו המדיני, הכל יסתדר. צריך רק לדעת להסתפק במה שיש, ואפילו היש הזה הוא מעט מאוד. ואם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ ביקש לשמור בסוד את פגישותיו עם רה"מ שמיר ועם מ"מו שר החוץ פרס, האיפול, הפלא ופלא, אכן נשמר – עדיין יכולים אלה שתחום התמחותם להבין דבר מתוך דבר ולקרוא רזין וסתומין בין השיטין, לפרש לכם, הקוראים שאינם יודעים מימינם ומשמאלם, מן המעט הידוע ומן הרב המשוער, את כל מה שקרה, קורה ועתיד לקרות. בשביל זה משלמים לי, פרשנכם, משכורת־דחק. אבל זה לא לעניין.

אז ככה: קודם כל, כאמור, לא צריך לקוות להרבה. לא צריך, לכן, לקוות ששולץ שכנע בחדרי־חדרים את שמיר בהכרח הקיומי שבעריכת ועידה בין־לאומית. ראש ממשלתנו, כידוע, מלא גאווה לאומית עיקשת וכבוד לאומי סרבני, ועם אריק, ארנס ודוד לוי הנושפים בעורפו (איפה לוי, אגב? אומרים "שרון" ו"ארנס", ומוסיפים, כרפלקס מותנה, גם את

עוד חצי דבר

השם "דוד לוי". האם מישהו ראה או שמע אותו בזמן האחרון? האם קיים בכלל מישהו כזה? האם זה משנה בכלל אם קיים או לא קיים מישהו כזה? ומה זה קשור לסקירה הזאת בכלל? לרשום בצד לבדיקה), יצחק שמיר הוא חסין־שכנוע (מבמאל ג'אקס, בלעז) לחלוטין. (עם פרס אין לשולץ כל בעיות שכנוע בנושא הוועידה הבי"ל, שהרי פרס משוכנע בנחיצותה מזמן. ואם כך, תהבני מדוע נפגש שולץ גם עמו לשתי פגישות ומדוע גם כאן האיפול? רק לשם איזון אובייקטיבי? לבדוק).

אז איפה הייתי? בעניין שמיר ושולץ והשכנוע. צריך להסתפק במה שיש, ומי שמקווה ששולץ שכנע את שמיר שמוכרחים להסכים לוועידה בי"ל, איננו קורא את המפה. די לנו בכך אם בפגישות האלה הצליח שמיר לפחות לשכנע את שולץ שאסור לארה"ב להבליג ושהיא חייבת להגיב בכוח נגד האיראנים או העיראקים במפרץ שמה; ושעם הרוסים, מנסיון, כדאי ללכת בשיטת כבדהו וחשדהו ושקודם כל שיתנו למרנוולים האלה חופש־עלייה לכל היהודים ושיחזרו את

(דפי טיוטה של פרשן מצוי במצוקה)

הקשרים הדיפלומטיים איתנו ושיצאו מאוזבקיסטן או מאפגניסטאן או איך שקוראים לזה לפני שהם מדברים על פירוק הטילים; ושכדאי לאמריקאים לשמור על עצמיהם גם בוול־סטריט שלהם, עם משבר המניות. גם לנו יש בעיה עם מניות הבנקים שלנו, אמר בוודאי שמיר לשולץ בארבע עיניים, ועל מה הם כבר יכולים לדבר במשך שתי פגישות ארוכות, באיפול מלא, אחרי ששמיר אמר בהיסוס בוטחות את שלושת הלאווים שלו?; אבל אנחנו לא דואגים. בסוף הכל מסתדר. תראה, אפילו את אידה נודל הצלחנו להביא ארצה. ראית בערוץ השני שלכם איזה קבלת־פנים עשינו לה? ראית מי דיבר שם?

חוץ מזה, אמר שמיר לשולץ (סביר להניח), שישראל איננה קשוחה, ושבעצם היא מוכנה לוותר על הרבה מאוד דברים למען השלום הנכסף. גם על דברים עקרוניים: ממשלת ישראל מוכנה לוותר על התנגדותה להעלאת שכר הבכירים, אפילו שבכך היא מסכנת את היציבות במשק; היא מוכנה לוותר על אי הפעלת הערוץ השני ועל עונש למשה עמירב ועל תודה לסובייטים ששחררו את אידה נודל ועל ההורים שהסילה התקשורת על בית"ר ירושלים.

אז עכשיו (כותב פרשננו) אפשר לסכם שהכדור הוא בידי שולץ ובלשכת רה"מ נושמים לרווחה: הסיוט הזה גם הוא עבר ושולץ נסע וישראל השיגה את מלוא דרישותיה ממנו (הוא ישן בסוף בירושלים או לא ישן בסוף בירושלים?) והכוונה על ארץ־ישראל לא נפגעה במלוא הנימה. עכשיו יכול פרס להתרוצץ לו בחו"ל כאוות נפשו ולדבר שם על הוועידה הבין־לאומית שלו, יאמרו בוודאי בלשכת שמיר, ואנחנו נוכל להתפנות ולטפל כאומת בעניינים חיוניים לעם ישראל.

לפיכך, אפשר בבטחון גמור לומר (ובתקווה שאיש מעמיתי לא יקדים אותי מחר בבוקר, או שיגלה דברים שלא עלו כלל בדמיוני), שמה שצפוי בזמן הקרוב הוא שהשובתים ברשות השידור לא "יכסו" את שביתת הזבלנים בתל־אביב (אומרים שכבר נגמרה בינתיים), כדי שלא להעניק להם פרסומת־חינם, ושמנקי הזבל של עיריית תל־אביב לא ינקו, במחאה, את הזבל משכונותיהם של הרופאים, הרוקחים והאחיות המעצימים של קופ"ח, בגלל שהם מנהלים את מאבקם על גב החולים, ושהרופאים, הרוקחים והאחיות מצידם לא יעניקו טיפול, סיעוד ותרופות לאף אחד מעובדי רשות השידור, עד שיחזרו ויפעילו את הטלוויזיה והרדיו החיוניים כל כך במדינה כמדינתנו, או שלפחות יקרינו בשידור חוזר את בואה של אידה נודל. –

קיסר לספרד בתום ביקורו בשוודיה

פדרציית האיגודים המקצועיים בשוודיה תסייע להסתדרות במימון הקמת בית־ספר מקצועי תיכון לנערים ערבים במזרח־ירושלים. על־כך סוכם בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבין מזכ"ל הפדרציה סטיג מלם בתום ביקורו של קיסר בשוודיה. אתמול סיים קיסר את ביקורו בשוודיה ויצא בשליחות ההסתדרות לספרד.

ביקורו של קיסר בשוודיה הוגדר כהישג פוליטי־לאומי וכפריצת דרך לחיזוק הידוק קשרי הגומלין בין שתי התנועות המקצועיות לאחר תקופה של קפאון מסוים, מאז מלחמת־לבנון. במשך הביקור נפגש קיסר עם ראשי הקהילה היהודית בשטוקהולם בלווית שגריר ישראל בשוודיה משה ארזל ונציג ההסתדרות באירופה דני אפרים.

300 מיליון ש"ח הלוואה לבנקים

מאת אמנון אמר, מוסר הכלכלי של "דבר" בירושלים

בנק ישראל העמיד אתמול לרשות 15 בנקים מסחריים הלוואה בסכום כולל של 300 מיליון ש"ח. ההלוואה ניתנה לתקופה של 12 יום, עד ה־29 בחודש.

תנאי ההלוואה נקבעו בשיטת המכרז. הריבית שישלמו הבנקים המסחריים לבנק ישראל תסתכם ב־23 אחוז וכל הבנקים שהציעו לשלם ריבית זו יקבלו רק חלק מהמנתם.

ההלוואה שהעמיד בנק ישראל לרשות הבנקים נועדה לשפר את מצב הנזילות שלהם בתקופת הביניים שעד למועד פירעון מניות הבנקים. בבנק ישראל הביעו אתמול תקווה שמתן ההלוואה יביא להשפעה ממתנת ומייצבת על שערי הריבית במשק.

רימון פוצץ בירושלים

מאת ירום לוי, סופר "דבר" בירושלים

רימון יד התפוצץ אתמול בבוקר ליד מגרש למכירת מכוניות ברחוב חיל ההנדסה בירושלים. איש לא נפגע.

מחקירת משטרת ירושלים מתברר כי הרימון התפוצץ סמוך ל־6.30 בבוקר ואולם הדבר דווח למשטרה רק שעתיים וחצי מאוחר יותר. פועל ערבי שעמד ליד מגרש המכוניות שמע פיצוץ עז בקרבתו. הפועל הדריך להמתין ושיסר על כך למעבידו אשר הודיע למשטרה. חבלן שהגיע למקום איתר מכתש קטן שם התפוצץ הרימון ואיתר כמה רסיסים. נראה כי מדובר ברימון צה"לי מספר 26.

בידי המשטרה עדות על רכב שנראה נמלט מן המקום מיד לאחר הפיצוץ. יתכן שהרימון נזרק מן המכונית. המשטרה חוקרת אפשרות שהרקע לתקרית פלילי, ורואה אפשרות שמדובר בפיגוע חבלני סבירות נמוכה.

אזכרה לנוח מוזס

(עז). – במלאת שנתיים למותו של נח מוזס, העורך האחראי של "ידיעות אחרונות", שנספה בתאונת דרכים סמוך לבניין עתונו, עלו אתמול מאות ממוקירי זכרו על קברו בבית־העלמין בקריית־שאול.

בין המתייחדים עם זכרו היו שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי, אישי ציבור, חברי ועדת העורכים, חברי מערכת "ידיעות אחרונות" ועובדי העתון, עתונאים, בני משפחה וידידים.

הרב איסר פרנקל קרא פסוקים מפרשת נח, שהיא פרשת השבוע שבו ניספה נח מוזס. בנו של המנוח, ארנון מוזס, מנכ"ל "ידיעות אחרונות", אמר "קדיש".

מרכז "עבודה" אישר תקנון בחירתם של צירי הקונגרס

ייבחרו במרכז המפלגה, במחוזות ובוועדה מסדרת

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

מרכז מפלגת העבודה אישר אתמול את תקנון בחירת הצירים לקונגרס הציוני, שיתקיים ב־6 בדצמבר במתכונת שקבעה לשכת המפלגה. בהמשך: שליש מהצירים ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות במחוזות, שליש ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות במרכז, ושליש ייבחרו על־ידי ועדה מסדרת.

חברי המרכז דחו הצעה שהעלו נציגי המשמרת הצעירה וחוג "תפנית", האוסרת לצמצם עד 15 אחוז את שיעור נבחרי הוועדה המסדרת והאוסרת לבטל את הוועדה המסדרת.

יצוין, כי בבחירות הקודמות לקונגרס הציוני נבחרו 50 אחוז מהצירים במרכז ו־50 אחוז על־ידי הוועדה המסדרת, אלא שתהליך הדמוקרטיזאציה העובר את מפלגת העבודה משפיע עליה לצמצם בהדרגה את תיפקודה של הוועדה המסדרת.

למפלגת העבודה יהיו 68 צירים בקונגרס הציוני וכל מועמד יוכל להציג את מועמדותו רק במגזר אחד. הבחירות במחוזות המפלגה יתקיימו במהלך השבוע, עד יום ה', ואילו הבחירות במרכז יתקיימו ביום א' הבא. רשימת המועמדים ל־23 המקומות במרכז תיסגר מחר, ובינתיים הגישו את מועמדותם כ־70 חברים. הן במחוזות והן במרכז ישוריין לנשים ולצעירים שיעור צירים מחייב.

בישיבת המרכז אתמול הדגיש מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, כי עקיבא לוינסקי הוא המועמד היחיד של המפלגה לראשות הנהלת הסוכנות והתנועה הציונית. בהתייחסות ציין ח"כ ברעם, כי על [illegible] לוינסקי פה אחד במרכז המפלגה על בסיס הצעות לפרוטמיים אחרים. ההצעות הדרושות התקבלו לנכוח האפשרות, שהליכוד יציע את השר יצחק מודעי למועמד לתפקיד הבכיר.

ברעם: אין חזרה מהדמוקרטיזאציה

"אני מרגיש באחרונה אצל חלק מראשי המפלגה התעיינות מהתליכה לדמוקרטיזאציה", אמר אתמול ח"כ ברעם והדגיש ש"אין ממנה דרך חזרה". מזכ"ל "העבודה" התייחס לנושא מפני שזה זמן מה עסוקים חברי המפלגה בהליכי בחירתם לרשימה לכנסת והאווירה הזאת מפריעה לפעילות המפלגה ומעוררת השאלה לגבי הרכב הרשימה שיתקבל בבחירות, שבהן החברים נבחרים לרשימה בבחירות אישיות חשאיות ומרובות במסגרות.

ח"כ ברעם הזהיר גם לתביעה, שמעלים חוגי "תפנית", לבטל את שריונם של חלק מבכירי המפלגה ברשימה המכויה, שהנושא יידון באחת מישיבות המרכז הקרובות.

שולץ: אין התקדמות

(המשך מעמ' 1)

הרעיף לו רוקסור של כבוד ריבר שולץ בגנות המשך הסטטוס קוו ותאר את "הנזק של מי שמתנגדים לחפש רעיונות חדשים להציע משהו שונה כחלופה לסטטוס קוו". עוזריו של פרס פירשו זאת כרמז של השר האמריקאי המכוון לעברו של ראש הממשלה ואולם, במסיבת העתונאים שקיים השר שולץ מאוחר יותר במלון הילטון בירושלים הוא סיכה את רבקותם של ראש הממשלה וממלא מקומו כשלום.

השר שולץ שב וחזר על עמדתו כי הוועידה הבין־לאומית היא רק דרך אחת שבאמצעותה אפשר להגיע למשא ומתן עם ירדן. "השאלה היא אם ועידה, מסגרת או חסות בין־לאומית יכולים להקל על המשא ומתן" הסביר שולץ.

בשיחתו אמש עם ראש הממשלה שמיר שב שולץ והביע את דעתו כי המלך חוסיין זקוק לחסות בין־לאומית בהשתתפות בפורום כזה או אחר של ברה"מ אך הסכים להעביר למלך חוסיין את תוכנית השלום של ראש הממשלה שמיר.

כפי שנודע ממקור בלשכת ראש הממשלה מציע שמיר לחוסיין להכנס למשא ומתן עם ישראל על השגת "הסדר מדיני" לתקופת ביניים. ההסכם יהיה מבוסס על תוכנית אוטונומיה מורחבת, עם זיקה ברורה יותר מאשר בהסכמי קמפ דיוויד. לירדן, ישראל וירדן יחתמו על הסכם לאו להחמת הסדר יהודה את השפעתה של ירדן בשטחים, ולא יקבע כן הסטטוס הסופי של השטח. ישראל תהיה מוכנה שהמו"מ ייפתח בחסות בין־לאומית אך בלי מעורבות ברה"מ.

השר שולץ הבטיח לראש הממשלה להעביר את הצעתו למלך חוסיין ולמסור לשמיר את תשובת המלך.

במהלך שיחותיו בישראל שכנע השר שולץ את ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס לאפשר לו למצות את המהלך המדיני של שמיר. פרס נענה לבקשה על אף שב והביע את הערכתו כי בלי חסות בין־לאומית למשא ומתן לא ניתן יהיה להתקדם בתהליך השלום. השר האמריקאי השיב בשיחות המסיבה העתונאים כי התהליך המדיני ימשך תקופה ארוכה וכי מדובר ב"מהלך הדרגתי". הוא אמר כי ימשיך לדון על כך עם שמיר כשיבוא לשני ביקורים בוואשינגטון, בנובמבר ובינואר.

השר שולץ הביע תקווה כי ברה"מ תמלא בעתיד תפקיד חיובי בתהליך השלום במזרח התיכון בניגוד למאבסיה להבל בעבר בהבנה של המלך חוסיין עם אש"ף. הוא אמר כי בשיחתו השבוע במוסקבה ידון עם עמיתו הסובייטי על זכות היהודים להגירה ועל הצורך לחידוש הקשרים הדיפלומטיים בין ברה"מ לישראל. "בעיית המהוות מחסומים ומכשולים".

4 הרוגים ו־3 נעדרים

(המשך מעמ' 1)

ממשיכים בחיפושים אחריהם.

ארבעה בני־אדם נהרגו אתמול בסערה שהתחוללה ברהט. ילד בדווי בן שמונה נמצא מת ליד כלא באר־שבע, לאחר שנסחף במי השטפונות באיזור. אשה מתוקדיותס מתה ממכת ברק, שפגע בה בצאתה לחצר ביתה, ושני צעירים תושבי הרצועה מתו אף הם ממכת ברק בעת שעבדו בשדות מושב אוהד.

כבישים רבים הוצפו. עדיין בערבה ובנגב ההואי מוסר שהפוגה בגשם צפויה רק מחר.

החיפושים בערבה

כוחות גדולים ממשיכים בחיפושים נרחבים אחר קצין צה"ל בדרגת רב־סרן שנעדר מאז מוצאי שבת, לאחר שנסחף בשטפונות באזור נחל נקרות בערבה בעת שניסה לחלץ מטיילים.

הקצין ביקש לסייע לכוחות שניסו לחלץ מכונית "רנו 4" שנתקעה בערוץ הנחל. לא הרחק ממושב עין־יהב. מסוקים, יחידות חילוץ של חיל האוויר וצללנים, השתתפו אתמול בחיפושים, וההערכה היא שהקצין נסחף במורד הנחל לכיוון אגם נקרות. במקביל, נמשכים החיפושים אחר צעיר וצעירה בני 21, שנסחפו במוצאי שבת בשטפונות, בעת שטיילו באיזור נחל נקרות ונחל גרר.

מכת ברק

הרופא המרכזי האזורי בנגב המערבי, אשר בדק את גופות נפגעי הברק, קבע את מותם. אחד ההרוגים בן 15 והאחר בן 20. על גופתו של אחד מהם נמצאו סימני כוויה. עדי ראיה סיפרו לחוקרי המשטרה, כי בסמוך לשעה שבה נמצאו הגופות השתוללה במקום סופת ברקים.

מהמשטרה נמסר אתמול, כי בעקבות השטפונות נסגרו הכבישים הבאים לתנועת כלי רכב: כביש הערבה מהקילומטר ה־101 עד אילת; כביש מצפה־רמון עד אילת; כביש עוזה עד שפך ווהו הכבישים שמחבר את עין־גדי עם כביש הערבה. כמו כן הוסם הגשר שמוביל לשכונת טוזה בוי באמאתיה הדרומיים של באר־שבע.

הפסקות חשמל

הפסקות חשמל לסירוגין היו אמש באיזור צפון תל־אביב ובאיזור האיצטדיון ברמת־גן, וכן בצפון הארץ, בנהריה, בעוספיה ובדלית־אל־כרמל. ההפסקות הממושכות ביותר היו בצפון תל־אביב שבשעה שבאיזור. נקטעו הצבכנים בשיכון בבלי, ברחוב אבא הלל ברמת־גן ובאזורים נוספים בצפון העיר. בנהריה היתה הפסקת חשמל עקב פגיעה בקו המתח הגבוה, שתוקנה תוך שעתיים.

תחזית מזג

הגשמים המלווים בסופות־רעמים יימשכו גם היום ורק מחר צפויה הפוגה. בתחזית יתחדשו הגשמים הם יימשכו גם ביום ה', נאמר בתחזית מתוקנת שמסר אמש השרות המטאורולוגי. [illegible] כמו אתמול.

2 הרוגים ו־20 פצועים

(המשך מעמ' 1)

בת 50 מאילת, תייר איטלקי בן 54 נפצע קשה. הוא הנוסע יחד עם נהג המכונית שנפצע קל, לבית החולים "יוספטל" באילת. הנהג, בן 43 תושב פתח־תקווה התהפך עם מכוניתו והידרדר לשולי הכביש. סיבת התאונה לא הוברה עדיין.

20 תושבים מכפרי המיעוטים בגליל נפצעו אתמול באורח קל עד בינוני בתאונת דרכים שאירעה בכביש סובב כנרת, כ־3 קילומטרים צפונית לטבריה. כל הפצועים הועברו לבית החולים "פוריה" והחולים הגדול שוחרר אחר כך לבתיהם.

התאונה אירעה סמוך לשעה 15.30. מיניבוס של חברת "מטיילי טבריה" שהסיע עובדים של מפעל "לתא" בכרמיאל לאחר יום בילוי בטבריה, החליק באחד העיקולים של הכביש והתהפך. כל נוסעיו נפצעו ואמבולנסים של סניף מד"א בטבריה, יחד עם כלי רכב פרטיים של עוברי אורח, העבירו את הפצועים לבית החולים.

כתוצאה מהתאונה נחסם הכביש למשך שעה קלה. מחקירה ראשונית עולה כי הנהג איבד את השליטה על רכבו.

הכביש בו אירעה התאונה היה יבש לגמרי, שכן באותן שעות לא ירד גשם באיזור.

נהרג הולך רגל

הולך רגל בן 61 מחדרה נהרג אמש בעת שחצה כביש שלא במעבר חציה.

התאונה אירעה ברחוב צה"ל 20 בחדרה. מכונית פרטית שנסעה לכיוון פרדס חנה לא הבחינה בהולך הרגל ופגעה בו בעת שחצה את הכביש. נהג המכונית הפרטית נעצר לחקירה.

שם ההרוג טרם נמסר לפרסום.

חזאי בריטניה מאשימים את המחשב באי־חיזוי ההוריקאן שזרע הרס באי

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– בעקבות סופת ההוריקאן, שלא היתה כמותה בבריטניה זה יותר מ־200 שנה ושגרמה הרס עצום בדרום האי הבריטי, נפתחה חקירה בקשר לכשלון חיזוי מזג האוויר של השירות המטאורולוגי.

החזאים צפו „רוחות עזות ומזג־אוויר בלתי־יציב", אך לא הזהירו את הציבור מפני הסופה הקרבה, שעלותה ב־20 הרוגים ובנזקים הנאמדים במיליארד ליש"ט. בלי להביא בחשבון את נזקי הפסקת החשמל, אשר ב־500,000 בתים טרם חודש בעת כתיבת שורות אלה, את הפסקת המסחר בבורסה של לונדון ובבנק של בריטניה, את אלפי האנשים אשר נותרו ללא קורת גג, את נזקי השיבושים בתחבורה הפנימית והבינלאומית ואת נזקי הבריאה שבאה בעקבות ניפוץ אלפי חלונות־זכוכית על־ידי הרוחות.

הרוחות שהגיעו למהירות של 170 קמ"ש, הרסו בתים, העיפו גגות, הפילו ארובות אל תוך בתים, שברו עצים, חסמו כבישים, קרעו קווי כוח ותקשורת וגרמו להפסקת חשמל, לראשונה מאז מלחמת העולם, בחלקים גדולים של לונדון, קנט וסאסקס. נמלי התעופה והים היו סגורים, וטיסות שהגיעו לבריטניה בוטו אל נמלי אוויר אחרים באירופה. שידורי רדיו וטלוויזיה שותקו. אוניית מעבורת התנפצה אל החוף בדובר ושניים מספינה טבעו. ספינה טבעה ושניים מנוסעיה נספו. חזאי מזג האוויר האשימו את המחשב בטעותם, בטענה כי לא היו למחשב נתונים מספיקים וכי תחזיות המחשב היו פגומות. המחשב, המכונה „ביסטי", הוא חלק ממערכת שעלותה 6 מיליון ליש"ט, ושכוללת שני לוויינים וצוות של 2,400 אנשים. כאשר ההוריקאן התקרב ממפרץ ביסקאיה, ליד החוף הספרדי, העריך המחשב, כי מהירות הרוחות היא 50 קמ"ש. כאשר הגיעה הסערה לדרום בריטניה שותק המחשב, והחזאים נאלצו להשתמש בשיטות חיזוי ידניות. אך אז כבר היה מאוחר מדי.

תחנות שידור מהולנד ובצרפת חזו את הסערה המתקרבת. ביום ה' בצהריים סיפר חזאי רשת הטלוויזיה של ה„בי.בי.סי" דייוויד פיש לצופים כי אשה טלפנה אליו ואמרה, כי סופת הוריקאן מתקרבת אל בריטניה. „אל תדאגי", אמר החזאי לצופים, „אין סיכוי להוריקאן".

הסופה התרחשה כתוצאה ממפגש של שתי מערבולות אוויר, אחת קרה, שבאה מן הדרום, ואחת חמה מן הצפון. הבדלי הטמפרטורה הגדולים בין שתי המערבולות הגבירו את עוצמת זרמי האוויר וחוללו את סופת ההוריקאן, שפגעה בחוף הדרומי־מזרחי של האי הבריטי והתקדמה צפונה.

בעוד בריטניה מנסה להתאושש ולתקן את הנזקים, עולה שוב השאלה: האם מזג האוויר בעולם משתנה? מדענים טוענים, כי את סופת ההוריקאן האחרונה ואת השטפונות והסערות באירופה יש ליחס לאפקט ה„חממה". דו־תחמוצת־הפחמן המשתחררת על־ידי שריפת פחם ונפט יוצרת מעטה באטמוספירה, ואנרגיית השמש נלכדת בתוכו וכתוצאה מכך עולה הטמפרטורה הממוצעת. חזאים מעריכים, שכתוצאה מכך יהיו שינויים גדולים במזג האוויר באירופה בחמישים השנים הבאות. מזג האוויר יהיה בלתי יציב והדבר יתבטא בקיץ לח יותר, ובאביב וחורף קרים וארוכים יותר.

השבועון „אוקטובר" מוסר:

חמישה יהודים שוחררו בהוראת הנשיא אסד

מאת חן אבידן מסר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא אסד הורה לשחרר מהכלא חמישה יהודים סורים שהיו עצורים באשמת ריגול לטובת ישראל. כך מסר בגליונו האחרון השבועון הקאהירי „אוקטובר".

לדברי השבועון אכן שוחררו ממעצרם חמישה היהודים ועלו כנראה ארצה. שיחרורם יצא לפועל ביוזמת נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר, שנועד לפני כחצי שנה עם הנשיא אסד בדמשק.

מכרז חברות ישראליות על מקלטים בסינגפור

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

כמה חברות פרטיות בישראל מכינות מכרז בינלאומי לבניית מקלטים לממשלת סינגפור.

בין המדינות שהשתתפו בתחרות להכנת המכרז היתה גם שוודיה, אולם סינגפור העדיפה כאמור את ישראל. החברות בישראל מכינות את תנאי המכרז הכוללים מערכות מיזוג אוויר, חשמל, ציוד מילוט, עזרה ראשונה ואמצעי מיגון.

בתום הכנת תנאי המכרז הבינלאומי, שיתקיים בעוד כמה חודשים, תבקש ממשלת סינגפור מחברות בנייה בינלאומיות להציג את הצעותיהן לבניית מקלטים על פי תקן שיקבעו החברות בישראל. להערכת גורמים המטפלים בהכנת המכרז יבקשו גם חברות בנייה ישראליות ליטול חלק במכרז, והם מניחים כי גם קונצרן „סולל בונה" יבקש להשתתף בו.

שגרת שוק שלווה בעיירה נגומבו בסרי־לאנקה, שבה חיים טאמילים וסינהאלים זה בצד זה בהארמוניה. אולם בג'אפנה עלה אתמול בידי חיילי כוח המשימה ההודי לכבוש את המטה הכללי של הארגון הטאמילי הפורש „נמרי השחרור של טאמיל אילאם" בתום מיתקפה שנמשכה תשעה ימים ברציפות. לדברי רדיו הודו, נתפסה במטה כמות גדולה של נשק ותחמושת. קודם לכן סיפרו פליטים שהצליחו לצאת מן העיר כי 130,000 התושבים שנותרו בה כבר החלו סובלים ממחסור חמור במזון וכי בעיר נותק זרם החשמל כבר לפני ימים אחדים. (צילום: א.פ.)

הודעה רשמית ראשונה מטהראן:

איראן תסכים להפסיק את האש אם עיראק תוקע כ„צד התוקפן"

מאנאמה (א.פ. ורויטר).– סגן שר החוץ האיראני עלי מוחמד בשאראטי אמר אתמול, כי איראן תסכים להפסקת־אש בלתי־רשמית במלחמתה בעיראק, אם יוחל בדיון משפטי „כדי להוקיע את עיראק כצד התוקפן במלחמה" – מסרה אתמול סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית „אירנה".

נכונות איראנית להפסקת אש לא רשמית בכפוף לתנאי זה היתה נושא להתבטאויות לא רשמיות ולשמועות בעת ביקורו באזור של מזכיר או"ם חאווייר פרז דה־קואיאר. זו הפעם הראשונה שנציג איראני בכיר מתבטא מפורשות בעניין זה.

בשאראטי אמר כי מזכיר או"ם עתיד לבקר בקרוב בטהראן ובבגדאד כשהוא מצויד בסמכויות חדשות, „אם מועצת הבטחון תהיה מוכנה להוקיע על סמך מסמכים את עיראק כיוזמת המלחמה, תהיה איראן מוכנה להסכים להפסקת אש דה פאקטו, בתנאי שבה בעת יתכנס בית־משפט כדי להוקיעה כתוקפנית", הוא הטעים.

אתמול נראו ארבע אניות מלחמה אמריקאיות – משחתת טילים אחת ושלוש סיירות טילים – עושות דרכן בתעלת סואץ, ככל הנראה לעבר המפרץ הפרסי. לפי שעה לא ידוע אם האניות, הנושאות טילים מונחים, נועדו לעבות את כוח המשימה האמריקאי השוהה במפרץ או להחליף אניות העומדות לצאת את האזור.

מקורות צבאיים אמריקאיים הביעו אתמול את דעתם כי פגיעת הטיל האיראני בספינה הכוויתית המניפה דגל אמריקאי „סי אייל סיטי" היתה מקרית וכי באותה המידה עלול היה להיפגע מסוף הנפט הסמוך או כל ספינה אחרת באזור. לדבריהם נורה הטיל בכוון הכללי של המסוף הכוויתי ומערכת ההנחיה שלו קלטה את המיכלית דווקא לגמרי במקרה.

המקורות הוסיפו ואמרו כי מומחי חבלה שבדקו את המיכלית הביעו כבר מעל לכל ספק כי היא אכן נפגעה מטיל „סילקוורם" שנורה מאיראן. לדבריהם נשא הטיל, הבנוי לשאת ראש חץ של 450 ק"ג, ראש חץ קל יותר כדי להגדיל את טווח פגיעתו. בוואשינגטון הביע גם שר ההגנה האמריקאי קספאר־ויינברגר את בטחונו בכך וציין כי „מעטים מאד האנשים הפרטיים שבבעלותם טילי סילקוורם פרטיים".

ארה"ב: מינויו של מנכ"ל ספרדי עוד אינו סיבה לחזור לאונסק"ו

מנכ"ל אונסקו פדריקו מאיור. (צילום: א.פ.)

פאריס (ע"ר וע"צ).– הביוכימאי הספרדי פדריקו מאיור ניבחר אתמול כמאבק קשה על הנהגת אונסק"ו ובתום ישיבת לילה סוערת למנהלו הכללי של הארגון. ארה"ב הגיבה על המינוי בהודעה רשמית, כי אינה רואה בו סיבה לשקול שיבה לארגון, שממנו פרשה בשנת 1984 בטענה שתחת הנהלתו של אמאדו מוכתאר מבאו מסנגאל לקתה פעילותו בחוסר יעילות, בשחיתות ובנטייה אנטי־מערבית.

מיד לאחר בחירתו אמר מאיור, כי אחת ממטרותיו האישיות היא לעודד את שיבתן של ארה"ב ובריטניה לארגון. מקורות בממשלת בריטניה אמרו בשבת, לאחר פרישתו של מבאו מן המירוץ, כי בריטניה תשקול שיבה לאונסק"ו רק אם יונהגו שינויים משמעותיים בתפקודו. במטרה להרגיע את נציגי המדינות האפריקאיות שהתנגדו למינויו אמר מאיור: „דאגתי הראשונה תהיה לפיתוח, בעיקר במדינות אפריקה."

בחירתו של מאיור עדיין טעונה אישור מליאת הארגון. ההצבעה על אישור המליאה תערך בחודש הבא.

תוכניתו של האמר לאפגניסטאן בנויה על כוח שלום של שוודיה

איסלאמבאד (רויטר).– איל הנפט ארמאנד האמר גילה אתמול באיסלאמבאד את עיקריה של תוכניתו להשכנת שלום באפגניסטאן ולהצבת חיל המשלוח הסובייטי ממנה. הוא אמר, שכוח שלום בינלאומי בהנהגת שוודיה ממלא תפקיד מרכזי בתוכנית זו. בצאתו מפגישה עם מנהיגי פקיסטאן אמר האמר, כי סגן שר החוץ השוודי כבר הביע את נכונותה של ארצו ליטול על עצמה תפקיד כזה.

אחד מיסודות הסדר השלום המתוכנן על־ידי האמר הוא מינוי תתנו של המלך האפגאני הגולה, זאהיר שאה, לראש ממשלת קואליציה. האמר הביע את בטחונו בכך שהתוכנית תתקבל על דעתן של ממשלות בריה"מ, אפגניסטאן ופקיסטאן וכן על דעת המלך הגולה.

האמר אמר, כי גם מנהיג סין, דנג הסיאו פנג, הבטיח לא להתערב אם התוכנית תתקבל על דעת שאר הגורמים. הוא ציין, כי היתה זו אחת הדרישות של הנהגת בריה"מ. סין משתפת פעולה עם מדינות מערביות וערביות אחרות בתמיכה במורדים המוסלמים שבסיסיהם בפקיסטאן. לדעת האמר, יהיה אפשר לשכנע את המורדים לקבל את תוכניתו.

צור: כשכל פעילי העלייה יגיעו אחוז הנושרים יגדל הרבה יותר

מאת יורם לוי, „דבר" בירושלים

על ישראל להידבר עם בריה"מ בנושאים מדיניים כדי לזכות בדרך זאת בהסכמתה לעליית יהודי בריה"מ – אומר שר הקליטה יעקב צור, שחזר בסוף השבוע במסיור שערך בווינה וברומא עם ראש מחלקת העלייה של הסוכנות חיים אהרון. במסיבת עיתונאים שערך אתמול בירושלים סיפר צור כי ביום אחד שבו שהה בווינה הגיעו לשם 140 יהודים מבריה"מ, אך רק 22 מהם המשיכו לישראל. בשיחות שהיו לו עם 12 נושרים ממוסקווה, קייב, טשקנט ונובוסיבירסק התברר לו, שקיימת בורות מוחלטת בקרב רבים מיהודי בריה"מ בכל הנוגע לישראל. מחצית מן הנושרים לא ידעו, לדוגמה, מי זו אידה נודל. לדברי צור אין ספק ששיעור הנושרים יגדל לאחר שהגרעין הפעיל של מסרבי העלייה יעלה לישראל.

סקר: יוצאי איראן נוטים לחלות במחלות של הבלוטות הפנימיות

(עו).— יוצאי איראן מהווים קבוצת סיכון גבוהה במיוחד בין המועדים לחלות במחלות בלוטות פנימיות, הגורמות לסוכרת ולעקרות – כך קבע מחקר חדש, שנערך על־ידי צוות רופאי המחלקה הפנימית בבית־החולים „מאיר" בכפר־סבא, בשיתוף עם אוניברסיטת בר־אילן.

תוצאות המחקר יוצגו לראשונה בכינוס מדעי שייערך בחודש הבא במסגרת חגיגות חצי היובל להיווסדו של בית החולים „מאיר" בכפר־סבא.

ד"ר מנחם שפירא, שעמד בראש המחקר, אומר, כי יש לעודד מודעות בקרב רופאים לנטייה של בני העדה הפרסית לחלות ולסבול מחוסר בפעילות בלוטות פנימיות, משום שאיתור וטיפול מוקדם מביאים להקלה במצבם. הכוונה לחוסר ולפגיעה בבלוטת הפרתירואיד, הפוגעת גם בילדים הגורמת להתכווצויות בידיים וברגליים ולעכירות העדשה בעיניים (קטראקט).

עוד נמצא שיוצאי איראן מועדים לפגיעה בפעילות בלוטת המגן, בלוטת הלבלב ובלוטת יותרת הכליה ולתופעה מיוחדת של נשירת שיער בגלל אנמיה, הפוגעת בכושר ספיגת ויטמין ב־12.

המסקנה שהגיעה אליה קבוצת החוקרים אומרת, כי גם אצל בני הדור השני של יוצאי איראן קיימת הסמונת נדירה זו, המגלעת במספר רב של בלוטות.

מחיר הטיסות בארה"ב הוא $40* בלבד, לכן TWA היא הבחירה הנכונה.

אנשים רבים בוחרים ב-TWA בטיסתם לארה"ב. יש להם סיבה טובה, כי טיסתם ב-TWA ל-ארה"ב וחזרה מאפשרת להם לטוס בתוך ארה"ב תמורת $40* בלבד. לכל טיסה.

TWA מגיעה לכ-100 ערים ברחבי ארה"ב. לכל מקום שתרצה להגיע, TWA תטיס אותך. (ליעדים מסויימים ייתכן ויהיה צורך ביותר מטיסה אחת).

מחירים נמוכים מעל האטלנטיק

מחירי TWA לארה"ב מתחילים ב-$722 בלבד הלוך וחזור לניו יורק. לבחירתך - טיסות ללא חנית ביניים לניו יורק או טיסות ישירות דרך פריז לערים הראשיות בארה"ב. וכולן עם אותה רמת השירות הגבוהה של TWA. אל ארה"ב ובתוכה.

מכונית שכורה לשבוע - חינם

ואם כל זה לא מספיק, TWA תיתן מכונית "הרץ" חינם לשבוע ל-2 אנשים הטסים יחד לארה"ב. (לא כולל ביטוח, דלק ומיסים מקומיים).

לפרטים מלאים על מבחר ההצעות של TWA פנה לסוכן הנסיעות שלך או צלצל TWA 03-651212 והצטרף לאנשים שהחלטתם היתה נכונה.

* התעריפים המיוחדים בתוקף עד 31 במאי 1988 למעט התקופות שבין ה-20 בנובמבר עד ה-30 בנובמבר וה-17 בדצמבר עד ה-4 בינואר.
כמו, כן עליך לרכוש 3 טיסות ב-$40 הטיסה.
כל טיסה נוספת $65.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

هكذا من الاصل

صكذا من الاجل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

[illegible]

כלולים בהסדר הצמדה

[illegible]

בנקים למשכנתאות

[illegible]

מוסדות מימון

[illegible]

ביטוח

[illegible]

מסחר ושרותים

מסחר

[illegible]

שרותים

[illegible]

מלונות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשבים ושרותי מחשב

[illegible]

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

תעשייה

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

כימיה, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעות תעשיה

[illegible]

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

[illegible]

נסחרות בממ"ח

[illegible]

רשימה מקבילה

שרותים

[illegible]

מלונאות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשב ושרותי מחשב

[illegible]

נדל"ן בינוי ופתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

מוצרים כימיים,גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעה בתעשיה

[illegible]

חברות השקעה

[illegible]

חיפושי נפט

[illegible]

משתנים

הבינלאומי, הפועלים, כלל-סחר, ספרטל ב', דלק 2, אמריקה-1, אורים, נכסים ובנ', הכשרת הישוב, כלל-ברזל, עלית, פריגת ב', קופמר פח, אלרון, טבע, ים המלח, מברוכים, נייר חדרה, מקורות, כלל תעשיות, אי די בי פ, אלקו ע' פ, הכלישר"ו, דיסקונט השקעות, כלל ישר' 10

מספר עסקות	שער משתנים	שער בה"ק	שינוי באחוזים	מחזור באלפי ש"ח
6	8650	8757	2.25	1587
9	289	291	2.11	31537
6	449	447	.45	14422
4	11274	11330	1.75	407
9	2772	2772	.25	9928
6	44504	44504	.50	204
16	1089	1089	1.21	12305
	3442	3442	.00	547
19	73571	73571	5.00	457
1	772	768	-.26	4183
5	16668	16585	.25	454
3	1003	1003	.00	2087
2	4549	4482	.00	1027
1	307237	307237	.50	13
11	12588	12588	-1.75	1690
4	2935	2935	.00	1915
18	907	907	1.25	28855
12	387358	387358	.00	58
2	14092	13952	.00	273
6	247	247	.82	34164
6	9722	9722	.25	1682
3	1212	1197	.50	3929
15	4726	4726	1.00	3549
9	2708	2728	1.75	3965
19	1300	1300	.78	20115

מגמת מסחר מעורבת בנפח כספי בינוני

בבורסה ממתינים לפדיון הבנקאיות שבהסדר

מאת שמואל רוזנבלום

מגמת מסחר מעורבת בנטיה לעליות שערים שררה אתמול בשוק המניות. הארוע המרכזי השבוע בשוק ההון יהיה ביום ג' שהוא היום האחרון למתן הוראות לגבי הבנקאיות שבהסדר. עפ"י המסתמן כעת לאור נתוני הבנקים השונים נראה שסך של 600 עד 700 מיליון דולר עשוי להיפדות ע"י הציבור הרחב. סכום זה משמעותו שיטפון כספי גדול במשק בהתחשב באינדיקטורים הכלליים הידועים. לשיטפון כספי שכזה ישנן שתי משמעויות. הראשונה הינה האפשרות לגידול אינפלציוני במשק. השניה מגלמת בתוכה את התקוה של סוחרי הבורסה למעבר כספים לבורסה. ברור שגם חלק זעיר יחסית מכספי הפדיונות בפדיה ויחזרו לקרנות ולמניות עשויים להביא שינוי חד לטובה בשוק המניות. יחד עם זאת, ראוי לזכור שהתקוות המבוססות על מעבר כספים למניות ולקרנות נראות בשלב זה כבעלות אופטימיות יתר. בין הציפויים של המצפים לבורסה חיובית ביותר לאחר גם את המדד הנבוך שפורסם בגין החודש הקודם בשיעור 0.9% בלבד, ובנוסף את הציפיות לירידה משמעותית בריבית המשולמת בפקדונות שקליים עקב ההזרמה הכספית הגדולה הצפויה כאמור מהבנקאיות שבהסדר. אתמול בבורסה נשמעו רבים כאופטימיים מעט יותר בהשוואה לפנים הקודרות בשבועות המסחר הקודמים בהם נרשמה שחיקת שערים.

שינויי שער במסחר – נטיה קלה לעליות

היצעים נרשמו בבנקאיות שבהסדר הן נקלטו תוך ירידות שערים שנעו עד 0.8% לערך. במניות הכבדות שררה מגמה מעורבת, ביקושים בלטו במשכן, פ.ב.י., פריון, חברה לישראל 5 ונוספות. היצעים נרשמו בפלגת, אלקטרה ובמספר כבדות נוספות. שינויי השער היו קלים למדי ונעו בין 1.5% ועד 3% לערך. במניות החוייתיות בלטו שינויי שער חדים יותר. למניות אלדרטק נרשם היצע גדול בהמשך לקבלת הפנים הצוננת לה זכו מניות החברה בשוק בימי המסחר הראשונים בהן. אתמול נסחרה לראשונה האופציה הערשה של חברת הנפט יואל. לאופציה נרשם היצע ענק של כ־615000 ע.נ. שנקלט בירידת שער חדה. פעילות ספקולטיבית נמשכה במניות שנהר ואורדע פרינט. עודפי הביקושים במניות אלו היו גאים והביאו לעליות שערים. במניות אורדע פרינט עלו בשיעור ניכר מאז שהונפקו לפני זמן קצר בלבד. היצעים ניכרים תוך ירידות שערים לעיתים חדות בלטו במניות בולס, גני הדר, כתר ויעסור 5. ירידות שערים בולטות נרשמו במניות ציקלון, קרמצי ולודזיה שירדו ב־10% ובמניות עיט 5 ב־5.2%, ויסלגו ב־6.3% ואיתן ב־5.6%. עליות נאות נרשמו במניות אושס +9.9%, שמפו +6.2%, אורדם +7% חמן +10%, מרלו 10%, תוך פעילות ערה באחרונה במניית מרלו.

המסחר במשתנים – עליות קלות +0.43%

עליות שערים קלות בנפח עסקאות בינוני שררו אתמול בזירת המשתנים. בסיבוב המסחר הראשון בלטה נכונות קניה מהותית יותר אך לא נמצאו מוכרים. במניות רבות נרשמו בקשות קניה בעליות שערים של עד 2% לערך. בהמשך הופיעו המוכרים ועליות השערים במניות רבות התמתנו באורח בולט. במניות אלרון, נייר חדרה וטבע נרשמו היצעים, כנראה עקב ירידת השערים התלולה בבורסה בארה"ב שמניות אלה נסחרות בבורסה זו. היכולת לבצע ארביטראז' בין מניות אלה הנסחרות בבורסה בת"א ובארה"ב, בצירוף החשש להמשך ירידות בבורסה האמריקאית, הביאו ללחץ מכירות קל של ני"ע אלה. מניות הכשרת הישוב המשיכו לרכז את העניין המירבי אתמול במשתנים ושערן עלה ב־5% בנפח כספי בסך 265 אלפי ש"ח. [illegible] 226 אלפי ש"ח. עסקאות פעילות נוספות נקשרו במניות נייר חדרה ללא שינוי בשער 193 אלפי ש"ח, כלל ישראל +0.75% 188 אלפי ש"ח. ביתר המניות היה הנפח הכספי מצומצם למדי ותיבר בלט במיוחד בנ"ע כבינלאומי ובכלל תעשיות שעלו באחוז. מחזורי עסקאות דלילים במיוחד בלטו בפלגת. עשרות אלפים שקל בלבד ללא שינוי בשער, בכלל נדל"ן 17 אלפי ש"ח +0.25% ובמרכזית +1% 25 אלפי ש"ח בלבד. ירידת השער הגדולה ביותר אתמול נרשמה במניות טבע –1.75%. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמה מגמת מסחר חיובית תוך עודפי ביקוש קטנים עד בינוניים במרבית מניות המשתנים ששערן עלה במעט מעבר לעליות של הבוקר. ביקוש נאה בלט במניות הבינלאומי. ביקושים קטנים יותר בלטו בטבע, כלל ישראל והיפקטנט השקעות. פעילי הבורסה שאבו עידוד רב מהמגמה החיובית במניות המשתנים בשעות הצהריים, ומהעובדה שלא נרשם מימוש מהיר כמקובל בתקופה האחרונה.

פרשני בורסה – אופטימיות מאופקת

מרבית פרשני הבורסה, כולל מחלקות המחקר הבנקאיות מאוחדים בדיעה חיובית מאופקת כלפי הצפוי בבורסה בעתיד הקרוב. מדד המחירים האחרון שעמד על 0.9% היווה הפתעה חיובית שכן הציפיות היו למדד בשיעור כ־1.5% לערך. מדד אוקטובר אמור להיות גבוה בשיעור ניכר ממדד ספטמבר ומומחים שונים מצפים למדד בשיעור של כ־2.5% לערך. המדדים שלאחר מכן צפויים להיות סבירים כמקודם. בשוק המניות מקווים שהרגיעה במישור האינפלציוני בצירוף יציבות נמשכת במשק והסטת כספים לבורסה עשויים בהמשך להביא להתעוררות קלה במניות. פעילי הבורסה מצפים שעיקר הפעילות החיובית לא תהא דווקא במניות המשתנים אלא במניות הזעפשיות. נראה שהשחיקה הבורסאית המתגרנת החל מסוף חודש אפריל 87 יצרה במניות רבות רמות מחירים סבירות להשקעה. כל הציפיות החיוביות מסויגות כמובן בתקוה שלא יתרחשו ארועים חיצוניים שיעיבו על שוק המניות.

ארועים בבורסה

20.10.87 – המועד האחרון להגשת בקשות לפדיון המניות הבנקאיות המוסדות.

25.10.87 – נפטא – אקס הטבה 434300%, מועד ההקצאה 28.10.87.

31.10.87 – מלווה 3502 מעבר פדיון סופי, ארוחן 2508 פדיון סופי.

1.11.87 – גליל 3617 ברירת פדיון מוקדם.

4.11.87 – מהדרין – אקס דיבידנד מזומן 100%, תשלום בתאריך 26.11.87 שיעור המס 25%.

17.11.87 – שניא 4128 פתיחת מסחר בקבוצה 370.

ריבית בפקדונות שקליים – 20%

שיעור הריבית המשולמת למפקידים בפקדונות השקליים עדיין גבוהה למדי ונעה סביב 20% לערך. בנק ישראל אמור להזרים למערכת הבנקאית כ־300 מיליון ש"ח באמצעות מכרז. בבנקים מעריכים ששיעור הריבית ירד מעט לאחר פדיון הבנקאיות ע"י הציבור ופעולה זו תביא לזרימת כסף גדולה לפקדונות שקליים. נראה שחלק מהפודים יעדיפו להפנות בפקדונות שקליים בטרם יחליטו על ביצוע השקעה כלשהי בשוק ההון. עד כה ביקשו כ־40% ממחזיקי הבנקאיות לפדות את מניותיהם. נראה שהגורמים המוסדיים הגדולים המחזיקים בכמויות ניכרות של בנקאיות יתנו את הוראתם לגבי מכירת או החזקת הבנקאיות רק סמוך ממש ליום ג' הקרוב שהוא המועד האחרון להוראות בנושא זה. נראה שלקראת סוף שבוע זה צפויה הריבית השקלית לרדת.

דולר שחור – מסחר שקט 1.71־1.72

בשוקי הדולר השחור נרשמו באחרונה עסקאות מועטות בלבד תוך חוסר עניין בולט. עונת התיירות העומדת בפני סיומה לאחר גמר פגרת חג הסוכות בצירוף אי חשש מביצוע פיחות בקרוב הביאו להרגעה בשוק השחור. גורמים וסיבות נוספות שהביאו לרגיעה בשוק השחור הינם חולשתו של הדולר בשווקים העולמיים בצירוף יתרות מטבע דולריות ניכרות שבידי הציבור. [illegible] תוך ביקושים קטנים וזאת עקב הסיבה הידועה של חולשת הדולר בעולם. גורמים ממשלתיים ציינו באחרונה שהיציבות בשוק השחור מסמלת לדעתם חוסר עניין גדול בהשוואה ליציבות השקל ואי חשש לביצוע פיחות בתקופה הקרובה.

• הכותב מנהל תיק השקעות

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5817.4	5736.27
אבוקה	—	—
אגוז	257.97	256.34
אד"ר	1751.14	1716.64
אורט	2802.21	2782.42
אמיר	1998.66	1984.35
אר	439.49	435.76
ארזים	146.04	145.04
אודלי	286.13	284.06
ארץ	828.16	822.49
אייל	—	—
ארדים	5687.33	5562.68
איתן	770.16	764.57
אלון	620.78	615.91
אלמוג	681.63	679.98
אלימס	104.80	102.54
ארז	383.14	380.58
אש	187.10	182.98
אשל	187.18	185.94
אתרוג	258.15	256.47
ברולה	2654.13	2635.88
ברוש	574.00	568.25
ברק	564.34	560.49
ברקת	—	—
גביש	1601.87	1590.72
גבע	114.13	112.44
גורן	449.07	446.31
ב"א	103.67	102.13
גיל	3505.06	3439.52
גלית	637.43	629.83
הדרים	421.00	418.10

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
חכימה	525.56	521.95
חלב	247.78	245.86
חרוב	1548.51	1518.88
חשק	270.09	264.91
וליה	602.25	592.11
דרור	377.27	370.58
דקל	462.16	459.20
הדס	—	—
הוד	551.40	542.02
הבית	—	—
זהר	107.28	105.69
זיו	132.70	130.76
זמיר	560.29	556.47
זמרת	164.38	163.27
חליפין	159.45	159.06
חלמיש	—	—
חן	147.74	147.45
כתר	1499.09	1485.24
של	6341.84	6267.33
יובל	452.04	449.15
יהלום	2624.58	2606.78
יונתן	415.26	411.62
יעלה	444.39	441.68
כוכב	377.92	375.40
כחל	137.43	136.49
כלנית	663.76	652.59
כספית	—	—
כרמל	155.41	152.25
כתר	1257.22	1232.84
להב	4989.26	4895.42
לבפסיק	124.14	122.78

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
לפיד	—	—
לקם	1910.95	1872.42
לפם	—	—
מגדל	1316.17	1307.71
מגנוט	3887.27	3861.61
מור	260.57	258.65
מורן	3802.28	3777.54
מגל	414.56	412.16
מגן	2043.39	2030.10
מגרש	946.37	937.49
מכה	27020.64	26585.88
מיתר	1007.89	1001.09
מעוף	4888.07	4849.79
מעיין	766.66	761.71
משפט	—	—
מרגלית	1526.81	1515.86
מרווח	122.54	121.86
מרום	1311.24	1302.38
נגה	148.25	146.06
נגיד	—	—
נטע	535.49	524.66
נילי	172.23	169.69
סביון	692.60	680.72
סגולה	159.98	158.90
סלע	—	—
סנונית	522.03	518.43
ספר	415.38	413.01
סתיו	—	—
עידו	402.44	400.06
עינית	—	—
עירד	495.45	488.21

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עמד	1288.51	1269.71
עמיתים	490.15	486.88
ערמון	135.83	135.04
עת-א	1772.57	1760.81
עצר	576.41	572.37
צופית	515.85	512.33
צוק	—	—
צמיד	1099.85	1091.12
צמרת	565.40	537.24
צמרת	1897.10	1884.32
קלע	2447.75	2441.56
קשת	102.65	101.81
רונית	—	—
רימון	131.05	130.81
רקפת	827.64	813.10
רשף	420.58	417.25
שגיא	443.82	440.98
שהם	—	—
שירה	478.04	474.81
שמיר	400.26	397.29
שקד	881.15	868.99
שיר	970.38	947.01
שפר	185.74	184.46
תאנה	271.62	270.02
תבור	609.60	608.39
תידהר	559.63	533.40
תמוסה	103.56	102.68
תמר	237.08	235.68
תפוז	196.92	195.52
תרשיש	1486.71	1476.05
תשרי	533.17	525.96

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אברהם ויסובטי ז"ל

ההלויה תצא היום, יום שני, כ"ז תשרי תשמ"ח, 19.10.87, שעה 3.30 אחה"צ, מבית החבר במושב חרות לבית העלמין בתל־מונד. השבעה תצא ממרכז הכפר.

המשפחה
וחברי מושב חרות

ביום שלישי כ"ז תשרי תשמ"ח (20.10.87)
יום השנה לנפול בנו־חברנו

אהרון ביאליסטוק ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין ביגור

המשפחה
ובית יגור

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר

אליהו (גנדי) גנזלר

ההלויה תתקיים היום יום שני כ"ז תשרי תשמ"ח 19.10.87
בשעה 15.30 בקיבוץ נוה ים היציאה מחדר האוכל

המשפחה
ובית נוה ים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו המנוח

יהודה דיאמנט ז"ל

ומשתתפים באבלם הכבד של הבן יעקב והמשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
התחבים המכונותים בחברת החשמל

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
יהודה שמיר
במות **אמו** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו **משה בן־עזרא**
במות **אביו** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו המנוח

חיים צור ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
התחבים המכונותים בחברת החשמל

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו **זהבה שלמה**
במות **אביה** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

ראש עיריית ת"א–יפו

כואב את מותה המזעזע של

ד"ר מרים וילמובסקי ז"ל

שנרצחה על סף ביתה בת"א

ומשתתף בצער המשפחה

שלמה להט
ראש העיריה

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	8	13 –	מעונן
אמסטרדם	8	17 –	בהיר
מאבוס איירס	10	22 –	בהיר
הונג קונג	26	28 –	מעונן
וינה	10	11 –	גשום
ז'נבה	10	16 –	בהיר
טוקיו	19	27 –	בהיר
טורונטו	3	17 –	מעונן
יוהנסבורג	12	26 –	בהיר
לונדון	11	17 –	בהיר
ליסבון	11	20 –	מעונן
מדריד	4	19 –	מעונן
מונטריאול	7	16 –	מעונן
ניו יורק	11	20 –	בהיר
סאן פאולו	8	25 –	מעונן
פאריס	7	17 –	מעונן
פרנקפורט	6	16 –	מעונן
ציריך	8	15 –	מעונן
ריו דה ז'נרו	16	34 –	מעונן
שטוקהולם	3	11 –	מעונן
שיקגו	9	12 –	מעונן

swissair

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן

משחת השיניים
אלמקס במניעת עששת.
יעילה פי 3
תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
בבלי – עוזיאל 1 פינת טולדנו 10 בבלי – 440552
ירושלים
מרפאת רוממה – הנ"ב 28 – 523191
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312
טופרמארק – שפירא 43 – 909030
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – דבוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים
מזור – חביבה רייק 20 בת־ים – 583360
אלמקס מומלצת ע"י
רבבות העשויות מרפאות בארץ

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב׳ רחוב דיזנגוף
רח׳ דיזנגוף 118 (מול רסית)
טל׳ 239952 248518

התמיכה בחקלאות בארה"ב גבוהה פי שניים מבישראל

מאת דויד מושיוב

התמיכה בחקלאות בישראל היא נמוכה ביותר, בהשוואה לארה"ב, קנדה, אוסטרליה, ניו זילנד, יפאן, אוסטריה וארצות השוק המשותף, כך עולה מנתוני הרשות לתכנון ופתוח במשרד החקלאות.

ביפאן למשל, הסובסידיה לחקלאות מהווה יותר מ־104 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בארצות השוק המשותף מהווה הסובסידיה 93 אחוז מהערך המוסף של הייצור החקלאי, בארה"ב וקנדה הסובסידיה לחקלאות מהווה 42 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בישראל הסובסידיה לחקלאות מהווה רק 22 אחוז מהערך המוסף החקלאי. בארה"ב מסבסדים את החקלאות בסכום הגבוה פי שניים מהסבסוד הניתן לחקלאי ישראל.

היקף התמיכה בארה"ב מגיע ל־34 מיליארד דולר, ביפן ל־31 מיליארד דולר ובארצות השוק המשותף ל־73 מיליארד דולר. במונחים של תמיכה במשק חקלאי הרי התמיכה בארה"ב היא 13,979 דולר. ביפאן היא מגיעה ל־6,608 דולר ואילו בארצות השוק המשותף ל־14,790 דולר למשק חקלאי.

נתונים אלה הם לפי סקר שנערך על ידי הארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות והן נוגעות לשנים 1979 - 1981. אנשי הרשות לתכנון במשרד החקלאות קובעים, כי בשנים לאחר מכן גדלה התמיכה בחקלאות בארצות האמורות בצורה משמעותית.

בארה"ב כל ההכנסה של החקלאים העצמאיים שווה למעשה לסובסידיה שניתנת על ידי הממשלה. ביפאן עולה הסובסידיה על הערך המוסף של הייצור החקלאי ואילו בארצות השוק המשותף הסובסידיה במעט משתווה להיקף הערך המוסף של הייצור החקלאי. בישראל הסובסידיה היא כאמור רק 22 אחוז מהערך המוסף של הייצור החקלאי. כלל הסובסידיה לחקלאות בישראל היתה 260 מיליון דולר בשנת 1986.

אנשי הרשות לתכנון במשרד החקלאות קובעים, כי אילו התמיכה בחקלאות בארץ היתה לפי שיעורי הסובסידיה הנהוגים בארה"ב וקנדה הרי היקפה צריך להגיע ל־חצי מיליארד דולר בשנה, ולפי היקף הסובסידיה ביפאן היא היתה צריכה להגיע ל־1.2 מיליארד דולר, ולפי הסובסידיה בארצות השוק האירופי התמיכה בישראל היתה צריכה להגיע להיקף של 1.1 מיליארד דולר בשנה.

ישראל תגביר מאמציה לייצא תוצרת חקלאית ליפן

מאת דויד מושיוב

ישראל מעוניינת לייצא אבוקדו ליפאן ומומחי חברת "אגרקסקו" מטפלים בקבלת אישור של השלטונות היפניים בנושא הגנת הצומח, שהן מחמירות ביותר ביפאן. שטחי האבוקדו בישראל גדלים ובשנה החולפת יצאה ישראל קרוב למאה אלף טונות אבוקדו לחו"ל, השנה בגלל מהחזריות בפוריות העצים ירד יבול האבוקדו והייצוא יגיע לכדי 60,000 טונות אבוקדו בלבד.

מחקר שנעשה ביוזמה למחקר שווקים במשרד החקלאות על ידי יואב גל קובע, כי קיים ביפאן שוק למוצרי ירקות, פירות, הדרים ופרחים מישראל. אולם מוצרי הייצוא הרגילים של ישראל כפי שהם מיוצאים היום ובנוהלי הייצוא בהם ישראל מייצאת למדינות המערב, לא ניתן לחדור ולהתבסס בהצלחה בשוק היפאני.

כדי לייצא ליפן חייבים לייצא מוצר איכותי ומיוחד הזוכה למחירים גבוהים ולא מוצר זול לצריכה שוטפת יום יומית. הטיפול וההתמודדות עם השוק היפאני חייב להיות בידי סוכן מקומי, היצואן חייב להיות בעל יכולת מימון והשקעה לטווח ארוך ובעל מתעזין טובים.

ישראל מייצאת ליפאן הדרים בעיקר אשכוליות ולאחרונה החלה חברת אגרקסקו לייצא פרחים. אשתקד הסתכם יצוא נסיוני של פרחים בסכום של 30,000 דולר. השנה מתכננת אגרקסקו לייצא באורח קבוע פרחים ליפאן בכמות של 20 טונות בשבוע. הבעייה היא לוגיסטית ההובלה באוויר של פרחים היא יקרה מאד ומגיעה עד כדי 3,000 דולר לטונה. עם זאת יש ביקוש לפרחים ביפאן. ישראל מייצאת לשם ורדים, גיבסניות וצמחי נוי.

קטן מאוד החוב של ענף היהלומים

הענף נזקק היום למימון ממערכת הבנקים של 305 מיליון דולר בלבד

מאת דני גוב

ענף היהלומים נזקק היום למימון ממערכת הבנקים בהיקף של 305 מיליון דולר בלבד. זהו שעור נמוך יחסית בהתחשב בעובדה, שיצוא הענף יסתכם השנה בלמעלה מ־2 מיליארד דולר. גובה חוב זה הוא נמוך ביותר ביחס לפעילות באמצעות אשראים המקובלת כיום ביתר ענפי התעשייה וכן בקנה מידה עולמי בהשוואה להיקפי היהלומנים הפועלים בשווקי היהלומים השונים.

נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר אמר בעניין זה, כי מצבת ההצבות של הענף מצביעה על האפשרות של הענף לזכות באשראי ספקים ולפעול תוך ניצול אמצעים עצמיים. מצב זה טוב לאין שעור מהמצב ששרר ב־1980 כאשר חובות היהלומנים לבנקים היו 1.2 מיליארד דולר השתווה לסך היצוא של הענף באותה שנה. עם זאת, אומר שניצר, רמת החובות הנמוכה כיום מהווה סימן כבוד ומראיע לרווחיות הנמוכה בה נאלצים להפקיד הבנקים הישראלים של יהלומים, החרפת את נטילת ההלוואות לבלתי כדאית.

שניצר אומר, כי כל כספי האשראים הבנקאיים מופנים כיום למימון הייצור ליצוא.

בישיבה מיוחדת של מועצת המנהלים של בנק איגוד, שהתקיימה לפני כמה ימים בבורסת היהלומים ברמת גן, אמר יעקב רייף, מנהל סניף בנק איגוד בבורסה, כי הבנקים הישראלים העוסקים במימון פעילות ענף היהלומים נותנים כיום אשראים ללקוחותיהם ללא צורך בהפקדת יהלומים בבנק. גישה זו חיזקה את בסיס הבטחונות והשלוש השנים האחרונות לא נגרם הפסד כלשהו לבנקים בתוצאה מפעילות עסקית בלתי נבונה של יהלומנים, וחרף העובדה, כי מספר היהלומנים הפעילים גדל מ־1,200 בשנת 1984 ל־2,000 כיום.

שסון לתעשיינים: על ישראל להשתתף עם השוק בגיבוש מדיניות כלכלית גלובלית

מאת דני גוב

קלוד שסון, אחד מנציגי השוק האירופי המשותף האחראי על ישראל, אמר בפגישה עם תעשיינים ישראלים, כי על ישראל להשתתף ביחד עם מדינות השוק המשותף בגיבוש מדיניות כלכלית גלובלית. בנציגי התעשיינים הישראלים, שהשתתפו בפגישה אמרו ל"דבר", כי זו הפעם הראשונה, שנציג בכיר בשוק מעלה הצעה שכזו לשיתופה של ישראל בגיבוש מדיניות.

לאוטמן אמר לשסון, כי ישראל - מוטרדת מהעובדה, שקיימת הרעה מתמדת במאזן התשלומים בין ישראל והשוק והדבר אף הוחמר עקב הצטרפות ספרד ופורטוגל לשוק משום שהן גוזלות, לדברי לאוטמן, נתחי שוק מישראל במדינות הקהילה האירופית. לאוטמן ביקש משסון לממש פרוטוקול לשיתוף פעולה תעשייתי, שנחתם בשעתו וכן שיוקצה תקציב גדול יותר לקניות מוצרים ידע בישראל. לאוטמן ביקש שחברות אירופיות ינצלו תוצאות מחקר ופיתוח שבוצעו בישראל ובנושא זה ביקש לשתף את ישראל בפרויקטים אירופיים גדולים כמו ה"אספריי" וה"אאורקה".

שסון אמר, כי הוא רואה "עין בעין" עם ישראל את הגברת שיתוף הפעולה התעשייתי בין ישראל לשוק, אך הדגיש, כי אינו רואה כל בעייה בהצטרפות ספרד ופורטוגל לשוק.

שסון אמר גם, שהוא יפעל לקבל את ישראל כחברה בארגון "יוניס"א, שהוא ארגון התאחדות התעשיינים באירופה, שישראל איננה חברה בו עד היום.

נדל"ן / דני גוב

דוד בלומברג מנכ"ל אנגלו־סכסון:

רגיעה בשוק הנדל"ן

רגיעה מסתמנת בשוק הנדל"ן לאחר חודשים של השתוללות במחירים. דוד בלומברג, מנכ"ל רשת סוכנויות התיווך של חברת "אנגלו סכסון" אומר בעניין זה, כי הרגיעה הנוכחית נובעת מהעובדה, שהמחירים הגיעו לשיא מסוים וכן מכיוון שבעלי נכסים ממתינים להתעוררות, העשויה לדעתם להתחדש עם פריון מניות הבנקים.

בלומברג אומר, כי ההתעוררות בחודשים האחרונים היתה בעיקר באזור תל אביב המרכז, באזורים אחרים כמו באר שבע והקריות, קיימת תרדמה מתמשכת הנובעת מהעובדה שבאזורים אלה היו פיטורי עובדים ושוק העבודה בהם אינו יציב.

בלומברג מציין התעוררות מחודשת במבני תעשייה בעיקר באזור השרון, שם יש ביקוש למבנים עבור בתי מלאכה ותעשיות זעירות המספקים מוצרים לשוק האזרחי ולא למערכת הבטחון או לתעשיות עתירות הידע.

מנכ"ל הרשת אומר, כי בענף הדירות להשכרה שוב יש היצע ובמחירים יציבים לאחר השתוללות בחודשי הקיץ. ההתעוררות ביולי־אוגוסט מקורה בעובדה, שבתקופה זו עוברות משפחות רבות מדירה לדירה בשל תחילת שנת הלימודים וכך גם לגבי סטודנטים. כן סייעה להתעוררות העלייה הגוברת מבריה"מ ומדרום אפריקה.

לגבי דירות למכירה אומר בלומברג, כי יש התחלות בנייה רבות אולם ברמות מחירים גבוהות ואלה בדרך כלל מבוצעות במרכז הארץ. ברוב האזורים האחרים, מחירי דירות חדשות הן כמחצית המחירים מתל אביב וסביבותיה.

אנגלו־סכסון מכרה עד כה ברחבי הארץ כ־180 מתוך 500 הדירות שבבעלות קופת חולים שהוצעו למכירה באמצעות סניפי החברה. בשלב זה נמכרו הדירות לעובדי הקופה בלבד ובקרוב תוצע היתרה לשוק החופשי.

קניון "לב העיר" בפתח תקווה בשלבים מתקדמים

האחים הקבלנים אמנון ועמנואל כהן השלימו בימים אלה את יציקת הגג של הקומה השנייה בקניון "לב העיר" בפתח תקווה. הפרויקט כולו משתרע על שטח של 8800 מ"ר וממוקם במרכז העיר.

הקניון יכלול שתי קומות חניון עם שתי מעליות מהירות, שתגענה מהחניון לקומת החנויות, שתי קומות מסחריות וארבע קומות משרדים. השטח הפנימי בין קומות המסחר ישמש כבילכר עם שטחי דשא ופיאצה, בה מתכננים היזמים מופעי אומנות מדי יום.

מדרגות נעות יקשרו בין קומות המסחר, שישרתו חנויות יוקרה ובתי אוכל. הקניון יהיה מקורה בגג עם מיזוג אויר, מערכות מוסיקה ווידיאו.

קרנות הפנסיה של ההסתדרות ישלמו לגמלאיהן תוספת של 7.8%

*** התוספת, שהיא צירוף של מדדי המחירים מאז אפריל, תשולם עד 9 בנובמבר**

מאת חיים ביאור

כ־105 אלף הגמלאים של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות יקבלו עד ה־9 בנובמבר תוספת לגמלתם בשיעור של 7.78 אחוזים.

התוספת תשולם ל־50 אלף גמלאי "מבטחים" וכן לגמלאי "מקפת", קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות, "נתיב", קרן הפועלים החקלאיים וקרן פועלי הבניין. התוספת נובעת מההצמדה של הגמלאות למלוא מדד המחירים והיא משולמת במועד שבו חל תשלום תוספת היוקר לשכירים.

התוספת שתשולם חושבה על פי צירוף של מדדי המחירים מאז אפריל '87 - המועד שבו שולמה בפעם האחרונה תוספת לגמלאות.

10 אלפים גמלאי "נתיב" יקבלו את התוספת ה"מדדית" זו הפעם הראשונה. עד כה הם היו היחידים שגמלתם הוצמדה להסכמי השכר שנחתמו במשק ולא למדד. אך בעקבות לחץ שהפעילו נציגיהם על ההסתדרות ועל הנהלת הקרן, אישרה הוועדה המרכזת של ההסתדרות את המעבר לחישוב גמלתם על פי סיכום עליית המדד, בין שני המועדים של תשלום תוספת היוקר.

בתוך כך עומדת להתכנס ביום חמישי השבוע ועדה משותפת לאוצר ולהסתדרות לדיון בעידכון הגמלאות של מקבלי הפנסיה שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות. בראש הוועדה עומדים אפרים ז'ילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, והוד מלינוביץ מנציבות שירות המדינה.

הוועדה מתכנסת לאחר שוועדה פנימית באוצר קבעה כי הגמלאות לפורשים משירות המדינה והרשויות המקומיות נשחקו בשלוש השנים האחרונות בשיעור ריאלי של 26.7 אחוז. שלא כמו הפנסיות המשולמות ע"י הקרנות ההסתדרותיות, הצמודות למדד המחירים, הפנסיות בשירות המדינה צמודות לתוספות המשולמות בהסכמי השכר במשק וזו הסיבה לשחיקתן.

יצויין, שגמלאי המדינה והרשויות המקומיות קיבלו מקדמה בשיעור של 5 עד 10 אחוזים על חשבון ההעלאה הצפויה בגמלתם שתקבע ע"י הוועדה.

ניסים ושרון ייפגשו כדי לדון בשחיקה הגוברת ברווחיות היצוא

מאת דני גוב

בפגישה לפני מספר ימים הוחלט סופית שלא לקיים את תערוכת "ישראטק" בניו יורק.

שר האוצר משה ניסים ושר התעשייה אריאל שרון ייפגשו בקרוב שוב, כדי לדון בדרכים לעידוד היצוא, לאור השחיקה הגוברת ברווחיות היצוא. כך הוחלט לפני מספר ימים בדיון שהיה, על פי דרישת השר שרון אצל ראש הממשלה יצחק שמיר.

שר התעשייה והמסחר הציג בדיון זה את הירידה התלולה שנרשמה בחודשים האחרונים ברווחיות היצוא והצביע על כך שרווחיות היצוא לארה"ב ירדה ברבעון הנוכחי לשעור הנע בין אפס ל־2% בממוצע.

במהלך הדיון הודיע שר האוצר על סירובו לאשר תקציבים נוספים לפי דרישת ראשי תעשיות האלקטרוניקה לשם קיומה של תערוכת "ישראטק" בארה"ב. השר שרון אמר, כי היה חשוב מכל הבחינות שישראל תציג את עוצמתה ויכולתה הטכנולוגית, אך לאור התנגדות האוצר, אין הוא יכול לכפות על ראשי תעשיית האלקטרוניקה להשתתף בתכנית ולפיכך הוא מצר על כך שהתערוכה לא תתקיים.

במהלך הדיון הוחלט עקרונית על הקמת קרן לערבויות להון חוזר לחברות העומדות בסיכונים גדולים בהיקף של 20 מיליון דולר ונקבע שהנושא ידון בימים הקרובים בין משרדי התמ"ס והאוצר.

בדיון העלה השר שרון הצעה להגדיל את תקציבי המחקר והפיתוח האזרחי בעוד 70 מיליון דולר הוא הסביר, כי השתתפות הממשלה בתקציבי מופ אזרחי מהווה מנוף להוצאה נוספת בתעשייה כך שסך כל ההוצאה במשק הלאומי על מו"פ אזרחי כיום, מגיעה ל־0.9 אחוזים מהתל"ג. שר האוצר אמר, כי אין הוא יכול להגדיל את התקציבים והשר שרון התריע, כי אי הגדלת התקציבים תפגע בצורה קשה ביצוא מוצרים מתוחכמים ובמיוחד באלו המיוצאים לגוש הדולר. אם ישראל לא תעשה מאמץ של פיתוח מוצרים חדשים בתחומים המתוחכמים לא יהיה לנו מה למכור, אמר שרון.

אשר להצעתו של שרון להפעיל תכנית לביטוח חבות המוצר, שהיא תכנית ביטוח מפני תביעות על מכירות מוצרים פגומים הוחלט כי הנושא ייבדק תוך שבועיים וזאת לאור הצעה חילופית שהעלה שר האוצר.

עלייה של 30% במספר העסקים המכבדים כרטיסי אשראי של דינרס

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ב־1987 חל גידול של 17% במספר בעלי כרטיס אשראי של חברת "דיינרס קלאב" ובתי העסק המכבדים את הכרטיס בעולם. בישראל חלה בשנה האחרונה עלייה של כ־30% במספר העסקים המכבדים את כרטיסי האשראי של חברה זו. עלייה זו נובעת לדברי מנהל החברה זיו פולק, מכוח הקנייה שבידי 40,000 לקוחות החברה בישראל ומגידול ניכר בכמויות הצ'קים החוזרים.

יצוין, כי בעולם כולו מצויים כ־6 מיליון בעלי כרטיס אשראי של חברה זו ולמעלה ממיליון בתי עסק מכבדים כרטיס זה.

11 מיליון דולר הושקעו במלון קיסר בטבריה

מאת דויד מושיוב

11 מיליון דולר הושקעו במלון קיסר בטבריה שבנייתו הושלמה בימים אלה ויש בו 240 חדרי מלון. המלון אמור להפתח בחודש ינואר 1988. במלון יש 8 סוויטות, אשר כל אחת מהן כוללת חדר ג'קוזי.

קיסר טבריה הוא המלון השלישי ברשת מלונות קיסר המלון ניצב על קו המים של הכנרת, ממוקם במרכז המלונות בעיר, וגשר מהמרינה בטבריה מוביל ישירות למלון.

ברשת מלונות קיסר 560 חדרים מהם 240 באילת במלון נופש, 80 בירושלים ו־240 חדרים בטבריה. תוך השנתיים שלוש הקרובות יתרחבו מלונות קיסר באילת וירושלים בתוספת של כ־220 חדרים.

"אשדר" מרחיבה שכונת הוילות במטולה

חברת "אשדר" החלה למכור 16 וילות דו־משפלסיות, אשר יוקמו בשכונת הזיתים במטולה המשקיפה אל שמורת נחל עיון ומפל התנור. בכל וילה 3 חדרים בשטח של 78 מ"ר וניתן להגדילה עד 5 חדרים בשטח של 120 מ"ר. בכל וילה נבנה המקלט כמרתף ושטח החצר כ־150 מ"ר.

המיחשוב כמנוף לצמיחה כלכלית במרכז דיוני כנס איל"א השנה

מאת דני גוב

כנס איל"א (האיגוד הארצי לעיבוד אינפורמציה), שיערך ב־28־26 באוקטובר יעסוק בהיבטים השונים של המיחשוב כמנוף לצמיחה כלכלית. יו"ר הכנס, גיל ויזר אומר, כי בתהליך הצמיחה הכלכלית ימלא המיחשוב תפקיד מרכזי בשורת נושאים: יכולת התחרות, היכולת לגוון ולשפר מוצרים ושירותים, פיתוח תעשיות, פיתוח שווקים בינלאומיים, מעורבות חברות רב לאומיות בישראל ואחרים.

לדברי ויזר, היכולת לקבל החלטות, הסליטה בתהליכי ביצוע והתמודדות עם הבעיות והאתגרים שמציב המשק - כל אלה מותנים בשימוש אינטנסיבי ויעיל בטכנולוגיות המידע.

בין הנושאים שידונו בכנס יהיו המיחשוב בתעשייה, המיחשוב לשירות היצוא, שימוש במיחשוב במחקר ופיתוח, תשתית מיחשוב לאומית, יצוא חומרה ותוכנה, המיחשוב בסקטור הציבורי ונושאים נוספים.

בכנס יופיעו שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי, נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ', מנהל המכס מרדכי ברקת, מנהל הרשות הממשלתית לקניות גומלין צבי אלון, ד"ר עקיבא אופנבכר מבנק ישראל ונתן מאיר המשנה לחשב הכללי.

ממצא מסוים, שנמסר לקראת הכנס מלמד, כי ישראל משקיעה מדי שנה כ־570 מיליון דולר במחקר ופיתוח (כ־2.7% מהתל"ג), אך נאלצת לייבא כ־90% מהידע המדעי־טכנולוגי שהיא צורכת. עוד נמסר, כי בישראל נוצרת לעיתים כפילות בין הגורמים השונים המפיקים מידע טכנולוגי, מדעי וכלכלי.

מכסות החלב השנה 820 מיליון ליטר

מאת דויד מושיוב

מכסות ייצור החלב השנה נקבעו לכמות של 820 מיליון ליטר, כמות זהה לצריכת החלב בשנה הקודמת 1986/87, אולם גבוהה למעשה ממכסות החלב שנקבעו לשנה החולפת ואשר עמדו על 791 מיליון ליטר.

מנכ"ל מועצת החלב אבשלום וילב קובעת, כי מועצת החלב מנסה לשפר את הכלים שבידה לאכיפת התכנון, כדי להביא את החקלאי לתכנון שנתי מלא. כדי להקטין את אספקת החלב באיכות ירודה הגדילה מועצת החלב את הקנסות על אספקת חלב מאיכות ירודה בשיעור 5 ו־10 אחוז מהמחיר הנקבע לחלב.

ברו"ח השנתי שלו בענין החלב, כי האטת האינפלציה הביאה לביסוס והתייצבות ענף הרפת בישראל.

הקטנת הסובסידיה לחלב הגדילה את הרצון לפתוח מחלבות חדשות המעבדות חלב, שאינו במסגרת השוק המתוכנן.

היקף הסובסידיה בשנת הכספים 1986/87 לחלב ומוצריו היה 91 מיליון שקל לעומת 141.8 מיליון שקל קודם לכן. תקציב המדינה לשנה הנוכחית מקצה 40 מיליון שקל סובסידיה לחלב, שפרושו ממוצע של 6.5 אחוזים מהפדיון, אולם למעשה בגלל הקפאת מחירים מגיע משקל הסובסידיה לרמה בממוצעת של 14 אחוז מהפדיון, בהיקף של השנה החולפת.

מעות / איתן יעקובסון

כדאי לשמור על מסמך הפרעון של המניות הבנקאיות

ב־31 לאוקטובר ייפדו המניות הבנקאיות שבהסדר שנחסמו ל־4־5 שנים. חלק גדול מהכספים יופנו להשקעות שונות. מסמך הפרעון של המניות - ראוי שיישמר מכל משמר מאחר שבו יהיו נקובים הפרשי השער שנצברו על מניות אלה מאז ההסדר.

מדוע? אם תקבל הצהרת הון, ההון שלך יהיה מורכב מההשקעות החדשות. ההון שלך יהיה גדול יותר נומינלית מזה שהיה לפני שנים כאשר הגשת את הצהרת ההון הקודמת. את הגידול בהון תוכל להסביר ע"י הפרשי השער שנצברו על המניות הבנקאיות.

עובר ממטבע למטבע? עמוד על המקח

הפרשי השער בין שערי קניה ומכירה של מטבעות־חוץ בהעברות והמחאות מסתכמים ב־1.25%. אולם הבנקים המסחריים נוטים לתת הנחות בתחום זה ללקוחות שעושים עסקאות במט"ח בסכומים גדולים או במחזורים גדולים על־פני תקופה מסויימת. כדאי מאוד לעמוד על המקח ולתבוע מהבנק שהפרשי השער יהיו נמוכים יותר. מי יכול לעבור ממטבע למטבע? מי שיש לו יתרות עו"ש בחשבונות פת"ח ובחשבונות פיצויים מגרמניה ומי שנשארו לו יתרות עו"ש בפת"מ מהתקופה שלפני 30.6.85.

מי מממן את ההנחה

כאשר אתה קונה מט"ח - מחייבים אותך הבנקים בשער נמוך יותר משער הקנייה הרשמי שלהם וכאשר אתה מוכר מט"ח הם מזכים אותך בשער גבוה יותר משער המכירה הרשמי שלהם.

הביטוח הלאומי שלך יישאר החודש בידי המעביד

הממשלה החליטה לפטור את המעסיקים מתשלום ביטוח לאומי בגין משכורת ספטמבר. התשלומים שמעבירים המעסיקים למוסד לביטוח לאומי מדי חודש בחודשו מורכבים משני רכיבים. חלק העובד שהוא 5.35% ממשכורתו החייבת בדמי ביטוח וחלק המעביד שהוא ברוב המקרים 10.85% מהמשכורת החייבת בדמי ביטוח.

כתוצאה מההסדר יישארו החודש הסכומים שיגובו לך לביטוח לאומי בכיסו של המעביד.

דמי הסכמה לבעל בית חייבים במס

דיירים מוגנים ששילמו דמ"פ או דיירים ששכרו דירה לטווח ארוך נוהגים לעיתים לעשות שינוי מבני מהותי בדירה כמו: סגירת מרפסת או איחוד חדרים. בעל הבית דורש בד"כ דמי הסכמה עבור השינוי במושכר. הסכום שהוא מקבל מדייריו חייב בידיו במס לפי סעיף 2 (6) לפקודת מס הכנסה - כהכנסה רגילה מנכס בית.

פיצויים על הפרת חוזה עבודה

בתי הדין לעבודה נוטים לפסוק פיצויים לטובת העובד, במקרה של הפרת חוזה עבודה ע"י המעביד. הפיצויים אמורים לכסות על הנזק הכספי שנגרם לעובד עקב אבדן הכנסה. הנוסחה הקלאסית לחישוב הפיצויים על הפרת חוזה עבודה הוא ההפרש בין הסכום שאותו השתכר העובד בפועל לבין הסכום שהיה משתכר ע"פ החוזה - אילו המשיך לעבוד במקום עבודתו הקודם.

ההפרש מחושב לגבי התקופה שהעובד היה אמור לעבוד במקום שממנו פוטר. אם שכרו בפועל של העובד גבוה מהשכר שהיה מקבל אילו המשיך לעבוד - הוא אינו זכאי לפיצויים על הפרת חוזה עבודה כי מצבו היטב. אם שכרו בפועל נמוך יותר ממה שהיה מקבל אילו המשיך לעבוד - אזי הוא יקבל פיצוי. אין שום קשר בין פיצויים על הפרת חוזה עבודה ובין פיצויי פיטורין המגיעים לעובד עקב פיטוריו - בגין התקופה בה עבד.

אלו רכיבי שכר נכללים בחישוב לצורך פיצויים?

בתי הדין לעבודה עוסקים רבות בעת האחרונה בבעיית רכיבי השכר שיש להכליל בשכר העבודה הקובע לצורך חישוב פיצויי פיטורין.

המבחן העיקרי שלפיו קובעים איזה רכיב עבודה יובא בחישוב הפיצויים הוא מבחן הקביעות. כלומר: תשלומים ששולמו לעובד באופן קבוע מדי חודש במשכורתו וחשבו לחלק משכרו ובגינן יקבל גם פיצויים. לדוגמה: פרמיה קבועה. מצד שני, תשלומים ששולמו לעובד באופן חד־פעמי או פעם בשנה כמו: הבראה, ביגוד ומתנה לחג לא יכללו בחישוב הפיצויים.

שריר תובע 8 מיליון דולר לקידום תיירות

מאת דויד מושיוב

משרד התיירות תובע מהממשלה להקציב סכום מיוחד של שמונה מיליון שקל לפעולות שיווק נרחבות בחו"ל במיוחד לרגל שנת ה־40 למדינת ישראל. הצעה זו הגישה לממשלה על ידי שר התיירות אברהם שריר.

בתזכיר שהוגש לממשלה מציין שריר, כי בשנת 1987 בוטלו תקציבים שהיו מיועדים לפעולות שיווק ועידוד תיירות. אישור התקציב המוצע יאפשר ביצוע של שורה של מבצעי יחסי ציבור ופרסום בקרב חברות תעופה, סיטונאי תיירות, קמעונאים וקהל רחב שיתבססו על אירועי שנת ה־40 למדינה. התכניות בנושאים אלה מוכנות במשרד התיירות ויש צורך באישור תקציבי, כדי להפעילן.

בין השאר יאפשר התקציב לפרסם מודעות צבע בעיתונות האירופית, מבצע אשר הצליח בשנה האחרונה ובנה לישראל תדמית תיירותית ברמה גבוהה בשווקים האירופאיים. התוספת המבוקשת מיועדת גם לתגבר את הפרסומת בקרב הקהילה היהודית בארה"ב ולערוך קידום הנושא התיירותי בקרב ארגונים יהודיים ברחבי ארה"ב. וכן לערוך שבועות ישראליים בשיתוף עם מכון הייצוא ויצרני מזון ישראליים.

משרד התיירות מעריך, כי אישור התקציב לביצוע לפעולות קידום ועידוד תיירות המוצעת יביא לישראל תוספת של 100,000 עד 150,000 תיירים תוספת הכנסות לאוצר המדינה בסך מאה מיליון דולר.

שר התיירות מתבסס בנושא זה על תקדים שהיה בעבר כאשר בו נערכו פעולות פרסום ועידוד תיירות לישראל מארצות אירופה במיוחד לאילת ולמקומות אחרים, דבר שהעלה את תנועת התיירים לארץ.

אמקור משקיעה מיליון דולר בהכפלת היקף ייצור המזגנים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "אמקור" החליטה להכפיל את היקף ייצור המזגנים ולצורך זה היא משקיעה מיליון דולר בהרחבת מפעל "אמגור־אמקור" בבית שמש. עם השלמת הפרויקט בעוד מספר חודשים, ייקלטו עובדים נוספים, רובם מתושבי האזור.

אמקור שכרה מבנה של 4500 מ"ר מקיבוץ צרעה, שבקרבת מפעל המזגנים ולדברי מנכ"ל אמקור, אורי ברנשטיין, החל כבר בעבודות ההרחבה. לדבריו, יחל המפעל לפעול כבר בינואר הקרוב.

המפעל בבית שמש ירחיב את היקף יצור המזגנים (המפוצלים) מ־600 ל־1500 יחידות מדי חודש. מחצית מהכמות המוגדלת המתוכננת מיועדת ליצוא. (סוף)

מגדלי הכותנה: הקפאת הדולר שוחקת רווחיות הייצוא

מאת דויד מושיוב

במכתב לשר החקלאות אריק נחמקין טוען מנכ"ל מועצת הכותנה יוסף דלומי, כי הקפאת שער הדולר מצד אחד והתייקרויות התשומות לחקלאות מצד שני בשקלים שוחקים את רווחיות הייצוא הדולרי. במכתב מפרט דלומי את שיעורי ההתייקרות בתשומות החקלאיות מאז יולי 1985 ועד יולי 1987 כדלהלן: שכר עבודה בשיעור 75.8 אחוז, מיכון וניפוט - 45 אחוז, מים - 15 אחוז, ריסוס אויר - 18.5 אחוז, חומרי הדברה - 59.9 אחוז, חומרים והובלות - 77.3 אחוז, ציוד השקייה - 86 אחוז, שנות 31.5 אחוז.

לפי משקל סעיפים אלה בתשומות גידול הכותנה הצטברה התייקרות תשומות הייצור בכותנה בשיעור 30 אחוז בקירוב בעוד שמאז יולי 1985 היה פיחות בשיעור 7 אחוזים בלבד בינואר 1987.

לדברי דלומי משמעות נתונים אלה היא, כי 15 עד 18 סנט לליברה מהמחיר שמקבלים תמורת יצוא כותנה לחו"ל נגזלים מהמגדלים בתוצאה ממדיניות הממשלה של אי התאמת השערים. בתנאים אלה יש לקבל 90 סנט תמורת ליברה כותנה מהון. אקלה בכדי לכסות את הוצאות הייצור.

מנכ"ל מועצת הכותנה מדגיש, כי ללא פעולה דחופה לתיקון המעוות ושמירה על רווחיות הייצוא גם עונת 1987 המצטיינת במחירים יפים בשוק הבינלאומי לכותנה תגמר עונה זו באיזון או חס וחלילה בהפסד.

מחירי הכותנה בשוק העולמי בחודש ספטמבר עמדו על 86.5 סנט לליברה ואילו בחודש אוקטובר הם ירדו לכדי 83.8 סנט לליברה, הווה אומר מתחת ל־90 סנט שהיא נקודת האיזון לכסוי עלויות הייצור של הכותנה בארץ.

שערי מטבע חוץ ביום 16.10.87

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5861	1.6059	1.5861	1.6059	1.5871	1.6071	1.5963
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.91	0.8795	0.8984	0.8783	0.8893	0.8812	0.8923	0.8857
1 ליש"ט	2.57	2.68	2.59	2.71	2.59	2.71	2.6353	2.6682	2.6337	2.6666	2.6385	2.6717	2.6546
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2635	0.2668	0.2633	0.2665	0.2641	0.2674	0.2654
100 ינים יפאניים	1.09	1.14	1.09	1.15	1.09	1.15	1.1138	1.1277	1.1146	1.1285	1.1141	1.1281	1.1198
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.76	0.80	0.76	0.81	0.7829	0.7926	0.7808	0.7905	0.7825	0.7924	0.7873
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0645	1.0774	1.0631	1.0763	1.0621	1.0755	1.0700
1 כתר שוודי	0.24	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2498	0.2529	0.2504	0.2535	0.2502	0.2533	0.2517
1 כתר נורבגי	0.23	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2401	0.2431	0.2406	0.2436	0.2405	0.2436	0.2418
1 כתר דני	0.22	0.23	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2295	0.2324	0.2296	0.2324	0.2293	0.2322	0.2309
1 מארק פיני	0.36	0.37	0.36	0.38	0.35	0.38	0.3642	0.3687	0.3650	0.3695	0.3642	0.3688	0.3669
1 דולר קנדי	1.19	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2195	1.2347	1.2208	1.2360	1.2215	1.2366	1.2286
1 דולר אוסטרלי	1.09	1.20	1.11	1.19	1.12	1.20	1.1475	1.1619	1.1460	1.1603	1.1538	1.1683	1.1528
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7724	0.7821	0.7762	0.7858	0.7756	0.7853	0.7788
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4199	0.4252	0.4223	0.4276	0.4227	0.4280	0.4249
10 ש' אוסטריים	1.22	1.28	1.23	1.28	1.22	1.29	1.2500	1.2656	1.2479	1.2635	1.2501	1.2659	1.2587
1000 לירטות איטלקיות	1.19	1.25	1.20	1.27	1.19	1.28	1.2193	1.2345	1.2198	1.2350	1.2199	1.2352	1.2264
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8272	1.8500	1.8281	1.8510	—	—	1.8392
1 דינר ירדני	4.38	4.65	4.49	4.78	4.43	4.73	—	—	—	—	—	—	4.5654
10 לירות לבנתיות	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0503
1 לירה מצרית	0.68	0.72	0.66	0.70	0.63	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7173

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

סניגורי הנאשמים בהקרנות סרטים בשבת בירושלים

שיקולים זרים של חקיקה דתית בחוק העזר העירוני – שופטי בג"צ כבר פסלו

(עו) – שופטת בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים ד"ר אילה פרוקצ'ה תחליט בימים הקרובים אם לקבל את הטענות המקדמיות במשפטם של בעלי בתי הקולנוע בבית אגרון ו"אורנע" בירושלים, אבנר קפלן ויצחק מזרחי, המואשמים בהקרנות סרטים לא חוקיות בלילות שבת בניגוד לחוק העזר העירוני.

אתמול בבוקר נפתח המשפט. סניגוריהם של הנאשמים, עוה"ד רוני בבבר ואברהם מזרה, העלו טענות מקדמיות שאם יתקבלו, ייבחן כתב האישום. הם טענו שהעבירה הרבה בסבבותיה מקום שהחוק העזר אינו מגדיר את יום השבת. הם הביאו הגדרה ממילונים לפיהם יום השבת הוא מחצות יום שישי עד חצות הלילה בשבת, ולכן, לפי פקודת העירייה, בתי הקולנוע לא הקרינו סרטים בשבת אלא ביום שישי.

לדבריהם, חוק העזר כוזר בכך חקיקה ראשית ולכן תקנות חוק העזר אינן תקפות. לדברי בעלי בתי הקולנוע, אם תבצא הקופתת שהגדרת חוק העזר תופסת את השבת במובנה הדתי, כך שיקבע שההבבה נכנסת הכי לעה לפני שקיעת החמה ויוצאת הכי שעה לאחר שקיעתה, יש להסביר את החוק כסוב שכנכבר בן שיקולים זרים של חקיקה דתית. לדברי הסניגורים, שיקול בתוך לכפיות דתיות כבר נפסל בבג"צ.

נציג העירייה עו"ד יעקב קמינצקי ביקש מהשופטת לדחות את כל הטענות המקדמיות. לדבריו אין שום פסול בכך שהעירייה תתחשב גם בשיקולים דתיים בחוק העזר משום שמדובר בשמירת המרקם הלאומי והיהודי של המדינה. לדבריו, בתי המשפט לא פסלו אף פעם את חוקי העזר בענייני הקרנת סרטים בשבתות, מפני שחוק העזר משתלב גם בהוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, האוסר פתיחת עסקים בשבתות. קמינצקי טען שאין להשוות את ירושלים העיר הנחשבת ביותר בית היהודית, לערים אחרות בנוש רק שבהן התיר בית המשפט הקרנת סרטים בשבתות.

עד נוסף לרצח בצומת מגידו: בן כפרו של הנאשם

מאת יצחק מיזרחי, סופר "דבר" בעמק

שופט בית המשפט המחוזי בנצרת אביגדור בשאלי דחה אתמול לשבוע הבא את מתן החלטתו בדבר בקשת המשטרה לעצור עד תום ההליכים את הילל גראדת, בן ה-21 מהכפר יוסף שליד ג'נין, המואשם ברצח החייל אלכסנדר ארד בצומת מגידו. זאת, עד שהנאשם ימצא לעצמו עורך דין.

בכתב האישום שהוגש לבית המשפט על ידי סגנית בכירה לפרקליט המחוז הצפוני, אסתר גופר חומס, נאמר שהנאשם מואשם בכך שדקר למוות את החייל, חבר רמות מנשה, בסכין שהוציא מכיסו לעיני שני עדים שהיו אותה שעה בתחנת ההסעה: הנער אלון איבגי ממגדל העמק וחוסאן עבארה, בן כפרו של הנאשם. התביעה טוענת שהרצח בוצע ממניעים לאומניים.

ביהמ"ש העליון יכריע על מקום משפט בנו של שופט מחוזי החשוד בזיופים

מאת נתן רוזן, סופר "דבר" לענייני משטרה

פרקליטות מחוז המרכז בתל־אביב תגלה בימים הקרובים את כתב האישום שאמור להיות מוגש נגד בנו של שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, האנ' יחזא, תושב טייבה, לבית המשפט העליון כדי שיקבע את מקום בית המשפט שבו יישפט הבן.

ביולי 1987 עצרו בלשי היחידה המרכזית של משטרת מרחב ירקון חשודים בזיוף ביטחוני תאוריה בנהיגה. ברכבו של מחמוד סלמה מקלנסואה נמצאו טופסי בקשה לרשיון נהיגה ותעודות זהות מזויפות. בעקבות מעצרו נעצרו חשודים רבים בזיוף בדיקות ראיה, כושר גופני ותעודות זהות. נתברר כי מדובר ברשת וותיקה מאד שפעלה במשולש ובכפתים מ-1980.

באוגוסט הוגשו כתבי אישום ראשונים. אחד העצורים היה בנו של השופט. בפרקליטות מחוז המרכז, המטפלת בפרשה, החליטו כי כתב האישום נגדו יוגש, כאמור, לבית המשפט העליון כדי שיחליט היכן לשפוט אותו על מנת למנוע ניגוד אינטרסים.

עובדי "שרון טכסטיל" מפגינים היום; נכי "המשקם" יפגינו מול לשכת קצב

מאת חיים ביאור, סופר "דבר" לענייני עבודה

כ-100 מעובדיו של מפעל "שרון טכסטיל" לייצור חוטי כותנה בפתח תקוה עומדים להפגין הבוקר מול משרד בעלי החברה, משפחת קרסו, בתל־אביב. הם מוחים על סגירתו הצפויה של המפעל, ב-4 בנובמבר.

ועד העובדים טוען כי למפעל תשתית בריאה ואינו מפסיד, לכן אין הצדקה לסגרו. נוסף לכך דחה הוועד את הסכום שמציעה ההנהלה כפיצויי פיטורים: כ-9000 ש"ח לעובד, לטענתו. עוד מציין הוועד כי קלושים הסיכויים ש-170 העובדים ייקלטו במפעלים אחרים, מפאת גילם הגבוה.

בנימין קרסו, מהבעלים, אמר ל"דבר" כי "שרון טכסטיל" מפסיד שנים רבות ולא ברור מתי יעמוד לרווחיות. לדבריו, תפוקת העובדים נמוכה. הפיצויים "נקבעו בעקבות הפרשות לקרן מבטחים – הכל לפי החוק".

המזכירה הארצית של הסתדרות עובדי הטכסטיל, אמירה אנדריאנוב, דרשה מהבעלים לא לסגור והתייצבה לצד הוועד בעימות בינו להנהלה. סיעת ר"צ בהסתדרות החליטה לסייע לעובדים בארגון ההפגנה היום. יו"ר הסיעה, ח"כ רן כהן, ישתתף בהפגנה ויעלה את הפרשה בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

במפעלי "המשקם"

נכים ומוגבלים המועסקים במפעלי "המשקם" יפגינו בשבוע הבא ליד לשכתו של שר העבודה והרווחה משה קצב בדרישה להעלות את שכרם היומי. המחזיק בתיק עובדי "המשקם" מטעם ההסתדרות, דוד ציצוביץ, תובע מהנהלת החברה להעלות את שכרם של 4,000 הנכים והמוגבלים ב-1.40 ש"ח ליום. הנהלת "המשקם" מסרבת בנימוק שרווחות המפעלים בירידה והיענות תגרום פיטורים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, זימן להבוקר את מזכיר איגוד הפועלים החקלאיים חיים אביבי ואת המחזיק בתיק עובדי "המשקם" לדיון בסירוב החברה להעלות את השכר.

הוועד הארצי של עובדי "המשקם" התייצב לצד ההנהלה בעימות בינה לבין ההסתדרות. הוועד שלח מכתב לראש הממשלה יצחק שמיר וכן לשר העבודה והרווחה ולמזכ"ל ההסתדרות, שבו נאמר כי "ציצוביץ מבקש לפגוע בהסכם הקיים 10 שנים והמתעדכן כל שנתיים". הוועד דורש את פיטוריו של ציצוביץ. "המנהל מאבק אישי ופוליטי נגד מנכ"ל המשקם תוך התעמרות בעובדיה".

יצוין כי ועד עובדים זה אינו מוכר על ידי ההסתדרות, הטוענת כי הוא כמוך אל שולחנה של ההנהלה.

בראש הוועד עומד דובר ההנהלה, אלי רוקדרסי.

הימורים לישראלים ב"פרינססה מריסה"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

ישראלים יוכלו החל מיום חמישי הקרוב להמר באוניית מעבורות מפוארת "פרינססה מריסה". סוג ההימורים, בכל פעם, משני דולרים עד 300, אם בוחרים ברולטה או אחד השולחנות של "בלק ג'אק". ילדי המהמרים יוכלו להסתפק במכונות הקזינו הנפוצות בישראל.

פרטים אלה מסרו אתמול במסיבת עיתונאים על סיפון האניה נציגי הבעלים של חברת "לואיס קרוז ליינס" וסוכניהם בארץ, אריאל ויובל כספי. האניה תפליג כל יום חמישי בערב לפורט סעיד, שם יורדו הנוסעים לאוטובוסים למתרת היום לסיור בסביבתה לרבות הפירמידות, ישובו לאניה בשעות הערב ויפליגו לקפריסין, אך לא יורשו לרדת לחוף. אור ליום ראשון יחזרו לחיפה.

מחירי הסיור מ-176 דולר עד 306, בהתאם לטיב התא, בתוספת 23 דולר מיסי נמלים.

תוארך כהונת צבי גוב־אריה ב"אל־על"

מאת אריה אגיד, סופר "דבר"

מועצת רשות שרות התעופה תאריך הערב את כהונתו של המנכ"ל צבי גוב־ארי לתקופה נוספת, אמר אמש שר־התחבורה חיים קורפו בתשובה על שאלת סופר "דבר".

באחרונה הופעלו לחצים על השר קורפו, מצד פעילים בתנועת החרות, לבל יאריך את כהונתו של גוב־ארי, משום שסירבו לקדם עובדים על בסיס מפלגתי ובשל יחסיו התקינים עם ההסתדרות וסירובו "לסגור עניינים בתוך המשפחה".

השר קורפו אמר אמש, כי הוא מרוצה מאד מעבודתו של גוב־ארי ולפיכך קיבלה הממשלה את המלצתו להאריך את כהונתו כמנכ"ל.

שכ"ל באוניברסיטת חיפה 2156 ש"ח

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

אוניברסיטת חיפה נענתה לפניית יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב שקבעה את שכר הלימוד לתשמ"ח בגובה של 2156 ש"ח.

"אל הנגב" בשנת ה-40

(אמיר רוזנבליט). – "לו הייתי מנכ"ל משרד התיירות, הייתי יוצא בסיסמה 'לא כדאי לכם לצאת השנה לחו"ל'", אמר אתמול מנכ"ל חגיגות ה-40 למדינת ישראל, יעקב אגמון, בהתייחסו למיגוון ולהיקף האירועים שיתקיימו בשנה הקרובה במסגרת החגיגות. אגמון, שדיבר במסיבת עיתונאים בבאר שבע, ציין כי אירועי "אל הנגב" יעמדו במרכז החגיגות, שבולטים בהם ארבעה אירועים, מהגדולים שהתקיימו אי פעם בישראל: החיזיון ההמוני 'לך לך למדבר' שכתב יהושע סובול; פסטיבל הצדעה של מדינות העולם השלישי למדינת ישראל בו יופיעו, בין היתר, אמנים מהאיים הקאריביים, מדרום אפריקה, מאפריקה ומאסיה; תחרות בין־לאומית להטסת כדורים פורחים ופסטיבל רוק במדבר, שיארח אמנים ולהקות רוק מישראל ומהעולם. בתמונה: "אל הנגב" של פעם – זוג פלמחניקים שהצטלם על רקע המסגד בבאר שבע ביום שחרור העיר ב-21.10.48.

שוחרר בערבות הנהג דורס שני הקצינים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

נהג המשאית מאדי סמודי (31), מהכפר אל־ימון ליד ג'נין, החשוד שדרס למוות את שני קציני צה"ל ליד יגור, שוחרר אתמול בפקודת בית השלום בחיפה בערבות 15,000 ש"ח במזומן ועוד 30,000 בערבות צד שלישי. בן הפקיד דרכונו במשטרה והוא התבקש להתייצב בה בכל עת שיידרש. ראש לשכת התנועה החיפה, רב פקד יהודה סולומון, שלל את רשיונו ל-90 יום.

לשכת התנועה בחיפה סיימה את חקירתה והגיעה למסקנה כי לפחות בחלק מדברי הנהג הוא נמצא דובר אמת. הנהג אמר כי נאלץ לסטות מהדרך ולחתוך חוק לכיוון הנגדי מפני שרכב פרטי שנסע לפניו החל להאט, וכדי שלא לפגוע בו, סטה והתנגש ברכב הפלו של שני הקצינים.

נגד הנהג יוגש כתב אישום בשלב מאוחר יותר.

משרד התחבורה מאשים הבוחנים באיזור ת"א

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

מורי בתי־הספר לנהיגה באיזור תל אביב לא הגישו בימי חול המועד סוכות תלמידים למבחני־נהיגה והבוחנים לא ביצעו בשל כך מיבחנים, טען אתמול דובר משרד התחבורה. הוא מאשים את הבוחנים כי במעשה זה פגעו במאות תלמידים שיכלו להיבחן בתקופה זו והביאו להארכת התור למיבחן המעשי.

הדובר מדגיש כי תלמיד לא יוכל לגשת למיבחן מעשי ללא אישור בכתב של מנהל מקצועי שהוא מוכן וכשיר ושקיבל לפחות 20 שעורי נהיגה. רק המנהל המקצועי של בית־הספר יקבע את מועד המיבחן כמתחייב מהחוק, מסקים הדובר.

ביוב צפת מזהם נחל עמוד עלול לעשות זאת לכינרת

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בגליל

הביוב של צפת מזהם בימים האחרונים את נחל עמוד ומאיים לזהם בצורה חמורה גם את מי הכינרת הצפון־מערביים – מזהירה רשות שמורות הטבע לאחר שהתברר כי בריכות החימצון של צפת התמלאו על גדותיהן בביוב גולמי.

הרשות מאשימה את העירייה כי למרות שנבנתה את אחד ממיתקני הביוב המודרניים בארץ, גורמים ההזנחה, חוסר הטיפול וחוסר תיפעול נכון של המיתקן גלישת כמויות גדולות של ביוב לאחר הטיולים הפופולאריים בנחל עמוד והוא עשוי להגיע במהירות לכינרת.

פקח הרשות באיזור הגליל הב' לוינשטיין אמר אתמול כי היא הגישה תביעות משפטיות נגד העירייה וכן פנתה במכתבים חריפים למינהלת הכינרת ולנציבות המים כדי שיפעלו להפסקה מהירה של הזיהום.

בשבעת ימי החג פקדו את אזור נחל עמוד אלפי מטיילים, ביניהם ילדים הנוהגים לשחות במימי הנחל ואין כלל בישות שהם לא נפגעו משהייה במים מזוהמים.

לראשונה במכללה לביטחון לאומי: רק "תלמידים מבטיחים"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

לראשונה בתולדות המכללה לביטחון לאומי נתקבלו השנה כתלמידיה רק קצינים בעלי סיכויים לשרת בצה"ל לפחות שלוש שנים נוספות ולזכות בקידום בתפקיד ובדרגה. תפיסה זו מומשה לפי הצעות פיקוד המכללה ובהתאם לפקודות רב אלוף דן שומרון.

"מהשנה הזאת ובעתיד לא יתקבלו יותר קצינים העומדים לפני פרישה וקצינים אחרים, שהלימודים עבורם היו בעבר מעין פיצוי", אמר אתמול מפקד המכללה אלוף יעקב לפידות במסיבת עיתונאים לרגל פתיחת שנת לימודים לתלמידיה לתואר שני במדע המדינה עם דגש על ביטחון לאומי. נכחו גם פרופ' גבי בן־דור, רקטור אוניברסיטת חיפה שבין כותליה נמצאת המכללה, ופרופ' ארנון סופר, מיוזמי התוכנית.

האלוף לפידות הסביר שהעקרונות החדשים בקביעת המועמדים למכללה הועלו על ידו עוד בפני רב אלוף משה לוי לפני פרישתו ובפני שר הביטחון ושניהם בירכו על השינוי. רב אלוף שומרון קבע סופית את השינוי ודירבן למימוש התוכנית שאמורה להעניק לצה"ל, למערכת הביטחון ולגורמים אחרים תמורה ממשית מהכשרת התלמידים במכללה. "בעבר, בשל אילוצים שונים, לא הגיעו למכללה הקצינים הטובים ביותר. השנה מומש השינוי". מסיבה זאת הורד סף המיון לקבלה למכללה מאלוף משנה לסגן אלוף. "אמנם מבין 22 הקצינים שנתקבלו, 12 סגני אלופים ומרביתם יקודמו בדרגות ובתפקידים בגמר שנת הלימודים", אמר לפידות.

מחאת שופט על צפיפות־יתר: קנס סמלי של 25 ש"ח לעבריינֵי תנועה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

צעד הפגנתי ויוצא דופן נקט אתמול שופט בית משפט השלום בעכו שמואל ברלינר כאשר, במחאה על הצפיפות ששררה בשעות הבוקר בעת שהגיע ללשכתו בבית המשפט, החליט לשפוט באורח קולקטיבי כ-120 איש ולהטיל עליהם עונשים סמליים של 25 ש"ח לכל אחד.

לבית המשפט הוזמנו כ-120 אזרחים, שעברו עבירות תנועה, לשם קריאת כתב האישום נגדם. השופט, שניסה לפלס את דרכו ללשכתו, לא הצליח מאחר שההמון חסם את הדרך. הוא נתמלא זעם, והחליט, כמחאה על השירות הגרוע של בית המשפט לקהל, להכניס ללשכתו קבוצות־קבוצות ולגזור עליהם כאמור קנסות סמליים.

סגן מנהל בתי המשפט רוני בודסקי אמר ל"דבר" כי "השופט החליט בהתאם לשיקול דעתו ואם ההחלטה אינה נראית למישהו מהצדדים, הם יכולים לתקוף אותה בערכאת ערעור".

אשר לצפיפות בבית המשפט אמר כי הבעיה תבוא על פתרונה המלא בעוד שנתיים שלוש כשתושלם בניית בית משפט חדש בעכו. בשלב זה מתכננת הנהלת בתי המשפט להעביר בעוד חודשים אחדים לבניין אחר את בית המשפט לתעבורה ואת התביעה לפיצול.

"שיבדקו דם, שיבדקו הכל"

חשוד נוסף ברצח הרופאה נעצר לארבעה ימים

מאת נתן רוזן, סופר "דבר" לענייני משטרה

שופט בית המשפט השלום בתל־אביב ארי ויז אב עצר אתמול לארבעה ימים חשוד נוסף ברצח ד"ר מרים ולמובסקי.

בא כוח היחידה החוקרת (מפלג לילות גושאי ביחידה המרכזית של משטרת המחוז) סמ"ר אלון גרסמן אמר בבקשתו לעצור את החשוד, כי הוא נעצר ב-16 באוקטובר, יומיים אחרי הרצח, בשעה 21.30 לאחר שהסתובב בחצר בית מספר 184 ברחוב ארלוזורוב. בתחילה היו הסבריו כי נכנס לעשות שם את צרכיו. מאוחר יותר טען כי חיפש עיתונים ישנים בזבל. הוא מסר אליבי שנבדק ואומת עד 22.00, אך לגבי שעת הרצח הוא טען כי אין לו "דיווק" כלשהו. החשוד טען עוד בחקירה כי לא היה במקום הרצח ב-14 באוקטובר אחר חצות. נערך חיפוש בביתו בתל אביב וגם אתמול הגיעו לשם החוקרים. הוא מתגורר אצל אשה כבת 60 שלא היתה ביום החיפוש בבית.

החשוד אמר בבית המשפט: "אני יודע במה הם חושדים בי. אני סתם סובל במעצר ואני צריך להיות בעבודה. אסור לטייל שם עם אופניים. אם הייתי הרצח, הייתי מופיע לשם? שיבדקו דם שיבדקו הכל".

בא כוח המשטרה אמר בבית כי המשטרה אינה בטוחה שברצח היה מעורב אדם אחד. אחד הסימנים שעוררו את חשד הבלשים לגבי העצור נגע לפציעה בידו – לא היה לו הסבר ראוי לכך.

החשוד נעצר, כאמור, לארבעה ימים והוטל צו איסור פרסום שמו וכל פרט מזהה שלו.

"זהות יהודית" תידון מחר ברזמנית ב-34 ארצות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

יום עיון בנושא זהות יהודית בחברות כבורגניות, ייערך מחר בהזמנית ב-34 ארצות.

האירוע אורגן על ידי המועצה הבין־לאומית של נשים יהודיות שלה נציגויות באירופה, באסיה, באוסטרליה, בארה"ב ובמדינות העולם החופשי האחרות. הוחלט כי אחת לשנה ייערך יום עיון כזה שיוקדש כל פעם לנושא אחר בתחום החינוך היהודי.

הנהלת אוניברסיטת חיפה מסרה כי הכנו חומר מנחה וכתובות בידי צוות מורים מהאוניברסיטה בראשותה של פרופ' מרים בן־פרץ והמבוצעת כיו"ר ועדת החינוך של המועצה הבינלאומית.

להברנו סימן־טוב משה
הננו משתתפים בצערך במות אמך
מרגלית ז"ל
לשכת המס מרחב ת"א, יפו – דן ופ"ת
ההנהלה וציבור העובדים

להברתנו הגימלאית
סילבי גרינברג
אתך באבלך על מות
בעלך ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

עקב אבל במשפחה
נדחית חתונתם של
איתן צולר ורחל בן מלך
מקיבוץ גבת
למועד מאוחר יותר

פקסימיליה
MURATA
מוּרָטָה
קומפקטית
גם במחיר!
צגים מקבוצת כלל
רח' ידמיהו 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק, ושרות בכל רחבי הארץ

לחברנו
פרופ' יורם לס
איחולי הצלחה לרגל מינויך לתפקיד
מנכ"ל משרד הבריאות
חוג משוב
מפלגת העבודה

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שלום חבשוש
במות אביו
ר' יוסף חבשוש ז"ל
תנחומים למשפחה
בית עם עובד

הננו משתתפים באבלה של החברה
נורית פנחסוב
על מות **אביה** ז"ל
הוועד הפועל של ההסתדרות
הסתדרות הפקידים
וחבר העובדים

משתתפים בצערו העמוק של שלום חבשוש
על מות אביו
יוסף חבשוש ז"ל
גרציה ברעם
רותי ועוזי ברעם
מימי וחיים ברעם
פוריה ומנחם ברעם
דרורה ואהוד שמיר

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות

הרשות להגנת הצרכן

הודעה לציבור הצרכנים
שנפגעו בדניש אינטריורס

צרכנים שרכשו רהיטים בחברת דניש אינטריורס

ושלמו מלוא המחיר

נקראים לפנות למשרדי הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות.
רחוב ארלוזורוב 93 ת"א
בימים א'-ה' בשעות 9.00-12.00
ובימים ראשון ורביעי בין השעות 16.00-18.00
נא לתאם בטלפונים – ישיר: 03-263217 ובטלפון – 03-263211 (מרכזיה) ובקווים פנימיים 32 ו-29.

במועד שייקבע נא להצטייד ב-ת.ז.
וחמישה עותקים של המסמכים הכרוכים בעסקה.
כגון: קבלות, חשבונות, הזמנות וכו'.

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שלום חבשוש
מזכיר ארגון עובדי התעשיה הצבאית
במות אביו
ר' יוסף חבשוש ז"ל
ועד עובדי מפל"ן

לשלום חבשוש
אתך אנו באבלך הכבד על מות אביך
ר' יוסף חבשוש ז"ל
אריה יבין
מזכיר ארגון עובדי צה"ל

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
שלום לוי ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

הננו משתתפים בצערו של חברנו
שאול עובדיה
חבר ועד עובדי מפל"ן
במות אביו
דוד עובדיה ז"ל
ועד עובדי מפל"ן

לחברתנו לעבודה שרה גביש
משתתפים בצערך במות
אביך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים
והעובדים

עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו לעבודה
ירון שלמה ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו יעקב זריף
אתך באבלך במות עליך
אחיך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

רכוש ספר
מקטרית
דבר

דבר היום

נבלמה פוליטיזציה אנטי־מערבית

אונסק"ו, סוכנות או"ם לחינוך, מדע ותרבות שנוסדה ב־1946 ושמרכזה שוכן בפאריס, זכה מאז ייסודה לתשומת־הלב הרבה ביותר מבין כל המוסדות המקבילים לה שתחת כנפי או"ם. הסיבה לכך אינה רק תחום פעילותה המגוון המעורר מחלוקות ב־159 חברותיה. ברוכה לאו"ם, שסופו גם אונסק"ו בין "המועדון" הלא־גדול של המדינות הדמוקרטיות לבין המחנה הגדול של "הבלתי־מזדהות", על מגמותיהן השונות, המדינות הקומוניסטיות. גם ישראל שימשה לא אחת מטרה להתקפות מצד הקואליציה העויינת של המדינות הערביות, מוסלמיות, קומוניסטיות והאראקליים של העולם השלישי. אולם בשנים האחרונות קיבלה המערכה על דרכה של אונסק"ו מימד נוסף עקב העימות המחריף בין המדינות המערביות לבין המנכ"ל הסנגאלי אחמד מוכתר מ'באו שהביא לפרישתן של ארה"ב ובריטניה (ומדינה אסיאתית פרו־מערבית כמו סינגפור) ולאיום בפרישה מצד מדינות מערביות אחרות התורמות חלק נכבד מתקציב הסוכנות. בחירתו של המנכ"ל הספרדי החדש פדריקו מאיור, אף־על־פי שהיא טעונה עדיין אישור מליאת הוועידה בחודש הבא, לא תסיר בוודאי את כל אבני הנגף מדרכה של אונסק"ו. אך יש לקוות שהיא תאפשר הפשרה במתיחות ואף שיקום הגלובליות של הארגון על־ידי שובן של החברות החשובות אשר פרשו.

ארה"ב, בריטניה וגם מדינות מערביות אחרות מתחו במשך שנים ביקורת חריפה הן על הפוליטיזציה האנטי־מערבית הגוברת של אונסק"ו בהנהגת מ'באו והן על סגנון הניהול שלו. התנגדות נמרצת במיוחד עוררה אצל ממשלות המערב התכנית ל"משטר אינפורמציה חדש", ביוזמת "הבלתי־מזדהות" ובתמיכת המחנה הקומוניסטי. תכנית זו נתפרשה כפגיעה חמורה בחופש העתונות ובפעילותן של סוכנויות הידיעות הבין־לאומיות הנמצאות בידיים מערביות, אם כי נשמעו גם קולות, בעיקר של סוציאליסטים, שתבעו לא להתעלם לחלוטין מהשגות מדינות העולם השלישי על המצב הקיים. ביקורת המערב גרמה לתגובת נגד ולגילויי סולידריות של מדינות אפריקה שתמכו עד לרגע האחרון בבחירתו מחדש של מ'באו בעזרת לאי־כניעתן לתכתיבי המערב, אף־על־פי שמבחינה אישית לא כולן התלהבו מדרך עבודתו של המנכ"ל היוצא.

אין זה מתקבל על הדעת כי מעתה ואילך יוכלו מתנגדיו המערביים של מ'באו לעצב את אונסק"ו לפי ראות עיניהם ואין זה גם רצוי בארגון אוניברסלי כזה. אולם אם יילמד הלקח של בלימת הפוליטיזציה המופרזת, ייפתח אולי פתח לפעילות קונסטרוקטיבית יותר בנושאים שלמענם הוקם בשעתו הארגון ואף תתאפשר שיבתן של המדינות שפרשו. ההתפתחויות האחרונות הצדיקו את עמדת ישראל שלא הלכה בעקבות עצות להורדה ולפרוש מאונסק"ו כאות של סולידריות מערבית, שכן בניגוד לשתי המדינות האנגלו־סקסיות שיתקבלו בבוא השעה בזרועות פתוחות בזכות חלקן הרב בכימון קלולה היתה ישראל להיתקל בקשיים מיותרים ברצותה לשוב.

כחברת המועדון הדמוקרטי יחד עם זאת כמדינה המעוניינת בהדוק שיתוף פעולה עם ארצות אפריקה ומדינות מתפתחות אחרות, מקווה ישראל לפתיחת עידן חיובי יותר בסוכנות בין־לאומית חשובה זאת, ומצטרפת לאיחולי ההצלחה למנכ"ל הספרדי המיועד.

רובין הוד הוא לא

מאת אמנון אטר

תוספת היוקר [illegible] הגבוהות, לפי חישובי האוצר מצטיירת תמונה בדיוק הפוכה. הסיבה לראשונה: הסברי האוצר מתבססים על הסדרים רשמיים שאינם קיימים

ביום שישי שעבר טרח משרד האוצר להפיץ בין הכתבים הכלכליים את טבלאות השכר החדשות, שייכנסו לתוקפן בתחילת החודש הבא. השינויים בשכר נובעים משילוב של שלושה גורמים: תשלום תוספת־יוקר, עדכון מדרגות המס ונקודות הזיכוי, ותוספת השכר האחידה שיקבלו עובדי השירות הציבורי בעקבות הסכם השכר החדש.

כידוע, מי שטורח בערב שבת נח בשבת, קל וחומר צדיק. במקרה כזה תהיה מנוחתו שלמה, שכן מלאכתו עתידה להיעשות בידי אחרים. שר האוצר משה נסים יכול היה אתמול לעלעל בנינוחא בעיתונים ולראות במו עיניו כיצד נעשית מלאכתו בידי שליחי המצווה מהעיתונות. ידיעות בולטות בישרה, כי לפי חישובי האוצר יגדל שכרם של העובדים במשק גידול משמעותי. וזה לא היה הכל. חישובי האוצר לימדו, כי לא זו בלבד שהשכר יגדל, אלא שהפער בין העשירונים העליונים והתחתונים יצומצם במידה ניכרת. כלומר, נסים לא רק נותן לכולם אלא גם מקפיד על הכלל, שיש לעזור תחילה לשכבות החלשות.

כל זה יכול להיות טוב ויפה אלמלא היתה טבלת השכר שהכין האוצר בלתי־מציאותית ולפיכך מציגה תמונה מסולפת על מה שעתיד באמת לקרות במשק בתחום השכר. מהטבלה עולה כי שיעור התוספת לשכר הנטו ילך ויקטן ככל שתגדל ההכנסה, הן במיגזר הפרטי והן בזה הציבורי. במגזר הציבורי תקטן, לפי גירסת האוצר, התוספת לנטו מרמה של שלושה־עשר אחוזים בדרגות השכר הנמוכות עד לרמה של פחות משלושה אחוזים אצל בעלי ההכנסות הגבוהות. במיגזר הפרטי עתידה להירשם, לפי תסריט זה, ירידה מתונה יותר, שתנוע בין שישה אחוזים לשני אחוזים.

במציאות יירשם כבר בתחילת החודש הבא היפוכו המדויק של מצב זה, לפחות בכל מה שנוגע למיגזר הפרטי, המקיף יותר משני שלישים מכלל השכירים במשק. חישובי האוצר מבוססים על ההנחה, שתוספת־יוקר משולמים רק עד תקרה של 1,605 שקלים בחודש. פרט לכך שתקרת השכר מחייבת רשמית רק את תשלומי השכר במיגזר הציבורי, הרי בפועל אין מיישמים אותה, לא לגבי השכירים במיגזר הציבורי ולא לגבי אלה שבמגזר הפרטי. במיגזר הציבורי אין התקרה אפקטיבית, מפני שתוספות שכר שונות, שהן הבסיס להפרשות לפנסיה, נתונות אף הן מהצמדה לתוספת היוקר, ובכך מעלות את גובה התקרה אל מעבר לחישובי האוצר. תוספות השכר שבהן מדובר הן רבות ומגוונות ואפשר למצוא ביניהן תוספות משמעותיות, כמו למשל שעות נוספות, גמול השתלמות, תוספת כוננות ותוספות ייחודיות שונות. במיגזר הפרטי התמונה מעוותת הרבה יותר. כאן הסדרי תוספת היוקר תלויים בהחלטת המפעל היחיד ובמקרים רבים אין תקרה כלל ואת תוספת היוקר משלמים במלואה לכלל העובדים.

במלים פשוטות, טבלאות השכר שפורסמו אתמול ברבים משקפות מצב של הסדרים רשמיים בלבד. המציאות, כאמור, שונה לחלוטין והנהנים מכך יהיו שוב, כמובן, בעלי ההכנסות הגבוהות. כאשר תוספת היוקר תשולם בשיעור פחות או יותר אחיד לכולם, יגדל שכר הנטו של בעלי ההכנסות הגבוהות בשיעור גבוה יותר מזה של בעלי ההכנסות הנמוכות. מקור השינויים בהתפלגות שכר הנטו נעוץ בשתי סיבות: האחת, שיעור עדכון מדרגות המס ונקודות הזיכוי גבוה יותר משיעור תוספת היוקר, והאחרת, שיטת בניית מדרגות המס בישראל. כתוצאה מכך תגדל התוספת נטו, לפחות במיגזר הפרטי, ככל שתעלה רמת ההכנסה ולא כפי שמנסה להציג האוצר תמונה הפוכה.

אפשר להגיד הכל על שר האוצר, אבל לפחות בשלב זה, רובין הוד הוא לא.

בזווית חדה / חגי אשד

מה שהשיב שמיר לשולץ

לאחר שתתברר תגובת שר־החוץ שלנו על הערבויות האמריקאיות להשתתפות ישראלית בוועידת שלום, בהשתתפות סובייטית, נדע מה יהיה אופי יחסי ישראל־ארה"ב לפחות עד סוף נשיאותו של רייגן

כאשר יעזוב היום שר־החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ את ישראל, תהיה בידו סוף סוף תשובה מוסמכת ממקור ראשון על השאלה המטרידה: מי אתה יצחק שמיר. שולץ בא לקבל משמיר תשובה אמיתית, בארבע עיניים: האם עמדתו היא "כן, אבל" לגבי קידום השלום למעשה, בתנאים האפשריים, או האם עמדתו האמיתית היא "לא ודי, בלי שום אבל"; כמו שאומר בלשון ברורה: "מה שאני רוצה באמת, זה לקיים את הסטאטוס קוו בשטחים ובגבולות בין ישראל לשכנותיה. אני חושב שזה גם רצוי וגם אפשרי". וכל השאר תכסיסי השהייה ודחייה והו לאו. וחבל על זמנם היקר של ידידי האמריקאים, אם הם ינסו לעשות משהו מעבר להשתתפות בתכסיסים אלה".

לאחר שתהיה בידי שולץ תשובה על השאלה הזאת באחד משני נוסחיה, נוכל אנחנו ויוכל כל העולם לדעת את התשובה על שאלה נוספת, חשובה יותר: מי אתה ג'ורג' שולץ. וגם על השאלה: מה יהיה אופי היחסים בין ארה"ב לישראל עד סוף תקופת כהונתו של הנשיא רייגן. היתה מעין תקופת המתנה, או פסק זמן, עד לקבלת התשובות על השאלות הללו. הביקור של שולץ שם קץ, כך או אחרת, לתקופת ההמתנה הזאת. גם היעדר תשובה תהיה בגדר תשובה רועמת. זכותנו וחובתנו לדעת מי מוביל אותנו ולאן. גם בישראל וגם בארה"ב.

לפי כל הסימנים הגלויים בא הפעם שולץ עם צרור של הצעות לגבי נכונתה של ארה"ב להתחייב מראש ובכתב, במיזכרי הבנה והסכמה, כנהוג, לפעול יחד עם ישראל יד ביד, כדי לשכנע את יצחק שמיר להסכים להשתתפות סובייטית בצורה כלשהי בתהליך השלום. בוועידה כזאת, או אחרת, ככל שתיקרא. ואיזו התחייבות נוספת דורש יצחק שמיר מארה"ב כתנאי להסכמתו להשתתפות סובייטית כזאת. שהרי בלי השתתפות סובייטית כלשהי אין סיכוי ממשי לכינון שלום באיזור הלכה למעשה.

בלי לדעת את הפרטים אפשר להניח שאם הביע ג'ורג' שולץ נכונות לתת התחייבויות אמריקאיות, הן התייחסו לתמיכה בישראל בתביעותיה מברית המועצות בחמישה נושאים: עליית יהודים מברית המועצות – כמה ומי; חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל – מתי. הכנה הסדר ביניים בין ישראל וירדן לגבי עתיד השטחים – בלי כפייה ובלי וטו סובייטי על הסכם כזה, אם יושג בין ישראל לירדן; הבטחות ברורות לגבי הנוהל של ועידת שלום אם תכונס, בלי כפייה ובלי וטו, ולגבי המשתתפים – ייצוג פלשתיני מוסכם על כל הצדדים, בלי השתתפות של אש"ף.

עד עכשיו אמר יצחק שמיר: לא באל"ף רבתי. ניכר: אינו רוצה בהשתתפות סובייטית בקידום השלום במזרח התיכון בכל תנאי ובכל צורה. לא מדובשם ולא מעוקצם. גם אם יחדשו את היחסים הדיפלומטיים אתנו וגם אם ירשו עלייה של יהודי ברית המועצות בקנה מידה נרחב. מי יודע, אולי יחזיק יצחק שמיר ב"ניט" הטוטאלי שלו גם אם יסכימו הסובייטים להבטיח לכל יהודי ברית המועצות זכות שיבה למולדת, "רפאטריאציה" בלעז. לא רוצה את הרוסים וחסל. אפשר להגיע להסכם ביניים עם ירדן, שיכלול ויתורים ישראליים מסויימים על הסכם אוטונומיה, בהתאם להסכמי קמפ דייוויד, גם אם לא יוזכרו בשמם. לשם כך אין צורך ברוסים.

אם, אכן, זו תהיה עמדתו של יצחק שמיר ושום התחייבות אמריקאית לא תזיז אותו מעמדתו אף כמלוא הנימה – יידע ג'ורג' שולץ ונדע כולנו סופית מיהו יצחק שמיר: מתחמק־משלום בכל תנאי ובכל התחייבות מצד ארה"ב, יהיו אשר יהיו. אם, אכן, יקבל שולץ את התשובה הזאת והיא תניח את דעתו, נדע כולנו מי זה שולץ. זו לא תהיה ידיעה מחמיאה. גם הסובייטים יידעו ואין ספק שישכילו לעשות שימוש מועיל לטובתם בידיעה הזאת. יהיה מעניין לעקוב גם אחרי השפעת הידיעה הזאת על דעת הקהל האמריקאית והמערב־אירופית. ספק רב, אם תוכל להיות חיובית. ולעתיד לבוא: אם תוחמץ שעת הכושר לקידום השלום באיזור ותחול בו הידרדרות מלחמתית יהיו שני אנשים שבשום פנים ואופן לא יוכלו להינקות מן האחריות האישית לכך. נקווה שזה לא יקרה.

בלי קשר לברית המועצות, יכול וצריך יצחק שמיר לבקש גם התחייבויות אמריקאיות על סיוע כלכלי וצבאי לישראל על בסיס ארוך טווח. מנחם בגין בנדיבות של דלפון אמר, כזכור, בהזדמנות קודמת, שהוא לא לוקח כסף, לפי הבדיחה הידועה. הפעם כדאי לא להתלוצץ בעניינים כספיים. וכבר נאמר כי יהיה צורך בוועידה בין־לאומית מיוחדת בהרכב אחר כדי להבטיח את הסיוע הנדרש לכל מדינות המזרח התיכון, כדי להבטיח את יציבותו החברתית והכלכלית של האיזור, וממילא כמקווה, גם הפוליטית והצבאית. אין ספק שנכונות בין־לאומית כזאת תהיה מותנית בצעדים מעשיים לקידום השלום, על מנת לאפשר אותו. ובתרגום לעברית מובנת ל"חירות": "לא שלום, לא כסף". יכול להיות שגם יצחק שמיר כמו מנחם בגין לא לוקח כסף. נקווה שזה לא כך ושיצחק שמיר הסכים סוף סוף להגמיש קצת את ה"ניט" שלו. לטובת כולנו.

כנס החורף נפתח היום

אבל הפעם זה סופי

מאת שלמה גינוסר

בגלל תחושת הטרמינליות, הכנסת אף נראית כטרמינל: אלה אוספים מטלטליהם לירידה מאולצת מהקרון ואלה כבר נדחקים לעלות

כנס החורף של הכנסת, הנפתח היום, פותח גם את המושב האחרון של הכנסת האחת־עשרה. בניגוד לתחושות בפתחיהם של מושבים קודמים בכנסת הנוכחית, הפעם אפשר להמר בביטחה יחסית שבתום המושב הזה יתרגשו עלינו הבחירות הכלליות לכנסת השתים־עשרה. אפשר להקדים בחירות אבל לא כל־כך אפשר לדחות את מועדן הרשמי. במקרה הזה בעוד שנה וכמה שבועות. גם הפעם, כמו בכנסות קודמות, יימצאו כמעט בכל הסיעות חברי כנסת שמועד הבחירות הקרב מוניק גלי צמרמורת במעלה גבם, מכיוון שכיסאם בכנסת הבאה אינו מובטח להם, אולם אין מי שיושיעם. לא מדובר בהקדמת בחירות. הפעם זה סופי.

בימים כאלה, בגלל תחושת הטרמינליות הזאת, נראית הכנסת ומתנהגת כמו טרמינאל. עוד אלה אוספים את מיטלטליהם ומתכוננים בעל כורחם לרדת מהקרון, ואלה כבר מצטופפים בתחנה ונדחקים לעלות. לא קשה לאתר, בעידן כזה של כל כנסת, את אלה היודעים שכבר לא ישובו למשכן אלא כ"מי שהיו". יש בהם שמקבלים את גזר־דינם בהשלמה פילוסופית (במיוחד הקשישים ובעלי הנסיון שביניהם). חלקם ימשיכו לתמרן במוסדות מפלגותיהם עד שיעלה הבורח על הקארירה הפארלמנטרית שלהם אשר – ביותר ממקרה אחד – לא תשאיר את רישומה בתולדות העיתים של הפארלמנטריזם הישראלי.

באווירה טרמינאלית זאת נקל גם לאתר את אלה המצטופפים בתחנה הבאה, לעלות על אחד הקרונות לנסיעה של ארבע שנים נוספות. הם מתחילים לצפצף ולהשמיע קול. באמצעות תמונותיהם, הנדחקות יותר ויותר אל מתחת לכותרות בנושאים מקומיים ולאומיים מגוונים, מתחילים לזהות אותם במזנון הכנסת. לאלה שמקומם בכנסת הבאה כבר מובטח, אפשר גם לטפוח על השכם ואף להטות אוזן, תוך כדי הרהור על בריתות פנים־סיעתיות עתידיות. בשלב זה הם עדיין עסוקים, אולם המניות שלהם כבר בעליה. הם רואים תנועת "קונים בלבד". ברווחה בסיעותיהם ומהלכים במזנון הכנסת – בביקורים הנעשים תכופים יותר ויותר – בשביעות־רצון גלויה, אולי אפילו בתחושה גוברת של הכרת ערך עצמם. הפחות חכמים ביניהם גם אינם טורחים להסתיר זאת.

בעלי התחזיות המסורתיות על טיבו ואופיו הצפויים של מושב אחרון אוהבים להידרש למונח "מושב חם". לעיתים אתה תמה אם מונח זה מתייחס לאירועים של ממש או להתחממות של סיגנון. אם הכוונה להתרפת סיגנון הוויכוח הפוליטי בכנסת, סביר להניח שאכן זה מה שצפוי כבר החורף. אך אם מדובר בהתרחשות פוליטית של ממש, כמו התפרקות הקואליציה, קשה לצפות התחממות גדולה כל־כך. מתקבל יותר על הדעת שהתחממות הוויכוח הפוליטי, במיוחד בין הליכוד למערך, תהיה מרופדת במיזוג־אוויר של ממשלת האחדות הלאומית, שתלווה אותנו, כנראה, עד תום תקופת כהונתה של הכנסת הנוכחית. אפילו ההתנגשויות החריפות ביותר בין שני הגושים הפארלמנטריים (ויהיו כאלה) יובילו רק עד סיפו של משבר. גם המערך וגם הליכוד יזדקקו לסיבה טובה במיוחד כדי לעבור את סף המשבר ולפרק את השותפות. סיבה כזאת אינה נראית באופק ברגע זה.

ואף־על־פי־כן, ככל שמועד הבחירות יתקרב (ושנה היא גם הרבה וגם מעט), סביר להניח שכל הסיעות בכנסת יידרשו לסיגנון התנהגות של "על סף בחירות". קשה יהיה לבלום תהליך זה, שילך ויחריף ככל שהכנסת תתקרב לסיום תקופת כהונתה. בהערכה מחוספסת אפשר להניח, שהמערך והליכוד, שתי המרכיבות הראשיות של ממשלת האחדות הלאומית שנכפתה עליהם על־ידי הבוחר, יעשו מאמצים בלתי־נלאים להבליט את המפריד ביניהם. כל סיעות האופוזיציה יעשו בדיוק את ההפך: הן ינסו, כל אחת מטעמיה שלה, להוכיח כמה המערך והליכוד אינם שונים זה מזה. המערך והליכוד יבקשו, כל אחד בנפרד, להבהיר לבוחר הפוטנציאלי כי שותפו־יריבו אחז בגרונו ולא הניח לו לפעול על־פי מצעו והבנתו. האופוזיציה תטרח להוכיח כי הליכוד והמערך הלכו יד ביד לאורך כל הדרך. אין ספק שמשימתם של הליכוד ושל המערך תהיה מסובכת יותר. בנסיונותיהם להצדיק את מדיניות הממשלה, שהם עמודי התווך שלה, ייקלעו למילכוד מביך למדי. כל אחת משתי הסיעות הללו תבקש לזקוף לזכותה את הישגיה של הממשלה ולהכפיש את זולתה במשגיה ובמחדליה של הממשלה. זאת, כמובן, לא תהיה מלאכה קלה. היא גם לא תהיה נקיה במיוחד, כי מערכת בחירות היא לא אמבטיה.

כל זה צפוי כבר בכנס החורף הנפתח היום. צריך אפוא לצפות להתחממות פארלמנטרית בשלושה אפיקים סימולטאנית: הוויכוח הפוליטי בין קואליציה לאופוזיציה, הוויכוח הבין־סיעתי בתוך הקואליציה והפעילות האישית של חברי כנסת בודדים. אפיק התחממות אחרון זה ישמש חברי כנסת בכל הסיעות לצרכים פנים־מפלגתיים. הפעילות תישא בעיקר אופי של "מלחמת תפירות" לשיפור עמדותיהם האישיות ולהבטחת מושבם בכנסת הבאה. בהקשר הביקור האישי של חברי הכנסת אינו פחות חשוב להם ממאבקי הכוח הבין־מפלגתיים ולכן יש לצפות שנראה ונשמע אותם יותר מתמיד, לטוב ולרע.

אם יש תחום אחד שאולי יתחמם קצת מבחוץ, אך יישאר קפוא למדי מבפנים, במושב האחרון של הכנסת האחת־עשרה, הרי זה תחום החקיקה. לא צפויה שום חקיקה מסעירה במישורים הבעייתיים, לא במישור הפוליטי, לא במישור של זכויות האזרח ולא במישור היחסים בין דת ומדינה. לחצים יהיו. תוצאות – כמעט שלא. אימת הבחירות תנטרל ותשתק יוזמות חקיקה בעייתיות. התקשורת, יותר מתמיד, תשמש מוליך־זרם בין התחממות בזירה הפארלמנטרית לבין הציבור, והכנסת תזין את התקשורת בסערות רבות, אמיתיות ומדומות כאחד. זה יתחיל כבר היום, בנסיונם של חברי כנסת דתיים לחסום את דרכה של צ'יצ'ולינה למשכן הכנסת. אולי הם יצליחו במקום שבו נכשל האפיפיור באיטליה. אבל לא כל יום פורים. הכנסת, יש לקוות, תידרש בכנס הקרוב לנושאים חשובים יותר, גם אם צפויים להם עיוותים וסטיות מעצם עניינם, בשנה שהיא שנת בחירות.

צ'יצ'ולינה: הסיעות הדתיות אולי יחסמו את דרכה ויצליחו במקום שנכשל האפיפיור

אחרי הנפילה

מאת אמנון דנקנר

השבוע המתחיל היום בוול סטריט יקבע, אם מה שקרה בשבוע שחלף הוא תיקון מוגבל של שוק המניות או תחילתו של משבר העלול להעביר גלי רעידה בעולם כולו

התמונות היו קודרות אמנם, האנשים נראו עצבניים ועייפים, אבל זה עדיין לא הזכיר, לפחות מבחינה חזותית, את הימים הנוראים ההם של 1929. אנשים לא התמוטטו, לא קיפצו מגורדי השחקים של וול סטריט. בכל זאת, הצל ריחף השבוע, כשהחלו המספרים לדבר: ביום ששי ירד מדד דאו ג'ונס ב־108.36 נקודות, ביום שלישי שאחריו ב־57.61 וביום רביעי ב־95.46 נקודות, בסך הכל – 10.4 אחוזים בשלושה ימי מסחר, מה שהביא את העניינים קרוב כל כך למספרים האיומים של 28 באוקטובר 1929 כשביום אחד איבד השוק 12.8 אחוזים מערכו.

האם זה זה? שאלו הכל, רומזים למשבר כלכלי עולמי, או לפחות לנפילה מסתחררת וחסרת מעצור בוול סטריט. הדעה האחידה בסוף השבוע, כשיצאו אנשי הבורסה העצבנים לחופשת סוף־השבוע שהגיעה להם, היתה כי מוקדם מכדי לדעת. אחרי הכל תמיד ייתכן כי תנועת הצלילה בשוק המניות אינה אלא תיקון נמרץ ולא נפילה חופשית. שהתיקון אכן עשוי לבוא – היתה השערה כמעט כללית על רקע העלייה המתמדת ולעיתים בלתי מוסברת של מדד המניות, הדאו ג'ונס, בחמש השנים האחרונות, מסביבות ה־800 ב־1982 עד למעלה מ־2700 השנה; וההנחה המקובלת, לפחות בשנתיים האחרונות, היתה כי מצבו של המשק האמריקאי אינו מצדיק עליה מתמדת ותלולה כזאת.

"עד כה", אמר השבוע אחד המומחים, "היו משקיעים רבים והממשל עצמו בגן עדן של שוטים. הם קיוו כי בגירעון המסחרי של ארה"ב ייראה בקרוב שיפור צנוע אך בעל חשיבות והדבר יגרום להמשך זרימת הכסף לארה"ב".

אולם הדבר לא אירע. אירע ההפך: הגירעון המסחרי באוגוסט היה 15.7 מיליארד דולאר וזה הקפיץ את הגירעון המסחרי השנתי עד 188 מיליארד. הגירעון המסחרי העצום גורם גם ללחץ על הדולר, משקיעים פרטיים ביקשו להיפטר ממנו וערכו ירד, וכרגיל במקרה כזה, החלה ציפיה לעליית שערי הריבית. ריבית גבוהה היא אור אדום בשוק המניות, היודע להריח מתי הוא בסכנה של צניחת ערך הנכסים הזמניים כשעולה הריבית.

עליית הריבית מבשרת גם האטה בשוק, המסוגלת לגרום כבר ב־1988 למשבר כלכלי, ומבשרת גם סכנה כי בעלות החוב העולמיות הגדולות – כמדינות דרום אמריקה ופולין – לא יוכלו לפרוע את חובותיהן ויסכנו בכך את יציבותם של כמה מן הבנקים האמריקאיים החשובים.

בסופו של דבר הנפילה בוול סטריט אינה אלא ביטוי נוסף להיחלשותה היחסית של ארה"ב אל מול מדינות מערב אירופה, במיוחד גרמניה, והמזרח הרחוק התעשייתי, במיוחד יפאן. ארה"ב משוועת לשיתוף פעולה עמהן, שיווסת את המשק הגרמני והיפאני לכיוון צמיחה מוגברת שתאפשר רכישה גדולה של יצוא אמריקאי וילחץ כלפי מטה על שיעורי הריבית של הין והמארק. אולם מדינות תעשייתיות אדירות אלה חוששות מפני אינפלציה מוגברת אצלן אם ינקטו צעדים אלה ומעדיפות "יותר גרמניה מאשר יפאן" להניח לשוק לתקן את עצמו. הן גם טוענות כי על האמריקאים לעשות סדר בביתם לפני שהם פונים בטענות לבעלות הברית המדיניות היריבות הכלכליות שלהן – כאן הן מצביעות על הגרעון האדיר השני של ארה"ב, הגרעון התקציבי – וטוענות כי ממשל רייגן בסירובו העיקש להטיל מיסים חדשים ולקצץ בהוצאות הבטחון העצומות, מכשיל כל ניסיון להבריא את הכלכלה האמריקאית.

השבוע המתחיל היום יהיה שבוע מכריע, אומרים רבים מהמשקיפים. המסחר בוול סטריט ותנועתו יקבעו, אם היה כאן תיקון מוגבל של שוק המניות או תחילתו של המשבר, שמפניו חוששים הכל והעשוי להעביר גלים של רעידת אדמה כלכלית בעולם כולו. בינתיים נותנת הדאגה אותותיה בחנויות הספרים: ספר צנוע של כלכלן הודי, שיצא אל השוק לפני שלושה חודשים המדבר על השתלשלותו העתידית של משבר כלכלי עולמי בסדר גודל של המשבר הגדול של סוף שנות העשרים ותחילת השלושים, מטפס לראש רשימת רבי המכר, מה שמלמד כי בכל זאת, ככל שההפסד כללי והמשבר עמוק – תמיד יהיה מי שירוויח משהו.

אחרי אולוף פאלמה

מאת טדי פרויס

רבים בשוודיה – אם־כי לא הכל – גורסים כי מדיניות הממשלה בראשות אינגוואר קארלסון הולכת בעקבות מדיניות ראש־הממשלה הקודם שנרצח לפני שנתיים, אך במינון Less of the Same ובאיזון מאוזן יותר

שטוקהולם, אוקטובר 1987

מנהיגים כאריזמטים מותירים בלכתם חלל ריק במידה זו או אחרת. קשה למצוא שני טיטואים או שני קרייסקים, להבדיל, ברציפות. ראשית, לא כל יום זוכים בלוטו: שנית, מנהיגים גדולים, לטוב ולרע, אינם מניחים לנפוליאון נוסף לצמוח בצילם. לכן, הסתלקות של גדול מחוללת שינוי, אם לא איכותי – כמו בירושת נאצר לסאדאת – או לפחות כמותי, כמו אחרי טיטו, קרייסקי או בגין, או כפי שיהיה ביוון אחרי אנדריאס פאפאנדריאו.

שוודיה היתה לה רק דמות בין־לאומית אחת (אם להוציא את ביורן בורג): אולוף פאלמה שנרצח בפברואר אשתקד. יורשו אינגוואר קארלסון הוא לכל הדעות איש ראוי למשרת ראש הממשלה, אך אינו יורה גיצי אש ואינו מתווך בסכסוכים בין־לאומיים כפי שעשה קודמו. האם תנקוט הממלכה הסקאנדינאווית מדיניות של Less of the Same, בדומה לסינובאץ שירש את קרייסקי? פייר שורי, מנכ"ל משרד החוץ בשטוקהולם, אומר: "לא, זו אותה מדיניות באותו פרופיל שטבע אולוף" (שורי אינו היחיד שמזכיר בשמו הפרטי את ראש הממשלה, שהיה מידידיו האישיים. היחסים במימסד השוודי הם בלתי־פורמאליים להפתיע; גם מזכירות פונות אל הממונים כמעט תמיד בשמם הפרטי).

יש החושבים אחרת. בקרב המפלגות האחרות אומרים, שהמדיניות הכוללת אשר לגביה קיים קונסנזוס לאומי – אפילו הקומוניסטים מסכימים לה – נשארה בעינה. עכשיו פשוט מבצעים אותה בפחות אגרסיביות וברוח יותר שקולה. הנייטראליות החיובית־אקטיבית, שלפיה אין שוודיה מסתגרת בתוך עצמה אלא מעורבת בבעיות הגלובאליות שעל סדר היום, נמשכת, רק האיזון נוטה יותר לכיוון ארה"ב. כשביקר ראש הממשלה קארלסון בארה"ב – חידוש כשלעצמו, כי פאלמה לא ביקר שם כראש ממשלה – הוא גינה את הפלישה לאפגניסטאן באותה חריפות שהתייחס למיקוש מימי ניקאראגואה בידי האמריקאים ולתמיכתם ב"קונטראס". האיזון של פאלמה היה "מאוזן" יותר לטובת הסובייטים. בדרום־אפריקה מוטחים הגינויים החריפים ביותר ושוודיה אינה מאושרת מהווטו האמריקאי־בריטי, שמנע הטלת סאנקציות כוללות במועצת הבטחון.

מאיזון האיזון נהנית גם ישראל. בזמן שלטונו של פאלמה, ידיד העולם השלישי, היו כמה מההצבעות השוודיות באו"ם רעות מבחינת ישראל. ולא רק בימי שלטון הליכוד אלא גם בימי גולדה מאיר וממשלת רבין־אלון־פרס. בחוגי הצעירים של המפלגה הסוציאל־דמוקראטית אף קראו להקמת מדינה "חילונית דמוקראטית" (נוסח אש"ף). פאלמה התנגד להצעה ואמר שאינה מעשית (הוא לא אמר שאינה צודקת). אפשר היה אפוא להגדיר את עמדתו כלפינו בעייתית. שמעון פרס סבור שבימיו האחרונים נהג פאלמה בישראל ביתר ידידות (שיבח בפה מלא את הנסיגה מלבנון), אך בשוודיה ובישראל לא הכל משוכנעים בכך. מכל מקום, מנכ"ל משרד החוץ יוסי ביילין, שחזר זה עתה משטוקהולם, מצא שם אווירה אוהדת יותר ואף גרף שבחים על צמצום הקשרים עם דרום־אפריקה.

במפלגת האופוזיציה שוררת אווירה נוחה יותר, מבחינת ישראל, מאשר בחוגים הפוליטיים של מפלגת השלטון. דובר המפלגה הליבראלית לענייני חוץ אינגמר אליאסון (שר העבודה בקואליציה "הבורגנית" של 1976–1982)

(המשך בעמ' 8)

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

רק עד יום שלישי תוכל לתת הוראת פדיון ולקבל עד $117 על כל $100 שיש לך במניות ההסדר.

סניפי הבנק יהיו פתוחים היום ברציפות בשעות 8.30-18.00.

בנק הפועלים בע"מ

هكذا من الأصل

صكنا من الاحل

מכתבים למערכת דבר

הגימלאים אינם בני הפקר

ד"ר אבא גפן ושלמה דיאה, המכתירים עצמם בראשי רשימת גימלאים לכנסת הי"ב, תוקפים במכתביהם ל"דבר" (4.10.87) ובנוסח דומה ב"הארץ" (11.10.87) ו"בעריב" (29.9.87) (4.10.87) בביטויים חריפים את הסתדרות הגימלאים על "התקפלות בלתי מכובדת והונאה של ציבור הגימלאים לאחר החלטת ועדת מומחים וועדת הכנסת על פיצוי שחיקה בשיעור של 26.7% ועתה הסכימו ראשיה שתשלום מיקדמה בשיעור לא פחות מ־10% הסיכום הסופי יאושר על־ידי ועדה משותפת".

אכן, כל אחד מהגימלאים, אפילו בלי תואר של ראש רשימה לכנסת, רשאי לבקר, לבקר ולחלוק על מהלכים והחלטות הסתדרות הגימלאים, בנושא זה או אחר. שוד־

מרור זה ב"דבר" מלאים בהסברת בעיות הגימלאים על צדדיהן הבוערים. אך, מן הראוי, לעמוד על רמה מסויימת של ריבה. על שום מה הסימוש בלשון: בוזה ופוגעת, המוסלה את הכל, כשהמדובר בנושא אחד במסכת הפעולות המורכבת של הסתדרות הגימלאים? וכבה נאמר: "זוהי הסלמה עם הפקרת ההסתדרות והאוצר את הגימלאים על מזבח אינטרסים אחרים", "בוגדו לגימלאים הבוחרת בקמפ יאפשר את קולן בביציגות לאחר הבחירות", "ההסתדרות דואגת למוסדותיה, מפעליה ובכיריה אבל משקירה את הגימלאים ועד נותני לא תבנה ממשית בממשלה, בכנסת ובהסתדרות", "ציבור הגימלאים לא היה מיוצג בגו"ם והם ישבו עם 'אפוטרופסים'" – ושלמה דיאה, "דבר" (ההדגשות שלי - י.ש.).

האומנם זהו האמת? האם מישהו הסתדרות הגימלאים – הארגון היציג של גימלאי ישראל בבדינה, הנאבקים על זכויות הגימלאים ופתרון בעיותיהם במשך 15 השנים האחרונות, באמצעות כלי התקשורת, תזכירים, משלחות לנודדים המחליטים, הפגנות וכו' הם "אפוטרופסים" (ההמצאות מחוסרו של מישהו", פילון אבן שישו). הוכו שהפקירו את הגימלאים לכל רוח ואין להכיות כל הישגכם וראה "ביב הגימלאי" כם' 58, מאי 1986). עקב נושא אחר, חשוב לבדי, שהצלחנו לא הארה, אולי, פנים בבת אחת ראויים עסקי הגימלאים, הערישים מלאכתם בהתנדבות, לשבנן כזה?

ישראל שיזר
חיפה

מי בחר בו?

מבלי להתייחס לתוכן מכתבו של ד"ר אבא גפן "התקפלות" ("דבר" 4.10.87) הופתעתי בחתימה שלו בראש רשימת הגימלאים לבחירות לכנסת הי"ב. בגימלאי זה שנים רבות מכיר אני רק בהסתדרות הגימלאים בישראל בראשותו של אוריאל אברהמוביץ כביציגות הבלעדית של גימלאי ישראל. מי בחר בד"ר גפן לעמוד בראש רשימת הגימלאים? זה לעג לרש להמוקרטיה.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

הסכסוך לא עם מזכ"ל ההסתדרות

"דבר" ביום 7.10.87 במדור "אנכים", נאמר שפרס העבודה של ההסתדרות לא חולק בשנה שעברה בגלל מיעוט מועמדים ו"גם עקב סכסוך אישי בין בלוך לבין מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר".

ברצוני לקבוע חד־משמעית כי אין ולא היה כל סכסוך ביני לבין מזכ"ל ההסתדרות שאת עקרונותיו, דרכו ופועלו אני מוקיר ומעריך מאד.

אם כוונת השורה הנ"ל להזכיר דין־ודברים שהיו לי, לפני שנה ומחצה, בעת בחירת המועמד להפקיד ראש הרשות הסיפורית בהסתדרות על־ידי מועצת ההסתדרות – הרי שאלה לא היו עם הח' קיסר אלא עם הוועדה המכינה של המועצה, והוויכוח היה על נוהל תקין הדמוקרטי של בחירת מועמדים.

יתכן, שזה המקור לטעות שבידיעה הנדונה ובידיעות קודמות באותו נושא, וסברתי שרצוי להעמיד, אחת ולתמיד, דברים על דיוקם.

עוזי בלוך
הרצליה

סופר "דבר" מעיר:
הפרטים שהופיעו בידיעה הנ"ל – נבדקו ואומתו.

לא בשל היותם נושרים

למאמרו של הרב ד"ר יהושע קיפלמן מאוסטרליה "הנושרים אבודים בתור יהודים" ("דבר", 16.8.87) אבקש להעיר:

בעיית הנשירה מקרב יהודי ברית־המועצות היא בעיה סבוכה וקשה. בלי לעסוק בה, הייתי מבקש לתקן טעות עובדתית אחת המופיעה במאמר:

ארגון הג'וינט העולמי אינו עוסק בעידוד הנשירה ואינו מוביל את היהודים יוצאי ברית־המועצות לנשירה. עמדתנו ידועה היטב לראשי הסוכנות היהודית אריה דולצין, עקיבא לוינסקי וחיים אהרון. הג'וינט, הקיים זה שבעים ושלוש שנים, פועל להצלת יהודים במצוקה ולסיוע לקהילות נזקקות שבסכנת כליה פיסית או תרבותית. מובן מאליו, כי בשנים האחרונות היו בקטגוריה זו גם יהודים מיוצאי ברית־המועצות שנקלעו למצוקה בארצות אירופה. אולם הג'וינט טיפל בהם כדרך שהוא מטפל בכל יהודי במצוקה, ולא בשל היותם נושרים: הוא דואג לצרכיהם כולל חינוכם היהודי.

יצויין, כי ארגון הג'וינט מוציא בשנים האחרונות כשליש מתקציבו השנתי לפעולות בישראל לקידום ולפיתוח שירותי הרווחה בארץ.

רלף י. גולדמן
המנהל, ג'וינט עולמי,
ניו יורק, ארצות־הברית

עוד על "פסטיבל מוסקבה 57"

ברצוני להעיר שתי הערות למאמרו המאלף של יקותיאל שנר על "פסטיבל מוסקבה 57" שנתפרסם בגליונכם מיום 9.10.87.

א) השם הרשמי של המשלחת החלוצית היה "משלחת תנועות הנוער הציוניות־חלוציות ונוער עובד בישראל" ולא כפי שנכתב.

ב) לא הוזכרה כלל פעילותם החשובה של חברי המשלחת הערבית שהיה לי הכבוד לארגנה ולעמוד בראשה, אשר נמנו עם "תנועת הנוער העובד חלוצי" מיסודה של מפ"ם. שבמסגרת "למסע ההסברה והמפגשים הרגשים" שקיימו חברי המשלחת עם יהודי ברה"מ הם פעלו בתנאים קשים ביותר, כדי להביא את דברה של ישראל האחרת, שוחרת השלום והאחווה אל אחיהם חברי המשלחות הערביות שהגיעו במאות רבות ובפרט אל חברי המשלחת המצרית הגדולה שבאו שנה לאחר מבצע סיני עם ביקורות מרים נגד ישראל מצד אחד ומצד שני הביעו את הערכתם לכוחות השלום בארץ שיצאו נגד המיבצע האימפריאליסטי הזה לשימצה.

עלי להדגיש, שפגישותינו עם יהדות ברה"מ השאירו רושם עמוק על חברינו הערבים שראו מקרוב ובצורה מוחשית עד כמה עמוק ומושרש הקשר בין חלקי העם היהודי בעולם.

לטיף דורי
רמת גן

שכנות בין יהודים

בעקבות הידיעה בעיתונכם על "שלושה נערים מחרדה נפצעו קשה בתגרה המונית" (1.10) ברצוננו להעמיד דברים על דיוקם:

שניים מתלמידי מדרשית נעם בפרדס חנה יצאו לביקור אצל קרוביהם במושבה. בדרכם חזרה, התקפו באורח בילולי ופיסי על־ידי חבורת נערים בני המושבה. התלמידים שהותקפו הזעיקו לעזרה את חבריהם מהמדרשיה ובמקום התפתחה קטטה, שבה הותקפו תלמידי המדרשיה במכשירים חדים על־ידי נערי המושבה. שניים מתלמידינו נפצעו וכן נפצע נער אחד מבין התוקפים.

מאז היווסדה של המדרשיה, בשנת 1945, מושתתת כל שיטתה החינוכית על נתיבות שלום ודרכי נועם. בכל הליכותינו עם קרובים ועם רחוקים הודגשו אהבת ישראל, אחווה ורעות.

ראש הישיבה, הרב יהושע יגל, יחד עם ראש המועצה המקומית, מר שלום ברזילי, נפגשים לצורך השכנת שלום ולהבטחת המשך יחסי השכנות הטובים.

מזכירות מדרשית נעם
פרדס חנה

מנהיגי ישראל לא עמדו באתגר

במשך שנים רבות היתה השאיפה לשלום אלמנט בסיסי במדיניותן של ממשלות ישראל. ראשי הממשלה, החל בדוד בן־גוריון ואילך, חזרו והדיעו על נכונותם להיפגש עם כל מנהיג ערבי, בכל מקום ובכל זמן. באותה תקופה, היו אלה הערבים שנקטו עמדה סרבנית והשמיעו את ה"לאווים" של חרטום.

ואילו ביטינו התהפך הגלגל: מן העולם הערבי נשמעות זמירות חדשות: בג'נווה אמר ראש אש"ף יאסר ערפאת: "אני רוצה לשאת ולתת עם אויבי – עם אלה שבהם לחמתי שנים רבות – כדי להגיע לשלום צודק וכולל". דברים אלה אמר מנהיג אש"ף לא בסתר, כי אם באולם ובו 1,500 איש ומצלמות טלוויזיה מכל העולם. בכך ביטל, למעשה, ערפאת את "האמנה הפלשתינאית" וקרע אותה לגזרים, שהרי אמנה זו אוסרת במפורש על מו"מ עם "האויב הציוני".

יש לציין, בצער וכאב, כי מנהיגי ישראל לא עמדו באתגר. דווקא בשעה, שחלום רחוק עשוי להתגשם ולפנינו נפתחה סוף סוף הדרך לשלום, דווקא בשעה זאת בחרו יצחק שמיר ושמעון פרס להתבצר בעמדותיהם הנוקשות ולדחות את ידו המושטת של מנהיג העם הפלשתינאי. יש לקוות, כי כמיהת העם בישראל לשלום תגבר על עקשנותם של מנהיגינו, ותובילנו אל קץ שפיכות הדמים, אל שלום־אמת עם שכנינו הערבים הפלשתינים.

מאיה מרכטנברג
גבעת שמואל

הרשות מחוקקת והרשות מוחקת

כל אחד יודע לאיזה אבסורדים (אסונות) הגענו בגלל חוק הריבית הרצחני: אדם שלקח הלוואה לפני שנתיים ומעלה אינו מסוגל לעולם לשלם את הקרן, ולעולם ימשיך לשלם את הריבית! דוגמאות לא חסרות. די לציין את אשר שמענו באחרונה ברדיו, שמשק אשר חייב חצי מיליון ש"ח, משלם מיליון ש"ח ריבית בשנה!

הממשלה מימין ומשמאל אחראית למצב קטסטרופלי זה. מדוע שלא יבטלו חוק דרקוני זה? כמו שכפו עלינו את העוולה הזאת, כך צריך לשחרר אותנו מצרה זו. ובמהרה: הרשות המחוקקת – היא גם הרשות המוחקת!

צבי אורדי
כפר בלום

לפני 60 שנה

הרברט סמואל מועמד לפרלמנט

לונדון. הסטודנטים הליבראלים של האוניברסיטה בגלאזגו החליטו להעמיד לבחירות הקרובות של רקטור הכבוד של האוניברסיטה את סיר הרברט סמואל, כתום זמנו של סיר אוסטין צ'מברלין. כמו כן מודיעים כי סמואל יהיה מועמד לפרלמנט בבחירות הכלליות הבאות.

מודעה

שיניים יפות - תמיד צחוקות: משחת השיניים "קולגט" אינה שורטת את השיניים, אלא רוחצת אותן בעדינות ובאופן מוחלט. הגיר הדק והרך שבמשחה מרחיק את הפירורים מתוך השיניים מבלי לגרד את הזגוגית. אחרי השמוש נשאר הפה רענן ונקי.

דבר

לפני 40 שנה

הישוב בגליל הדרוך ואיתן

המתיישבים היהודים בגליל העליון דרוכים, אך שלוים ובוטחים, נוכח האיומים המכונסים בחלל ארצנו על פלישה ערבית צבאית ונוכח עוברת ריכוז חיילים סוריים, מצוידים בנשק מסוקן, לאורך הגבול הצפוני. הישובים ממשיכים בעבודתם ומתכוננים לזריעת חורף כרגיל.

זריקות חיסון מפני חולירע לכל תושבי הארץ

"כל אוכלוסי הארץ יקבלו זריקות מונעות חולירע" – הודיע מ"מ מנהל מחלקת הבריאות הממשלתית במסיבת עתונאים בירושלים. כדאי הוא אמצעי זה שיבוצע, אף כי שלא היה שום מקרה חולירע בארץ, מפני שהמצב במצרים הוא כזה שקשה מאוכלוסים יכולים להיחשב כציבור נגוע ולכן יש לראות את א"י כאזור נתון בסכנה חמורה של הידבקות.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

משמעות מיוחדת

שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ערך אתמול בוקר קצר אצל ראש עיריית ירושלים טדי קולק. בשיחה, שהתקיימה בלשכת ראש העיר בבנין העירייה, הסביר קולק לאורחו על בעיותיה המיוחדות של העיר. שולץ גילה ענין במתחים בהר הבית וביקש כי הוא מעודכן בהתפתחויות האחרונות שהיו שם. ראש העיר טדי קולק העריך בפניו היטב כי לעובדה ששר החוץ של ארה"ב מבקר בבנין עיריית ירושלים יש משמעות מיוחדת "בתקופה ששפטה, מסרב לבוא לכאן ולא מוכר בזה יהיה עם לאו שירק, העובדה ששולץ מבקר כאן יש לה משמעות". זה אמנם לא משנה את מדיניותם של ארה"ב בעד ירושלים באוהדת ... יתבע בעירה המדינה.

★

שלא כבתוכנן הגיע אתמול מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ לפגישה עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק בלווית ח"כ שר החוץ שמעון פרס. הסתבר כי פרס ליווה את שולץ בבקרו בכנסת ובשיחתה הביקור הגיע שר לך ... פרס השתתף יחד עם שולץ בטקס קבלת הפנים הקצר שנערך לשולץ בכניסה לעיריית ירושלים ובמעלה שר לך ללשכתו של קולק עזב פרס את המקום ושב לבעלי ההיה.

שני כובעים

דווקא בהתחדש מושב הכנסת הבלים העקרוניים של יו"ר סיעת "העבודה", ח"כ ישי אדרי (בתמונה). אדרי לא מתבטל אלא נאבק לבד עם מפלגתו בקרב התוגים הציוניים בצרפת, לקראת הבחירות לקונגרס הציוני. במוצאי שבת הייתה לו הרצאה במרסיי ואכם בפאריס. יצויין, שהליכוד מסגר לצרפת, לאותה מכה, שרים: השר אריאל שרון, עסק בצרפת לפני התגים ובימים אלה יגיע לשם דוד לוי, ובבר אה גם משה ארנס (והשר לקעבה). בצרפת מתפקד אדרי בכובעו הפוליטי ולפני שובו לארץ יחבוש גם את כובעו העיסקי, כיו"ר סוכן עובדים, וישתתף בכינוס ארגון הבניה העולמי בהונגריה.

בית בנעמ"ת

מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי שיגרה מכתב לאידה נודל בו היא מודה לה על נכונותה העקרונית לקחת חלק במאבק על שוויון וזכויות של נשים בישראל. במכתבה כותבת לובלסקי כי מי שהצליחה בצורה כה מופלאה במאבקה לפתיחת מסך הברזל הסובייטי תוכל לתרום ללא ספק להגברת שוויון הזכויות של נשים בישראל. "אנו זקוקות לנשים כמוך שתתייצבנה לצדנו במאבק הארוך והמסוכן להבטחת מעמדה של האשה העובדת בחברה הישראלית", כותבת באשה לובלסקי לאידה נודל. מזכ"ל נעמ"ת מזכירה במכתבה גם את הכוח שהגיעה התנועה לאחר הה סל אידה נודל אילנה פרידמן במאבק לשחרורה של אידה. לובלסקי מבטיחה לאידה נודל כי תוכל לראות בנעמ"ת בית ולהסתייע בתנועה ברוחה לאותה שהיא עובדת תנועת נעמ"ת.

ג'ורג' פ. שולץ מקבל מידי רקטור אוניברסיטת ת"א פרופ' יהודה בן שאול את מגילת הכבוד המציינת הקמת קרן הנקראת על שמו "על תרומתו הגדולה למחקר בכלכלה ולהוראתה, על מאמציו הבלתי נלאים לשלום בעולם ובאיזור, לדמוקרטיה ולזכויות האדם, ועל תפקידו העקבי כידיד נאמן של ישראל בבירת ארה"ב". הקרן מיועדת לתלמידי מחקר בכלכלה, מדע המדינה ומנהל עסקים. בביקורו באוניברסיטת ת"א ערך פרופ' שולץ דיון אקדמי עם סטודנטים ודיקני הפקולטות. לדבריו, חשובה עתודה של אנשי מקצוע בעלי הכשרה טובה בתחומים אלו כך שיוכלו גם לעזור בהחלטות מדיניות. פרופ' שולץ תרם בעצמו עשרת אלפים דולר לקרן לכבודו. צילום: אסף שילה / ישראל סאן בעים

שאיפה

מועצה ציבורית בראשותו של יו"ר הכנסת שלמה הלל (בתמונה) של תנועת "המגשימים" עומדת לקיים השבוע את ישיבתה הראשונה במשכן הכנסת. התנועה היא "גג" חדש ל־13 תנועות נוער ולחמים תנועות עלייה. מטרתה לפעול להגברת העלייה כמצב שאותו מגדיר שלמה הלל כ"שפל מבאיב שלא ידענו כמותו בעבר". יו"ר התנועה החדשה, אברהם דוב־דבני שואף ל"חצי מיליון עולים עד לשנים הראשונות של שנת האלפיים..."

גלים בספרות

בטאון חדש לספרות, חברה ותרבות בשם "גלים" יצא בימים אלה לאור ע"י מועצת פועלי חיפה והמחלקה לתרבות ולחינוך בה, בשיתוף עם אגודת שוחרי הספרות בחיפה הצפון. בגליון הראשון של "גלים" משתתפים: שמעון פרס, טל בלו, א.ב. יהושע, ש.שלום, אמנון שמוש, אנטון שאמאס, דר' עדה אהרוני, מחמוד עבאסי ואחרים. הערב ייערך ב"בית הגר" בחיפה מפגש חגיגי של יוצרים ושוחרי ספרות לציון הופעת הגליון הראשון של כתב עת.

★

שני שירים של הסופרת והמשוררת עדה אהרוני, יו"ר אגודת שוחרי הספרות בחיפה והצפון נכללו באנטולוגיה לשירה של הוצאות הספרות "גלסוך" בקנדה ו"פינגווינג" באנגליה, וייכללו בחומר לימודי בבתי הספר היסודיים והתיכוניים של המדינות הללו.

אריאלה ראובני

מצוקת רבנים

זוגות נישאים או, להבדיל, בני משפחות נפטרים ותושבים בצפת הנזקקים בימים אלה לשירותיהם של רבני העיר, יצטרכו להיעזר בשירותיהם של רבנים "שכירים" מערים וישובים שכנים לאחר שמסוף השבוע נותרה עיר המקובלים ללא רבנים ראשיים. רבה הספרדי של צפת, הרב דוד דייון ז"ל, נפטר ערב שמחת תורה לאחר מחלה קשה ובסוף השבוע נכנס עמיתו, הרב האשכנזי של צפת, הרב שמחה קפלן, לניתוח דחוף בבית החולים בעיר. מסורת הדת בעיר לא דאגו, מן הסתם, למחליפי חירום וכך, למרות שבצפת מתגוררים עשרות רבנים מכובדים ויש בה שפע של חצרות חסידים והעיר הפכת ל"בני ברק של הגליל", כפי שמגדירים אותה רבים, אין היא יכולה לספק כעת את שירותיהם של הרבנים הראשיים.

שמעון ויים

לא מאוחר מדי

זה עתה הופיע בעברית זכרונות של מכס מנהיימר, יליד צ'כיה ופליט שואה שעבר את טרזינשטאט, אושוויץ, ואר־שה ודכאו. יומנו תורגם לעברית על־ידי נאוה שאן והופיע בהוצאת "מורשת", (בית עדות על שם מרדכי אניל־ביקי). מכס מנהיימר (בתמונה) הוא גם צייר מוכשר, החותם בשם בן יעקב. במוזיאון דכאו יש תערוכת קבע של ציוריו. עדויות של מנה־יימר על מחנות הריכוז וההשמדה נמסרו עוד לפני יותר משלושים שנה בפרנקפורט, והן שמו־רות ב"ספריית וינר" ובארכיון "יד ושם". אולם הזכרונות שבספרון החדש, גם אם הם נוגעים לאותן הסוגיות, נכתבו בנפרד בכותרת "יומן מאוחר".

לא שוכחים

מבצע ההצלה של 7000 יהודי דנמרק באוקטובר 1943 יצויין כמו בכל שנה בעצרת חגיגית של ידידי דנמרק בישראל, שתתקיים השנה בגבע־תיים. לעצרת שתתקיים ביום ד' הגיעה במיוחד מימי יעקובסן, חברת ממשלת דנמרק מטעם מפלגת המרכז הדמוקרטי. כן ינאמו בעצרת ראש עיריית גבעתיים יצחק ירון, יו"ר ידידי דנמרק ושגרירות ישראל לשעבר אסתר הרליץ ונציג שגרירות שבדיה בארץ שקלטה את היהו־דים הדאניים.

כוכב בשם קורצ'אק

המכון לאסטרונומיה בברה"מ החליט לקרוא לכוכב חדש שנתגלה לא מכבר בשם "קורצ'אקה" ובכך לכבד את זכרו של המחנך הי־הודי יאנוש קורצ'אק בתמונה שסירב לעזוב את תלמידיו והלך יחד עימם למשרפות בטרב־לינקה. בתעודה רשמית, המאשרת את קריאת הכוכב ע"ש קורצ'אק ואשר הובאה השבוע ארצה על ידי בנימין אנוליק, מזכ"ל בית לוחמי הגיטאות נאמר, כי בברה"מ, שהאסטרופיזיקאים שלו גילו את הפל־אנטה הקטנה שמספרה 2163, החליטו לקרוא לה בשם "קורצ'אקה", לזכרו של הרופא המחנך היה־ודי שהושמד עם תלמידיו בטרבלינקה.

המדור נערך ע"י אורה ארנקצקי

אחרי אולוף

(המשך מעמ' 7)

במידה שלא תפגום בנייטראליות השוודית, המקודשת על כל הצגים והמפלגות. בשאר המפלגות ההסתייגות מתונה יותר. המפלגה השמרנית, למשל, מוכנה להצטרף להסכם הסקנדינבי־האירופי, הקובע קשר בין המטבעות של חברות הקהילה. השמרנים מטעימים גם את הצורך בהידוק הקשרים התרבותיים כדי שתלמידים, סטודנטים והלכירות ספרותיים ואמנותיים ישבו ביתר עוצמה לתוך שוודיה המרוחקת. אותם תעשיינים המוכנים להצטרף לקהילה בחברות מלאה מזכירים את שכנתם נורווגיה. ב־1972, על סף ההצטרפות לקהילה, פסק משאל־עם נגד החברות, אבל כיום מהרהרים באוסלו אם היה זה מן החכמה להשאר בחוץ.

אם נורווגיה תשנה את החלטתה, יגבר הלחץ בשטוקהולם ללכת לבריסל. מה עוד שמדינות נייטראליות נוספות חושבות על כך. בווינה (כהלסינקי) מחשבים חשבונות אם איזור הסחר החופשי (אפט"א), שהן חברות בו, דיו להבטיח זרימה חופשית של סחורות, של הון ושל כוח עבודה, כמו אלה שוררים בין 12 חברות הקהילה. ידי אוסטריה ופינלנד כבולות בהסכמים (הראשונה בהסכם הנייטראליות שלה מ־1955 והשניה בהסכמיה עם ברה"מ משנות ה־40) והן אינן יכולות להצטרף לקהילה שמוסקווה רואה בה גורם לא־ידידותי. אולם עם ההפשרה המסתמנת בין מעצמות־העל ייתכן שישתנו התנאים. ההפשרה תרופף את הקשרים של הקהילה עם וושינגטון (ושל מדינות המזרח עם מוסקווה) ולחברות לא תהיה אותה משמעות (צבאית) שיש לה כיום. לשוודיה אין הסכמים המגבילים את ריבונותה ויש בה מיעוט, לפי שעה מיעוט מבוטל, החושב שאם הנייטראליסטיות האחרות ידכשו מעמד חבר בקהילה, יהא גם על שוודיה לעשות כן.

(מאמר ראשון בסידרה)

מסכיה, כי מפלגתו רואה באש"ף נציג, אך לא הנציג של הפלשתינאים. אם יושג הסדר ישראלי־ערבי ללא אש"ף הם "יקנו" אותו, אלא שאין הם מאמינים כי ללא אש"ף זה ילך. הם, כמו המפלגה השמרנית ("המתונה" כפי שהיא מכנה את עצמה), יתייחסו בפחות סלחנות כלפי רודנויות שמאלניות הבלתי־מודחות, וייאבקו נגדן, כפי שייאבקו נגד צ'ילה או דרום־קוריאה. לדעת אליאסון, וכן אישים במפלגה השמרנית ובמפלגת המרכז, אכן עושה ראש הממשלה קארלסון Less of the Same, הדבר לברכה לשוודיה כולה וגם לסוציאל־דמוקראטים. אל פאלמה חייבים היו הכל להתייחס, לטוב או לרע; הוא לא הניח לאיש להישאר נייטראלי כלפיו. זה הקשה עליהם את העיסקאות וההידברויות אד־הוק עם הסוציאל־דמוקראטים. עם קארלסון אפשר למצוא מודוס־ויוונדי. לבד מזאת, בקרב הס"ד מתעוררת ההכרה, כי גם ברה"מ עושה פעולות דיכוי אימפריאליסטיות (אפגניסטאן) וכי גם עם ארה"ב יש לקיים יחסים טובים, לא רק עם וייטנאם (שורי: "הבלים. אולוף אהב את ארה"ב והעריך אותה"). אשר לסיוע חוץ בהיקף של 10 מיליארד כתרים שוודיים (כ־1.5 מיליארד דולאר), מפלגות האופוזיציה מוכנות אפילו להגדילו (שוודיה היא מהעשירות בעולם; אחוז אחד מהתוצר שלה היא מקדישה לסיוע חוץ), בתנאי שינתן לארגונים בין־לאומיים (הבנק העולמי, קרנות בין־לאומיות וכו') יותר מאשר לממשלות, שלא תמיד יודעות מה לעשות בכסף. "הבורגנים" אינם קמצנים יותר מהסוציאליסטים.

מחלוקת־רבת־הסכמה שוררת לגבי יחסי שוודיה והקהילה האירופית. הדעות נחלקות בין הגורסים שאין צורך בשינוי (בעיקר בקרב הס"ד) לבין הגורסים חברות מלאה (בקרב אנשי העסקים, בעיקר היצואנים). עמדת הממשלה היא כי הקהילה, שצמחה להיות ענק בעל 12 חברים, היא גוף חשוב, שיש להתקרב אליו אבל רק

התנ"ך ומשתה בלשאצר

מאת אריה לינדנבאום

סדרת בולים מעניינת צפוייה בנובמבר בדואר של דרום אפריקה. ב־19 בחודש יופיעו שם ארבעה בולים שהוקדשו לתנ"ך. אחד מארבעת בולי הסדרה מראה את תרגומי התנ"ך באפריקה, ומציין שיש שם לא פחות מ־111 תרגומים. הבול מראה 75 כותרות ספר של המלה תנ"ך.

בול אחר בסדרה מראה את משתה בלשאצר על־פי רמברנדט, שצייר מאות יצירות עם מוטיבים תנ"כיים. משתה בלשאצר צוייר בשנת 1635 ומתאר את החזון בספר דניאל. היצירה נמצאת בגלריה הלאומית בלונדון והותרה העתקתה לבול החדש.

בול אחר מראה את המלה "יהוה" בשתי השפות התנ"כיות ביותר: עברית ויוונית. המלה "אלוהים" המופיעה בתנ"ך כ־230 פעם, ובברית החדשה כ־50 פעם הועתקה כאמור ביוונית ובעברית ומהווה הציור המרכזי של הבול בערך נקוב של 25 סנט.

יצירה נוספת של רמברנדט – מתתיהו והמלאך, על־פי הברית החדשה, מופיעה בבול הרביעי של הסדרה. יצירה זו צויירה בידי רמברנדט בשנת 1661, כשצייר את סדרת "השליחים". פני המלאך הם, לדברי יודעי דבר, פני בנו של רמברנדט, טיטוס. היצירה נמצאת בלובר. אגב, מוטיבים תנ"כיים מצויים אצל רמברנדט ב־145 תמונות, 70 רישומים ו־575 תחריטים. מעטפת היום הראשון של בולי התנ"ך של דרום אפריקה מבוססת על המשפט "התנ"ך – לעולם ולכל אחד", באיור מיוחד. הבולים יופיעו ביוזמת אגודת התנ"ך של דרום אפריקה.

התנ"ך הראשון הודפס בדרום אפריקה רק ב־1857 על־פי תרגום של רוברט מופאט.

סוכנויות דואר חדשות

המינהל האזורי ביהודה ושומרון הודיע על פתיחת סוכנויות דואר חדשות בערים ובכפרים ערביים שם. החודש ייפתחו שמונה, בהן רוב השירותים של הדואר והמובן הותמות דואר שיעניינו את האספנים:

12.10.87 – ברבאללה, ליד משרד התחבורה; 12.10.87 – ברבאללה ליד משרד הפנים; 13.10.87 – אלחארה, נפת בית לחם; 13.10.87 – בית פג'אר, נפת בית לחם; 18.10.87 – טול כרם, ליד משרד התחבורה; 18.10.87 – טול כרם, ליד המשטרה; 20.10.87 – ג'נין, ליד משרד התחבורה; 20.10.87 – כפר אל זבבה, נפת ג'נין.

בולים

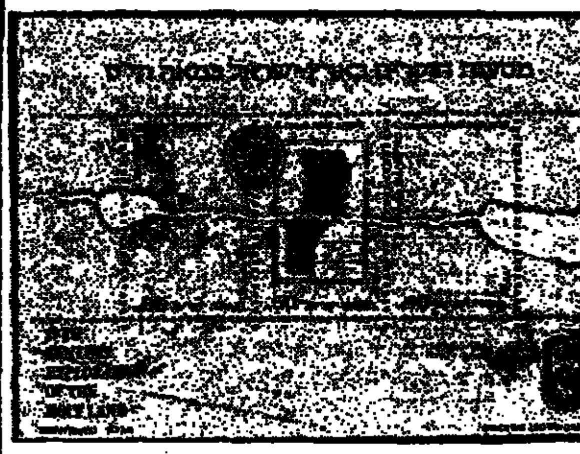

גליון מזכרת לחוקרי א"י

בנובמבר צפוייה הנפקה מעניינת של ארבעה בולים וגליון מזכרת שהוקדשו לכמה חוקרי א"י בשנים שונות. שלושה בולים, שהם חלק מתוך גליון המזכרת שעוצב על ידי א. גלזר, הוקדשו למסעות חוקרים בא"י במאה ה־19, ובביחוד לארבעת החוקרים החשובים:

קריסטופר קוסטיגאן מאירלנד, שבשנת 1835 הביא את סירתו לנמל עכו ומשם הובילה ביבשה לטבריה. שמונה ימים סייר בסירתו על־פני ים המלח (והעבירה על־גבי סוס מבית שאן ליריחו), חום קשה אילצו לסוב ביחד עם עוזרו המאלטזי לצפון ים המלח, כשהם צמאים עד שתיית מיים. המאלטזי נשאר ביריחו וקוסטיגאן נשאר קודח על שפת הים. הוא הועבר לירושלים ושם מת ונקבר בהר ציון.

בשנת 1847 הגיע ארצה סגן בריטי בשם תומאס הווארד מולינה, שבא לחקור את הירדן ואת עומקו של ים המלח. גורלו היה כגורל קודמו. הגיע לעכו עם שלושה חברים בריטים ובעזרת גמלים העביר את סירתו לטבריה. הוא ניסה להיאבק באשדי הירדן. לאחר תלאות רבות ומאבק עם בדווים עויינים הגיעו לים המלח, שמו כמשך שתי יממות. אולם מולינה נתקף בקדחת ומת באניה מיפו לביירות.

השלישי היה ויליאם מרגאס לינץ' סגן מחיל הים האמריקאי. הוא בא עם שתי סירות – אחת מברזל ואחת מנחושת ויחד עם 13 אנשים ירדו בנמל בחיפה וצרפו אליהם ארבעה אנשים. את הסירות הובילו בעזרת גמלים דרך הגליל לטבריה והמסע משולב של קבוצת סיור ביבשה והסירות בנהר, הגיעו לים המלח. משלחתו של לינץ' הצליחה להכין מפות של נהר הירדן ושל ים המלח.

ננעלה תערוכת הבולים בעפולה

לעפולה היתה הזכות לקיים תערוכת בולים אוירית, שהתקיימה במרכז הקהילתי החדש על שם גרוס, בשיכון עובדים (9–14 באוקטובר 1987). במקום פועל סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת מיוחדת לתערוכה.

הרביעי היה הסקוטי ג'והן מקגרגור, שסייר בשנים 1868/9 בתעלת סואץ, בנהר הנילוס בנהרות דמשק, במקורות הירדן, באגם החולה, בים כנרת ואפילו בנחל קישון. הוא סייר בשוטית כי רק היא יכלה להרחק לנבכי הביצות והגומא. בעמק החולה הוא נשבה בידי בדווים וניצל הודות לתושייתו. מקגרגור התקין מפת של ימת החולה וים כנרת. השוטית שלו "רוב רוי" נתגלתה לא מזמן בבריטניה והובאה למוזיאון א"י בתל אביב.

גליון המזכרת והבולים שבו מראים את מפת עמק הירדן מן הכנרת ועד ים המלח ומזכירים שמות ארבעת החוקרים. הבולים בערכים של 40, 50 ו־80 אגורות ואולם גליון המזכרת שהוקדש לתערוכת "עצמאות 40" יימכר ב־2.5 שקל. עם הופעת הבולים ב־24 בנובמבר, יופץ עלון מיוחד שחובר ע"י רחבעם זאבי.

50 לקהילה במיאמי

★ ב־20.10.87 ייפתח באור עקיבא סניף דואר מיוחד לרגל מלאות 50 שנה לקהילה היהודית במיאמי שבארצות הברית. במקום תוטבע חותמת מיוחדת.

★ ב־23.10.87 ייפתח באולם רובינא בהבימה סניף דואר מיוחד ותוטבע חותמת למלאות 70 לתיאטרון הלאומי הבימה.

★ ב־23.10.87 תולכם לשימוש בסניף הדואר במקווה ישראל חותמת מיוחדת לרגל תערוכת הבולים "הצעיה 87" בהמאוס.

★ ב־25.10.87 ייפתח סניף דואר מיוחד בביה"ס "מקס פיין" ותוטבע חותמת מיוחדת למלאות 60 שנה לרשת עמל.

עירית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6372 חלקה 33 ברח' אמשטרדם. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור חקלאי. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים מגרש חניה ושימוש חורג למשך 3 שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פקסימיליה MURATA
מודרנה
מהירה
ביותר!
נציגים מקבוצת כלל
רח' יהודה הלוי 4 ת"א טל. 03-5463214
יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ

חוזרים לעתונות טובה
דבר

בנמל המבורג

מאת רחל אדיב

רחל אדיב נשלחה לאחר מלחמת העולם השנייה לגרמניה, מטעם ההגנה והסוכנות היהודית, כדי לסייע בטיפול בשארית הפליטה ובהעלאתה ארצה. היא ישבה בפרנקפורט ושם קישרה בין שלטונות הכיבוש האמריקאיים לבין המוסד לעליה ב' וכן קיימה קשר עם הרשויות הצרפתיות והבריטיות ודאגה לחלוקת הסרטיפיקטים התקפים שסיפקו מדינות אלה.

היינו כמה חברים בדרך להמבורג. בקוצר רוח עקבנו אחר הכביש השומם. בברגן בלזן עבר עלינו ליל שימורים מלא סיוטים, לאחר שכל מאמצינו לבוא במגע עם העולים עלו בתוהו. החשוב ביותר, הגורלי, היה להודיע לעולים בשלוש האניות, כי אנו אתם בהתנגדותם לרדת בנמל המבורג. הבריטים, בהצגם למנוע התנגשות דמים ו"הצגה" לעיני העולם כולו (מאות עתונאים התאספו בהמבורג), בישרו לאנשים המרודכבים בלאו"הכי, כי "הסוכנות היהודית מצווה עליהם לרדת בשקט ובסדר".

הדבר נודע לנו באורח פלא באמצע הלילה. סמל בריטי הופיע פתאום בדירת השליחים בברגן בלזן. תדהמתנו היתה כה גדולה ששתקנו. הוא היה הראשון שהתחיל לדבר: "אני יהודי. באתי לעזור. הם אמרו ליהודים באניות לא להתנגד. זה רצונה של הסוכנות. מה עלי לעשות ואעשה". — "מי אתה?" שאלתי. ללא שהיה: "שמע ישראל..." בקול צלול ובהתרגשות בעמידת דום נוקשה. "אני חוזר לשם מיד. אמצא דרך למסור דברכם".

נתפזרו דמדומי לילה והשמש זרחה. המבורג הענקית על שלדי חורבותיה הבצה, עטופת ערפל דשן. חששנו למשמרות מוגברים של שוטרים צבאיים בריטים או שוטרים גרמנים; אך לא היה כל סימן של מתיחות מיוחדת בכל רחבי העיר. הכל התנהל כשורה: הבשורים עסוקי מגרלים עתיקים ומגו מכלי־רכב שונים והמוני אדם בלבוש בלוי נהרו לעבודתם. השעה היתה שש בבוקר ובשבע עמדה להתחיל בהורדת האנשים מהאניות. פתיחותנו הלכה וגברה. בקושי התקדמנו דרך הרחובות ההרוסים. יער של ברזל; עדימות אבנים ובורות עמוקים. האניות עגנו במזח ברחוק, בפינה הנידחת ביותר של הנמל העצום והחרוס. העתונאים הגיעו לשם בעצם שעת הורדת העולים. (כרגיל, הקדימו הבריטים בפעולה מתוך כוונה להטעות את הקהל).

הפעם לא היה צורך להפעיל את הדמיון בהכנת "סנריו" למערכות העתונים. הכל היה מוכן: הבאת ילדים, סחיבת נשים בשערות, דחיפת זקנים בקתות רובים, נגינת ג'ז בשעת ההורדה ואפילו הערת קצין בריטי שהשמיעה בקול רם: "A jolly good show".

את העתונאים אספו לתוך מכלאות לפי הסוגים של ארץ־מוצאם: האנגלים נשארו חפשים בשורה הראשונה. עתונאי הולנדי התעלף. כמה עתונאים אמריקאים צעקו: "סטופ איט! סטופ איט". המפקד הבריטי התרה בהם להפסיק מיד את הבעת רגשי המחאה, ואם לא — יטלו מהם את הרשיונות.

קודרים ומדוכאים חזרו העתונאים למלון "ארבע העונות" בהמבורג. היתה שעת צהריים, אך איש כמעט מהנוכחים לא ניגש לשולחנות הערוכים. חיוורים ועייפים, כשעיניהם אדומות ומיואשות, ישבו עתונאי העולם (פרט לבריטים) — ושתקו. עד לרגע האחרון לא האמינו, כי אמנם יעזו הבריטים לבצע את פשעם.

חזרנו לברגן. החלט בינינו לבין נציגי שארית הפליטה על הפגנה בהמבורג. הלילה עבר בהכנות קדחתניות. לא היה זה מן הדברים הקלים להסיע להמבורג מאות אנשים שנתרכזו בברגן בלזן בתוך שתים, מבלי שירגישו השלטונות בתנועה מיוחדת בכניסה לעיר. הפקודה היתה: הפגנה ללא התנגשות. יצאנו שוב עם שחר לפני השיירה, להבטיח את הדרך ולהיוודע במוקדם על גורל שתי האניות הנותרות.

במועדון העתונות, שהבריטים הקימו במיוחד לנוחות העתונאים הזרים לקראת "ההצגה הגדולה", התפרסם בילטין בכל רבע שעה על מהלך הפעולות. למרות השעה המוקדמת, רחשו אולמות המועדון קהל עתונאים רב.

"עולי האניה השניה עזבוה בסדר למופת". המפקד הבריטי מודה לאחראים באניה". ההודעה היתה קצרה וברורה למדי. מה פשר הדבר? הייתכן? אנו שתקנו, כי ידענו... אך מיד באה התשובה כמובנת מאליה; גם כפי העתונאים הזרים, נלחשת מאוזן לאוזן בהתפעלות, בהערצה. הכתב של "ניו־יורק טיימס" נאבק עם המלה "מעפילים" שאינו מבין פשרה. חברנו — העתונאי מריש פרלמן מהלך מקבוצה לקבוצה — מקשיב ומסביר. החלו לטרטר מכונות הכתיבה בעוז בכל פינות האולם: על שולחנות, על הרצפה, סתם על הברכיים, על אדני חלונות. ראינו את התגובה המסתמנת ברור לפי ברק בעיניים, בתנועות הנמרצות. אכן, היתה זו הרגשה מעודדת — העולם איתנו. הם כאן יודעים: עוד מעט תופצץ האניה. כל העולם ידע מיד: היהודים לא נכנעו! הציפיה גברה מרגע לרגע. ושוב חלפו שעות והדבר לא אירע. היינו מאוכזבים ומדוכאים. בינתיים הגיעתנו הידיעה, כי החלו בהורדת האנשים מן האניה השלישית מבלי שהודיעו על כך מראש.

בן־רגע נתרוקנו האולמות, העתונאים מיהרו לנמל. היה ידוע, כי באניה זו מרוכז רוב רובו של הנוער וההתנגדות תהיה קשה. אך הבריטים, לאחר הירידה השקטה מן האניה השניה, לא פיללו כי שוב תבוא התנגדות פעילה. שעות נמשך המאבק. החיילים התאכזרו יותר ויותר. זרק שוטר גרמני שעמד מן הצד העיר בלעג: "זה? — משחק ילדים!"

בשעות הצהריים התקיימה ההפגנה. כשבע־מאות איש הצליחו להגיע לשער הנמל ללא תקלות, אם כי בדרך חזרה ארבה להם משטרה גרמנית וחיילים בריטים. עתונאי־חוץ הביעו יחד איתנו את רגשי איבתם וזעמם — צילמו למען יראה העולם כיצד שוטרים גרמנים, בעזרת הבריטים, תוקפים הפגנת יהודים — שארית הפליטה, בחוצות המבורג.

העולים נשלחו ברכבות ישר מן הנמל אל המחנות. נסענו בעקבותיהם. לא היינו בטוחים כי נצליח לראות את פניהם. המבואות לשני המחנות באזור ליבק היו חסומים על־ידי צבא בריטי בתגבור מלא; בדרכים עקלקלות הצלחנו להגיע למסילה שם עמדה הרכבת עם העולים. ולפתע ראינו אותם — פצועים, חיוורים, מבט נוקשה בפניהם למרות החולשה ותשישות גמורה לאחר הקרב הקשה. רובם היו אנשים צעירים תעירים. גם הם ראו אותנו. נפנפנו להם מרחוק, קראנו "שלום!" לא יכולנו לדבר עוד. דמעות. חנק וחוסר אונים. נער הכיר את מדריכו העומד איתנו וקרא: "אליעזר, הם היכו אותנו הרבה..." ואליעזר ענה בקול צלול כשהוא מנסה להעלות חיוך רפה, מעל לראשי החיילים הזועמים, בנוכחות עשרות גרמנים הצופים בזרועות שלובות במחזה: "שלמהל'ה, אין דבר... יהיה בסדר. אנחנו אתכם". החייל שעמד בקרבתנו התאושש לפתע והבין שעליו לאסור את השיחה וציוה עלינו לעזוב מיד את המקום. מישהו מאיתנו קרא אליו בכוח: "האינך מתבייש לעשות עבודה שפלה זו?" — הוא הסמיק וכבש פניו בקרקע. צעיר היה.

בדרך חזרה לא דיברנו בינינו. הרגיז חוסר האונים. קפואים כלאחר אסון. בדרך עצרה אותנו מכונית שעברה על פנינו. אשה וגבר קפצו מתוכה וללא הקדמות אמרו: "אנחנו זקוקים לידיעות, אתם מכירים אותם?" האשה הפעילה מיד את המצלמה והגבר עמד מוכן עם פנקס ביד. "זה, זה... אחינו הם", עינינו קצרות. המשכנו בדרכנו בהשאירנו את זוג העתונאים נבוכים באמצע הכביש.

יום במאבקם של עולי אניות המעפילים להגיע לארצם

הניה בבוסתן היהודי

מאת יצחק רועה, אוטווה, קנדה

באוטווה, קנדה, פגשתי את הניה. אוהבת יהודים אובססיבית. פולניה. היא פולניה למרות העובדה, השולית לגביה, שנולדה במונטריאל. זה שהיא עוזרת פרלמנטרית באחת מסיעות בית־המחוקקים כאן, גם זה שולי. גם זה שהאנגלית והצרפתית שלה מושלמות. בבית היא מדברת פולנית. שלושת הילדים עונים לה בפולנית. שמותיהם אינם מצלצלים אנגלית קנדית ולא צרפתית קנדית. השמות באים מבית פולני טוב, וקשים בפי דוברי אנגלית. שיתאמצו. מה, אנחנו לא מתאמצים לדבר אנגלית וצרפתית?

המאמץ העיקרי במשפחה עכשיו הוא למצוא סוכנת בית פולניה־של־ממש. מחכים למישהי שמכירים מפולין, והיא עומדת להגיע משם עוד שבוע שבועיים. אנגלית איננה יודעת, אבל בשביל מה. פולנית היא יודעת, וזה מה שחשוב בשביל הילדים, וגם לבשל מאכלים פולניים היא יודעת. וגם פיטר, בעלה של הניה מבין ויודע פולנית. הוא ממוצא גרמני, אגב. והוא, אגב, נוטה לדבר עם הילדים גרמנית, אבל זה סיפור אחר.

השאלה הראשונה ששאלה אותי הניה כשבאתי עם פיטר מהאוניברסיטה לארוחת ערב, היתה אם אוכל לתרגם לה לאנגלית את "ערב של שושנים, נצאה נא אל הבוסתן". היא שרה לי את השיר בעברית מתחילתו ועד סופו, מלה לא חסרה בשירתה. היא היתה בארץ לפני כעשר שנים עם החברה הטובה ביותר שלה, אביבה, ויחד למדו את השיר בקיבוץ אחד שבדרך בין מצדה לאילת. אביבה גם היא נולדה במונטריאל, היום היא בניו־יורק, היא ביקשה שאטלפן אליה כשאגיע. אולי אפשר לדבר איתה עברית.

אחרי שהשיר תורגם והובן — וזה לא כל־כך פשוט לתרגם "ריח שושן, מור לבונה ובשמים", אחרי הכל — התחילה הניה חוקרת אותי על עברי הפולני. זה לא הפריע לה שנולדתי בישראל. "אדם לא מתחיל את חייו במקום הולדתו. זו טענה לחשוב. כך, אני בטוחה. מאיפה השורשים?" ההורים שלי באו לירושלים מחבל ווהלין, שהוא פעם פולין, פעם אוקראינה, היום ברה"מ. היא נדלקה מיד. ביקשה ממהר את שם העיר. אמרתי שלא מדובר בעיר, אלא בעיירה, שטעטל, שספק רב אם אפשר למצוא במפה. נקודת־זבוב בקושי. שומסק, היה שם העיירה. הניה קפצה מן השולחן ורצה במדרגות למעלה, חוזרת אחרי דקה או שתיים עם מפה ענקית. מראה לי את איזור השורשים של המשפחה שלה לפני שהיגרו לקנדה. גם הם מדרום־מזרח פולין, והנה כאן קרוב אלינו לווהלין. "היינו שכנים, אתה רואה". בהשתוקקות גדולה היא מחפשת ותרה ומוצאת לי את קרמניץ, עיר המחוז. אני מאשר לה ואומר שזה בסביבה הקרובה. קרמניץ באותיות גדולות דווקא. עוד יש סיכוי. "כן, הנה תראה, תראה באותיות קטנטנות כתוב שומסק!" מיקמנו בוודאות את עיירת משפחות אבי ואמי ובית סבי, יצחק שוחט ובודק.

עכשיו עמדה באוויר תחושת אינטימיות משפחתית חריפה, מתוקה־חמוצה, והניה האריכה להסביר לילדים בפולנית מה שאמרה. בשמחת גילוי גדולה עשתה זו, כאילו עכשיו שומסק מחכה לכולנו שנשוב. עוד היא מסבירה, ואני נזכר שלא רק שאין אפילו יהודי אחד בשומסק של היום, אלא שגם בית־הקברות של העיירה נשרף והיה לאפר. זה היה בית־קברות של עיירה, לא כמו בוורשה, הסברתי, ורובו ככולו מצבות עץ. ככה שאין כל־כך סיבה לבקר שם. ההורים שלי לא נסעו לשם מעולם, וגם לא רצו. או לא יכלו. הניה מתפלאת מדוע. "אולי", אני אומר "מפני שחברה קרובה של אמי שהגיעה ארצה אחרי המלחמה, בלי שלושת ילדיה ובלי בעלה, סיפרה לאמי על מישהו ששתיהן הכירו בנעוריהן, אותו ואת משפחתו שאבדה. אותו בחור חזר לעיירה אחרי המלחמה. הסתובב ברחובות, הסתובב בשוק, התהלך בעיירה במעגלים, השקיף מרחוק על בית־הכנסת ולא קרב. בסוף הלך ישר אל ביתו, דפק בדלת, פתחו לו סדק. עמד מול הסדק ולא נכנס. פנה משם והלך. פתאום נפל באמצע הליכתו הישרה. לא ברור מי זה היה ומניין בדיוק, אבל ידו בו מגבו."

הניה קמה מהשולחן להגיש לפתן. ועם הלפתן אמרה שהיא בטוחה שבמשפחה שלה יש דם יהודי. כשפיטר השמיע פקפוק, רתחה אותו בקטן־אמונה, ואמרה לי שלדעתה גם במשפחתו של פיטר, יליד היידלברג, יש שורשים או ענף יהודי ויש לה הוכחות רבות לכך. גם שם המשפחה, גם סיפור תולדות המשפחה, שיש בו פרק מוזר ובלתי־מובהר על ריב משפחתי מר וקשה במאה שעברה בין קתולים במשפחה לשאינם קתולים. לפי הבנתה מדובר בעצם ביהודים שעברו לדת הקתולית, ובאחרים, בני אותה משפחה, שדבקו ביהדותם, החרימו את הראשונים ונותקו מהם. פיטר קתולי. גם הניה. אבל נחזור לפולין. "קשר הדם היהודי, איננו הדבר החשוב", אומרת הניה. "מה שחשוב הוא הקשר התרבותי. במקרה של פולין, אינך יכול לומר שהפולני פולני והיהודי יהודי. הרי היהודים היו מעורבים כל־כך חזק, כל־כך עמוק בתרבות פולין. הרי את הסיפורים שהילד שלי קרא בפולנית כתב יהודי. ואת תרבות פולין אתה לא יכול להבין בלי היהודים שתרמו לה כל־כך הרבה". והניה מזכירה שמות של יהודים, שמות מוכרים, הרבה שמות. וגם רוצה להאמין שהיו יחסים טובים, הרמוניה ושיתוף פעולה פורה "לשני הצדדים" שנים רבות. מאות שנים. עד שהתחילו "כל העניינים הלאומיים האלה". בסוף המאה ה־19, במאה ה־20. הקשבתי בסבלנות מנומסת. לא ביקשתי הסברים על העניינים הלאומיים.

"גם כאן, היום, אותו דבר שהיה פעם שם. אותה תרומה מרהיבה של היהודים לצפון־אמריקה. אותה סימביוזה, אפשרית ופוריה. לפני כמה שנים, עוד לפני שפיטר ואני נישאנו, פיטר רצה להקים קומונה נוצרית במונטריאל. אספנו כעשרים חברים לקומונה שפעלה כל זמן שהיינו סטודנטים. קצת גם אחרי זה. ומה התברר? שבערך מחצית מן החברים בקומונה הנוצרית היו יהודים. גם אביבה, שהזכרתי קודם, החברה הכי טובה שלי, היתה שם. איתה נסעתי לישראל, יחד למדנו את ,ערב של שושנים'. תתקשר איתה כשתהיה בניו־יורק!"

צמא גדול למגע היה בכל דברי הניה. לפני שנפרדנו שלפה דף עתון ועליו מודעה גדולה שפירסמו ארגונים יהודיים. בתחתית המודעה, בעברית, באותיות גדולות "לשנה הבאה בירושלים!" היא ניסתה לקרוא, והצליחה לא רע. נבוא בקרוב, תהיה בטוח, השיבה להזמנתי. ועד אז גם אשפר את העברית שלי.

על קצות המסרגות

ויטלגו

נוביטה

מאת ורדה צימרמן

מפעל ישראלי נוסף מצטרף אל יצרני צמר לסריגת־יד. "חוטי קסריה" (תשלובת מפעלי שטיחי כרמל) הסתפקו במשך 20 שנה בטוויית חוטי טקסטיל. עכשיו הם מתפתחים: מכונות תעשיות ומשוכללות מייצרות חוטי אקריליק וצמר ב־20 גוונים, שיתגלגלו לכדורי 150 ו־40 גרם. בעיצוב שהשראתו שאובה מן הצפון הקר (חברת "נוביטה" הפינלנדית) עם מגע ישראלי באמצעותה של רחל אביגדור. משלים את המשולש "צמר אלקלעי" — האחראי על השיווק.

התוצאה (על־פי חוברות "נוביטה" שהועברו לעתונאים) מעניינת יותר לגברים. הסריגים המצולמים בחוברת זו "מגרדים את קצות המסרגות" לפתוח מנקודת מבט אופנתית. גזרות עכשוויות, שילובי צבעים הדפסים של היום, וגם אותו חוסר יומרות להפוך את מוצרי המסורת הללו לבגד ערב זוהר במיוחד.

הנשים יוצאות מעט מקופחות אבל גם הן קיבלו ב"נוביטה" מבחר אופנתי־עכשווי: כמה חולצות טוניקה, בפתוחי בהק קצת סגנון חוטי וקצת קלאסיקה בעצמות יותר ממה שאפשר לומר על החוברות הישראליות.

מחוברת "פולגת" התאכזבתי מעט. זו של השנה שעברה זכורה לי כמעורבת מבחינה אופנתית ובמצולמת יפה. השנה, נדמה לי, חלה נסיגה. מלבד דגמים בודדים, בחוברת הכוללת 80 דגמים (כמו מערכת בשלושה חלקים בשחור־לבן או חולצה בסריגת בתים או פרצופים משעשעים) השנה חזרה על שרוולי עטלף ענקיים; ציורי מונדריאן, סריגת קרושה ובד־נקודות זכות. גוני חוטים אופנתיים בסגול וירוק ושבר דגמי הגברים שהשתלבלו מהתערבנו.

חוברת "ויטלגו" לא הגיעה. הגיעה רק ההודעה לעתונות. והיא מדברת על "שילובי הצמרים בעלי טקסטורות שונות ומיגוון חוטי מוהר המעוטפים בחוטי משי וכותנה ויוצרים תחושה של תנועה בסריג". כן היא כוללת את השיטה. גוני החוטים — 1600 במספר — בכללם קצת קלאסיקה (ארגמן, שחור, לבן) ומודרנה (ירוק). הצגת האופנה של ויטלגו, שעליה דווח במדור זה לא מזמן [illegible] סלוניות. אבל, נכון, כך, בעצם, גם סבתא עשתה.

ויטלגו נוביטה

גידולים אורגאניים: שגעון אופנתי או הגנה אמיתית על הבריאות?

מאת מרתה מיילס

כמה מרכולים ברחבי המדינה הפנו לאחרונה לשוק ירקות ופירות אורגאניים שמחירם גבוה בשלושים אחוזים מהירקות והפירות הרגילים, אף שהם יותר קטנים מהרגילים וצורתם פחות מושכת. הגורם המושך לקניינים: הן התוויות "ללא כימיקלים, חומרים וריסוס רעל". כמו כן אפשר למצוא על מדפי המרכולים שורת מוצרים העשויים מחומרים גולמיים אורגאניים.

החלוצים בשטח שיווק המוצרים האורגאניים הם כל חנויות הרשת השלמית של "הקו־אופ" ושלושה סניפים של ההיפרכל השייכים לרשת השופרסל — בפ"ת, בירושלים ובחיפה. ברשת ההיפרמרקט של "תנובה" נמצאת כמו"כ עם מגדלי הפירות והירקות האורגאניים הביצים היא להחלטה חיובית בחוילה ונמכר.

המוצרים האורגאניים נמצאו עד כה בחנויות הטבע והבריאות אם כי באיכות ירודה ובדרך כלל ממקורות אספקה בלתי קבועים, ולא תמיד אמינים. כניסת מוצרים אורגאניים לשיווק מסודר היא בזכות חברת "אסיף" הממוקמת ליד שוק הפישפשים ביפו. את החברה מנהלים שני צעירים בוגרי חקלאות, שוקי בן פורת ושוקי שלמון. במשך השנה האחרונה שיווקה החברה מוצרים אורגאניים לבתים של הצרכנים ברחבי הארץ ועדיין ממשיכה בכך.

לצמד השוקים עבר העסוקתי שונה, כולל הוצאה לאור של ירחון "מגיסטר". שוקי בן פורת נתקל פעם ראשונה בנושא ההרעלה על ידי כימיקלים בבית הספר החקלאי. ירד בא במגע עם כימיקלים וכתוצאה מכך הוא שוהה בבית חולים כמה שבועות. מאוחר יותר, הוא היה כשנתיים בקליפורניה והיה פעיל ב"תנועה לעולם יותר טוב" מיסודו של הנשיא ג'ימי קארטר, שעסקה באקולוגיה. הוא חזר ארצה והחל לגדל ירקות אורגאניים במושב ברשית שליד פלמחים. בינתיים, למד חברו שוקי שלמון הנדסה חקלאית ועבד במכון וולקני למחקר חקלאי.

על כוסית של מיץ רימונים ביולוגי (שם נרדף לאורגאני), במשרדם שביפו, ניסה צמד השוקים להסביר אותי בסכנות הטמונות בירקות וגידולים הגדלים בארץ. שני המטיפים הראשים, הרבה מעבר לגבול אוהבי הטבע המרגישים את ערכם הטבעי של הירקות והפירות.

ישראל, לדבריו של שוקי בן־פורת, שמשמש דובר, "היא הגרועה ביותר מבחינת השימוש בכימיקלים". הוא ביסס את דבריו על "דו"ח האו"ם", אותו לא היה ביכולתו להראות לי. ישראל, הוא אומר, משתמשת בעשרה אלפים טון של חומרי דישון כימיים בשנה בעוד שבארה"ב משתמשים בששים אלף טון בשנה בלבד. אם נתחשב בגודל השטחים החקלאיים, הרי בישראל משתמשים ב־1500 אחוזים יותר כימיקלים מאשר בארה"ב.

חלק מהכימיקלים נשארים על הירקות והפירות שאנו אוכלים או נספגים בהם, כמו גם בגרעינים שבהם משתמשים מגדלי צמרה אחרים כמו לחם, כשחלק מהכימיקלים ידועים כחומרים מסרטנים. הוא מתנגד לא רק לכימיקלים מרססים אלא גם לדשנים לקרקע ולהורמונים הניתנים בתהליך הגידול של הצמח והחי. בן פורת אומר שישנם גידולים מועדים יותר מאחרים לקלוט שאריות של כימיקלים. הוא מביא לדוגמה תותים וענבים. — דבר שאושר מאוחר יותר על ידי משרד החקלאות. בניגוד למשרד, טוען בן־פורת שגם היין שאנו שותים מזוהם משאריות כימיקלים. בצרפת ישנו פס ייצור נפרד ליינות אורגאניים, ואפילו לשמפניה. לבד מתותים, שאותם לא הצליחו לגדל בצורה אורגאנית בארץ, אפשר היום להשיג כמעט כל גידול (בעונתו) נקי מכימיקלים, מהורמונים ומדשנים. (מגדלי מוצרים אורגאניים משתמשים בתבסיס גופרית שלטענתם אינו מזיק).

לזכותה של חברת "אסיף" עומדת הצלחתה להכפיל את מספר החקלאים העוסקים בחקלאות אורגאנית, שהם יותר ממאה כיום, כולל כמה קיבוצים. רוב המגדלים האלה מאורגנים ב"הארגון לחקלאות ביולוגית אורגאנית בישראל" (ידוע יותר כ"עמותת החקלאים הביולוגים") בהנהגתו של מרין לוי, חבר קיבוץ שדה־אליהו.

עד לאחרונה, עיקר התוצרת המקומית נשלחה לייצוא דרך מחלקה מיוחדת באגרקסקו. "אסיף" מקווה עכשיו לשווק המקומי. החברה פונה לחקלאים לעשות הסבה לדרך הביולוגית ומבטיחה עזרים לקניית התוצרת לשנה מראש. בכלל הסדרים אלה מעודדת החברה לשמור על מחירים יציבים למוצריה למשך כל העונה, מאשר לתת להם לתפוח לפי היצע וביקוש.

האשמה שמטיחים בוגרי התנועה לגבי שימוש מופרז בחומרי הדברה מוכרת לי, שלא מכבר שמעתי ראיון משרד על הנושא עם ד"ר ג'רי ווסטין, חוקר סרטן באוניברסיטה העברית ולוחם ותיק לזכויות הצרכן בארץ. הוא ידוע בעקביותו בכל הנוגע לחומרים הנחשדים כמסרטנים או כגורמים מומים מולדים. היה זה ג'רי ווסטין אשר התריע לפני שנים אחדות על הימצאות יתר של חומרי הדברה בחלב, התרעה שגרמה לתיקון המצב לשביעות רצונו.

האשמות קשות אלו דורשות תגובה ולכן פניתי למשרד החקלאות. התגובה הראשונית של ד"ר משה הופמן, מנהל המחלקה לרישום תכשירי הדברה, כאשר ביקשתי ראיון היתה: "איני רוצה להתווכח עם הדת". אך לבסוף התרצה הסכים להיפגש עמי.

ד"ר הופמן וצוותו הגדירו "מגוחך" את הטענה שחקלאי ישראל משתמשים בחומרי הדברה בב־6000 אחוזים יותר מעמיתיהם האמריקאים. "זה פשוט בלתי־אפשרי", השיב ד"ר הופמן, "היכן ישימו כל כך הרבה חומרי הדברה, מתי ולמה?" הוא מציין שחומרי הדברה הם עניין יקר, כך שלא סביר שהחקלאים יפזרו אותם ללא צורך. הוא מודה שיכולה להיות "הפרה חלקית" של ההוראות, אך בשום מקום לא הכמות המצויינת על ידי המבקרים.

ד"ר ווסטין עדיין מאמין שחקלאים ישראלים מגזימים בשימוש בחומרי הדברה. הוא אמר לי, שמנהלי חברת "אסיף" קיבלו את הנתונים המפחידים ממנו, אך למעשה החקלאים בישראל משתמשים בחומרי הדברה פי 6000 מהחקלאים באמריקה. ד"ר ווסטין מבסס את חישוביו על נתוני עיבוד אדמות וכמויות צריכה של חומרי הדברה מפירסומים סטטיסטיים בישראל ובארה"ב ומארגון הבריאות העולמי.

אשר לשאלה, מדוע משתמשים חקלאי ישראל בכמות כה גדולה של חומרי הדברה, ד"ר ווסטין יכול רק להגיד: "הם מופרים כאן יד אחת על הסוחר ואין מעצורים". לדעתו, משרד החקלאות נותן יד להרגלים אלה.

לעומת זאת, ד"ר ווסטין אינו מסכים עם הדעה של מנהלי חברת אסיף, שהחומרים מסכנים את בריאותנו גם דרך אכילת המוצרים החקלאיים. הוא טוען שרוב חומרי ההדברה הנמצאים כיום בשימוש מתפרקים לפני שהמוצר מגיע לשוק. הוא אינו יכול לומר האם קיים באמת הבדל משמעותי בבטחון המוצר הסופי בין גידול אורגאני וגידול רגיל, כיוון שלא ראה מבחני השוואה של שאריות משני המינים.

לפני שנים אחדות ערכה המועצה לצרכנות כמה בדיקות להימצאות שאריות חומרי הדברה על מוצרים חקלאיים רגילים ומצאה, שרק לארבעה אחוזים מהמוצרים שנבדקו היה מה שהוא הגדיר "שאריות בעלות פוטנציאל בעייתי".

אולי משמעותית ביותר היא העובדה, שד"ר ווסטין עצמו אוכל פירות וירקות רגילים "אחרי שנשטפו מראש בנוזל ניקוי כלים". שטיפה זו אינה עושה תמיד את עבודת ניקוי הכימיקלים שנשארו, אך זו פעולה מוסלכת על ידו בכל מקרה.

אף אם לא נשקפת סכנה לחיי הצרכנים מאכילת מוצרים חקלאיים ישראליים, מוטרד ד"ר ווסטין ממה שהוא מכנה "כמות עצומה של חומרי הדברה" בשימוש המגזר החקלאי. הוא אומר ש"מאות של אלפים" אנשים העובדים בחקלאות והחיים באיזור חקלאי נחשפים לכימיקלים הללו בחיי היומיום. חלק מהחומרים קוטלי־החרקים המאושרים לשימוש בישראל מכילים חומרים מסרטנים ו/או גורמי מומים מולדים.

ד"ר הופמן אומר, שבין 30 ל־40 אחוזים מכלל חומרי ההדברה הנצרכים בישראל מיועדים לגידול הכותנה, מה שאינו מהווה בעיה בריאותית (למעט סחיפת הריסוסים של מעבר הריסוסים לשדות סמוכים). הסיבות לצריכה הגבוהה של חומרי ההדברה בישראל הן האקלים החם, שבו מתפתחים המזיקים החדשים במהירות גבוהה יותר מזו של הארצות הקרות. למשל, יש לנו בעיה מתמדת של גידול פטריות בתפוחי אדמה. "בהיסטוריה של אירלנד, היה רק פעם אחת חם כרי. זו הסיבה לכל השוטרים האירים בניו־יורק", הוא מעיר, ספק ברצינות ספק בלצון, בהתייחסו לכישלון המפורסם של תפוח האדמה האירי.

חומרי הדברה כימיים בישראל נתונים ל"רישום מהודר, העומד בפיקוח של אנשי מקצוע", טוען ד"ר הופמן. חומר הדברה מסויים אינו מותר לשימוש בישראל אלא אם עבר את בדיקות הוועדה המייצגת של משרד החקלאות, הבריאות והעבודה. בנושא הבריאות, אומר ד"ר הופמן, אני נכנע לדעות משרד הבריאות... עם כמה התנגדויות לעיתים רחוקות, הוא מודה. אחד המקרים היה חומר ההדברה "טמיק" השנוי במחלוקת, אשר אושר למרות התנגדות משרד הבריאות. שימושו העיקרי, אך לא הבלעדי, הוא בכותנה ובגידולים לא־אכילים אחרים.

רוב תכשירי ההדברה המאושרים לשימוש בארץ הם מהסוג המתפרק מהר ואינו מהווה סכנה לבני אדם, אומר ד"ר הופמן, וצוותו מאשר. זמן ההתפרקות יכול להיות משלושה ועד שישים יום. על גבי האריזה של כל תכשיר מצויין התאריך האחרון לשימוש לפני הקציר. המבקרים טוענים שחקלאים רבים נוהגים לרסס גם מאוחר יותר.

אפילו מחלקתו של ד"ר הופמן מודה ששניים מהגידולים הבעייתיים בנושא שאריות חומרי הדברה הם תותים וענבים. אשר לתותים, נאמר לי שהבעיה היא בקטיף הרצוף, המתמשך, המקשה על הגבלת הריסוס ל"תקופות בטוחות". בענבים, הבעיה היא בטבען העקשני של המחלות. גם תותים וגם ענבים נאכלים ללא קילוף ולכן קשה להרחיק שאריות של חומרי הדברה, הודה דובר רשמי של המשרד. שטיפת פירות וירקות אינה עושה למעשה דבר להרחקת השאריות — אומר לי כימאי המחלקה, ד"ר ישראל אגאטו — מפני שרוב חומרי ההדברה אינם נמסים במים. הוספת נוזל ניקוי למים אינה עוזרת גם היא. למרות זאת, מומלץ שימוש בחומר הניקוי להסרת ליכלוך והחיידקים. לעומת זאת, קילוף עוזר להסיר כתשעים אחוזים משאריות הכימיקלים. ד"ר אגאטו עצמו מקלף את רוב הפירות שהוא אוכל. הוא מציין שאפרסקים בעייתיים במיוחד כיוון שקליפתם השעירה קולטת חומרי הדברה. אם אינך רוצה לקלוף את האפרסק, התחליף הוא לשפשף בסקוטש־ברייט, הוא מציע.

ד"ר אגאטו מציין, שהענבים בתחילת העונה כמעט נקיים משאריות כימיקלים, אך לקראת אמצע העונה הם פחות נקיים. שניים מעובדי המעבדה הפסיקו לאכול ענבים לגמרי, הוא מעיר בצד דבר שבוודאי לא נועד לאזניי. העוזרת של ד"ר הופמן, מרים פרידר, אומרת שאין לנו לדאוג לחומרי הדברה ביין. "יצרני היין רגישים מאוד לנושא מסיבות שלהם: אם יהיו יותר מדי שאריות כימיקלים היין לא יתסוס במידה הרצויה."

(רשימה ראשונה בנושא מתוך שתיים)

הסל של מרתה

אם ברשותך מניות בנקאיות חסומות, כדאי שתזכור כי בסוף אוקטובר 1989 תקבל תמורתן סכום בשקלים השווה ל־134 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

שמורה לך גם הזכות לפדיון מוקדם של המניות שברשותך. אם תנצל זכות זו ותודיע על כך לבנק עד 20 באוקטובר 1987, תקבל בסוף אוקטובר סכום בשקלים השווה ל־112 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

אולם, לפני שתחליט מתי לפדות את המניות, כדאי שתדע כי עכשיו **נוספו למניות שברשותך יתרונות חשובים ההופכים אותן להשקעה שהיא ייחודית** בתכונותיה בשוק ההון הישראלי.

אם תבחר בהשקעה זו תיהנה מ:

■ **בטחון**
פדיון המניות מובטח בהתחייבות הממשלה.

■ **תשואה גבוהה פטורה ממס**
בעת הפדיון הסופי תקבל 134 דולר המבטיחים תשואה דולרית של 9.4% לשנה בשנתיים הקרובות.

■ **הגנת הצמדה**
בתקופה שבין אוקטובר 1987 לאוקטובר 1989 תקבל הצמדה לדולר בצירוף תשואה של 9.4% כאמור, או הצמדה למדד, לפי הסכום הגבוה.

■ **נזילות**
ב־1.11.87 תירשמנה המניות למסחר בבורסה לני"ע בת"א. כך יהיה בידך למעשה נכס כספי אותו תוכל לממש בכל עת ע"י מכירה בבורסה.

עכשיו, כשאתה כבר מכיר את כל היתרונות, תוכל לשקול בעצמך ולהחליט מה הטוב ביותר עבורך.
אם תעדיף שלא לפדות את המניות עכשיו וליהנות מהתנאים המשופרים - פשוט אל תעשה דבר!
התנאים המשופרים יחולו אוטומטית על כל המניות שבעליהן לא יודיעו אחרת לבנק.

על כן, אל תפדה את המניות הבנקאיות לפני שבדקת מה טוב בשבילך

גזור ושמור לעיון לפני החלטה

משרד האוצר

לפבת הפרסום המסחרית

مكان الاصل

שאלת לינת הילדים העזיבה חברים

בקיבוץ גבולות עדיין מלקקים את הפצעים שנגרמו עקב הוויכוח הממושך סביב הלינה המשפחתית.

מאת אמיר רוזנבליט

בקיבוץ גבולות שבנגב המערבי עדיין סוערות הרוחות. הוויכוח הממושך שהתנהל כאן בין החברים על המעבר ללינה המשפחתית פילג את החברים למחנות, לקבוצות ולאגפים. את האווירה המתוחה אפשר לחוש בעיקר בחדר־האוכל, שהוא ה„ברומטר" החברתי של כל קיבוץ. לכאורה אין כבר על מה להתווכח: בהצבעה שנערכה בינואר באסיפת הקיבוץ נפלה החלטה עקרונית בזכות המעבר לשיטת הלינה המשפחתית. אף־על־פי־כן עדיין לא נרגעו הרוחות.

„מחול שדים" – כך מגדיר את המצב ששורר בקיבוץ עד לקבלת ההחלטה שמיל דפנר, אחד משני מזכירי הקיבוץ. הוא מספר כי הוויכוח בקיבוץ גבולות סביב המעבר ללינה המשפחתית החל עוד לפני 12 שנה, כאשר שיטת לינה זו היתה עדיין „אסורה" בקבה"א – התנועה שגבולות משתייכת אליה. בהצבעה שנערכה בעניין זה בשנת 1975 התקבלה תוצאה של כמעט־תיקו (35 חברים בעד, 34 נגד). מאז נמשך הוויכוח ולבש מימדים של משבר חברתי, שהתבטא גם בתופעות לא־נעימות. כך, למשל, היו חברים שנטלו את ילדיהם, ברשות או שלא ברשות, ללינה בחדריהם. הדבר עורר התמרמרות מובנת אצל חברים אחרים שטענו, כי גם הם רוצים שילדיהם ילונו לידם בלילה. „פריצת הגדר הזאת לא תרמה לקידום הנושא", מודה היום המזכירה השניה של הקיבוץ, חוה פלג, „נוצרה אווירה של 'עליהום'".

חמור מזאת: האווירה המתוחה הולידה גל של עזיבות. בשלוש השנים האחרונות עזבו את הקיבוץ כ־30 חברים. לדברי שני המזכירים קשה להצביע על הגורם הישיר לעזיבות ובוודאי שאי־אפשר לקבוע חד־משמעית, כי העוזבים עזבו מפני שהקיבוץ סירב לקבל החלטה בזכות הלינה המשפחתית. „היו חילוקי־דעות אידיאולוגיים, שנגעו בשאלות כלליות על אורח החיים בחברה הקיבוצית, וחלק גדול מן העזיבות היו התוצאה של הוויכוחים האלו. הייתי מעיזה לקבוע, שאולי 10 אחוז בלבד מהעזיבות נבעו משאלת הלינה המשפחתית. עם זאת אין ספק, שהאווירה שנוצרה על רקע הוויכוח הזה תרמה לתופעה זאת" – אומרת חוה פלג.

כדי לשים קץ ל„מחול השדים" סביב הנושא הזה הוחלט לערוך הצבעה חדשה, שתחייב את כל החברים. כאן המקום להזכיר, כי בינתיים התקבלה בקבה"א החלטה עקרונית, המאפשרת לקיבוצים לעבור ללינה המשפחתית, בתנאי שהחלטה כזאת תתקבל באסיפה הכללית ברוב של שני שלישים.

התנועה אמרה: די ברוב פשוט

החלטת קיבוץ גבולות, שדי יהיה ברוב פשוט כדי להכריע בזכות המעבר ללינה משפחתית, נתקבלה גם על דעת המוסדות המרכזיים של הקבה"א. מספר רכז מחלקת החברה של התנועה יוסי עמיר, שהוא ומזכיר הקבה"א חיים אורן (ג'ומס) ניהלו שיחות ממושכות עם המוסדות בקיבוץ הנגבי ועם קבוצות של חברים ולבסוף סוכם, שבמקרה של גבולות יש מקום להריג, בגלל המשבר החברתי הקשה שנוצר בקיבוץ זה על רקע המחלוקת סביב שיטת הלינה.

ואילו לקראת ההצבעה שנערכה בינואר השנה החליטו בקיבוץ גבולות, שדי יהיה ברוב פשוט, כלומר של 50% פלוס אחד, כדי שההחלטה תהיה „חוקית". בסופו של דבר הצביעו 63% (כלומר, קצת פחות משני שלישים) מן החברים בעד המעבר ללינה המשפחתית. בעקבות החלטה זו מוסיפים עתה חדר אחד בכל בית משפחתי בגבולות וכאשר תושלם הבניה, בעוד כחצי שנה, יעבור כל הקיבוץ ללינה המשפחתית.

„ההצבעה על ההחלטה בכיוון של לינה משפחתית", אומר שמיל, „היתה פשרה ויתור לחלק מן המשפחות, שראו בכך עניין עקרוני". שמיל מרגיש אגב, כי הוא אישית מוכן היה להסתדר גם להבא, על הצד הטוב ביותר, עם המצב הקודם של לינה משותפת, אבל הוא סבר שבמצב שנוצר בקיבוץ לא היה מנוס מללכת לכיוון הלינה המשפחתית. גם חוה, שכל השנים נאבקה על המשך הלינה המשותפת, הצביעה לבסוף בעד הלינה המשפחתית, „כדי לצאת מהמבוך הזה. אני רואה בעניין הזה חילוקי דעות לגיטימיים. כחלק מן הוויכוח האידיאולוגי על תפיסת העולם הקיבוצית. הבעיה היא שגורמים מסוימים הפכו את נושא הלינה המשפחתית לדגל והלכו איתו עד הסוף", היא אומרת.

במהלך כל השיחה בינינו חוזרים ומדגישים השניים, כי העזיבות שהיו בגבולות בשנים האחרונות אינן בהכרח תולדה של הוויכוח העקרוני הזה. לדבריהם, חלק מן העוזבים הם צעירים ללא משפחות, ובעיקר אמורים הדברים לגבי חברי הגרעין הצפון־אמריקני ששהו כאן והחליטו באחרונה לחזור, כהגדרת המזכירים, „לסיר הבשר של אמא ואבא".

קיבוץ גבולות, המבסס את משקו על ענפים חקלאיים בלבד (שלחין, רפת, מטע, פרדס), מונה היום כ־120 חברים וכ־110 ילדים ובני נוער. חרף המחלוקת העקרונית סביב הלינה המשפחתית מוסיף הקיבוץ לתפקד במסגרת חברתית־כלכלית. לדברי המזכירים, הוועדות השונות עובדות כרגיל ושום פעילות תרבותית לא נפגעה כתוצאה מכך. „הראיה לכך", אומר שמיל בגאווה, „ששלושה שבועות בלבד לאחר ההצבעה על הלינה המשפחתית ערכנו את חגיגות ה־40 בישוב. היה צריך לראות, איזה פרויקט מוצלח הרמנו על הרגליים". עם זאת הוא מודה, שהאווירה בקיבוץ מוסיפה להיות מתוחה ולהערכתו יידרשו חודשים רבים עד שאפשר יהיה לאחות את הקרעים החברתיים שנגרמו בעטיו של הוויכוח הממושך על צורת הלינה. „זהו תהליך ממושך מאוד", קבע שמיל מתוך ראיה מפוכחת.

איגוד התעשיה הקיבוצית ממליץ:

למצות את הפוטנציאל של מפעל התעשיה הקיים במלואו

...לפני שניגשים לחפש מפעל חדש

לאחרונה חלה ירידה דרסטית במספר הקיבוצים הפונים לאיגוד ומודיעים על רצונם לבדוק פרויקט תעשייתי חדש. אם עד לפני מספר חודשים היו מגיעים לאיגוד כמה עשרות פניות ספונטניות חדשות (לפעמים היה קיבוץ אחד מבקש לבדוק בעת ובעונה אחת מספר נושאים), הרי שלאחרונה פחת מספר הפניות בחצי עד שני שלישים.

אין ספק כי עצירת זרם הפניות נובעת מגישה חדשה של התנועות הקיבוציות הגדולות – התק"ם והקבה"א, שהחליטו לאמץ מדיניות עליה שממליץ איגוד התעשיה הקיבוצית זה זמן רב, לפיה ינסה כל קיבוץ למצות את מקסימום הפוטנציאל הטמון במפעל הראשון שבבעלותו, תוך כדי כניסת המפעל לתחומים נוספים הקרובים לתחום עיסוקו הנוכחי, ולא ירוץ וינסה לחפש השקעות תעשייתיות חדשות.

יותר ויותר גורמים החלו להבין, כי גם לקיבוץ עם 300־400 חברים יש לעתים קשיים בניצול מלא של הפוטנציאל הטמון במפעל תעשייתי גדול. כדי שהמפעל יישאר גדול, [illegible] לצמוח ולהתרחב חייבים לשמור על רמה גבוהה בייצור, בשיווק ובניהול. יש לשפר תמיד את הרמה הטכנולוגית ויש להקצות כוח אדם מעולה לפיתוח ולחדשנות. אם אנו שואפים גם לשמור על אופים הקיבוצי של המפעלים ולקיים רוטציה בתפקודי הניהול המרכזיים במפעל, וכמרכן לדאוג לשילובם של החברים העובדים במפעל בתפקידים בקיבוץ (מזכיר, גזבר), נראה שהמאגר האנושי המצוי בקיבוץ אינו אינסופי.

פריסת המאגר האנושי על תחומים חברתיים בקיבוץ ותחומים כלכליים (ענפים חקלאיים ותעשיה) היא מלאכה מורכבת ביותר. אי־הכרת המגבלות הקיימות בכל קיבוץ וקיבוץ, או התעלמות ממגבלות אלו, תוך כדי חיפוש הקמת תעשיות, עלול להביא לכשלונות חמורים.

במחירי ההון הקיימים כיום, מעטים הפרויקטים בהם מובטח החזר ההון בתקופה סבירה. אולם גם אם התחשיב מראה על החזר הון ורווח בזמן סביר, האם נלקחת בחשבון רמת הסיכון? והרי רמת הסיכון בכניסה לתחום תעשייתי חדש, בו אין לקיבוץ נסיון, היא גבוהה ביותר.

ובכן, המדיניות התעשייתית החדשה של התנועה הקיבוצית אומרת כך:

★ נסה לנצל במלואו, או במירבו, את הפוטנציאל האנושי, הניהולי, הטכנולוגי הקיים בקיבוץ ואל תיטוש להרפתקאות חדשות בתחומים שאינם מוכרים. אל תנסה להקים מפעל שני או שלישי, בטרם מוצו כל האפשרויות של המפעל הראשון;

★ אם יש לך אפשרות להרחיב את המפעל שלך תוך כדי ניצול הפוטנציאל הקיים ואין מספיק כוח אדם במשק, נסה שיתוף עם קיבוץ אחר. שותפות תעשייתית בין קיבוצים יש לתכנן היטב. יש למצוא את המבנה הנכון, כך ששני השותפים יהיו מרוצים. זכור – מצב בו שותף אחד אינו מרוצה הוא מתכון לקשיים, לכשלון ולפירוק השותפות.

★ אם אכן קיימת מחשבה על הקמת מפעל חדש, בדוק האם בכוח הקיבוץ „להרים" עוד מפעל, וזאת כאשר „המסה הקריטית" הדרושה כיום לקיום ולהתפתחות מפעל תעשייתי דורשת עשרות עובדים, היקף מינימלי של 7 עד 10 מיליון דולר ומעל לכל – כוחות ניהוליים ושיווקיים מעולים. אל תנסה להרים בעצמך פרויקט תעשייתי גדול שהסיכון הכלכלי שלו גדול מכפי יכולתו של קיבוץ בודד.

יחי עידן המחשב!

ואכן, סוף־כל־סוף גם אנו הגענו. מעט באיחור, כך אומרים, אבל בכל־זאת: בסימן הקידמה והשכלול הטכנולוגי, אשר הם סמל הדור, נכנסנו לעידן המחשבים ועיבוד התמלילים.

ודאי כבר שמתם לב למחשוב ההולך וגדל בענפים, לשכלולים שחלו בהנהלת חשבונות ולנסיגתה של מכונת הכתיבה המסורתית לתוך ארון העץ בחדרה של המזכירות הסכנית. ומי לא תמה לאחרונה על האופן בו קיבל הזמנה לישיבה או תזכורת כלשהי מן המזכירות? שהרי הפתקים המאולתרים – כתובים ביד או במכונת הכתיבה הישנה – נעלמו מן העולם: היום גם הידיעה הקטנה ביותר תודפס על־ידי המחשב בצורה רשמית ומרשימה.

אך אם סברתם, חברים, שזוהי רק דרך חדשה, שתבטיח את יעילותה של כלכלת המשק, תגביר את רווחיותו, תספק יותר אינפורמציה חיונית בזמן קצר יותר להנהלת החשבונות, לרכזי הענפים ולהנהלת המשק, בקיצור: כלי לשכלול המערכת המשקית המנהלית – הרי זה סימן שלא הבנתם את הכול.

ובכן, האם מילאתם בקפדנות את השאלונים, שחולקו לתאי הדואר של כל אחד ואחד? האם דייקתם ברישום הפרטים החשובים כפי שנדרשתם לעשות? שהרי כל אותם הנתונים הנאספים כאן ייכנסו למחשב וישמשו לו חומר גלם, ובכך, אומרים לנו, יישמרו בצורה החסויה והמסודרת ביותר.

המהפכה, מהפכת המחשוב, לא תעצור כנראה בשערי המפעל ולא תסתפק בעיבוד נתונים שירומו מהשטח הכלכלי. המהפכה הזאת, שהיא מסימני ההיכר של סוף המאה הזאת ועוברת, בשלבים שונים, על העולם המתועש כולו, מעצם טבעה שואפת לשליטה רחבה הרבה יותר ומציעה את שירותיה גם לפתרון בעיות שונות ומשונות מהשטח הקבוצי־חברתי.

לא רק תנובת החלב של פרה מס' 376 (ועוד זוכרים שמות?) במספר שקוף במסופים, לא רק הוצאות הפיתוח של המפעל וסוגי חומרי ההדברה בענף השלחין, אלא גם פרטי חייך שלך, הקיבוצניק המצוי, החבר מן השורה, השכן והשותף לעבודה, יהיו מעתה לספרות וקודים במנגנון החדש. בצורה הזאת יהיו רשומים תפקידים (איזה, מתי, כמה זמן), סוגי השכלה ושנות לימוד, ידיעות בשטחים שונים כמו שפות, נהיגה (איזה סוג רשיון), תאונות, שלילת רשיון?), ותק, סוג המעמד במשק, נסיעות לחו"ל ועוד כיוצא באלה.

לאחר שיהיו בידיה כל הנתונים הדרושים, תניב אם כך שיטה מתקדמת זו שלל של פירות בעתיד הקיבוצי שלנו: היא תקל על סיווג החברים לקטגוריות ברורות ולפי מפתח מוסכם, כמובן) ותביא בזאת לפתרונם של מכלול שלם של קשיות ובעיות חברתיות וארגוניות שאנו היום מסובכים בהן עד צוואר.

כמה זמן ואנרגיה יהיה אפשר לחסוך בעתיד! שהרי ישנן בעיות רבות ומורכבות בחיינו, שעל פתרונן אנו דנים היום שעות על גבי שעות באסיפות ובישיבות המזכירות. ומי מאיתנו לא מכיר את הדיונים שאי־אפשר לסיים, מכיוון שפרט זה או אחר לא ידוע, או מפני שמישהו זוכר דבר מה לא במדויק.

כל זה, חברים, שייך לעבר! בעוד זמן לא רב, בעת שיושלם איסוף כל הנתונים וריכוזם, לא נצטרך עוד לשבת בישיבות אינסופיות ולדרוש בשאלה, כי יהיה זה שייצא השנה לחו"ל ומי לא, או למי מגיע רשיון נהיגה אף שאינו בתור. החלטות מעין אלו תיפולנה מעתה על־פי קריטריונים ברורים ונקיים לחלוטין בעזרת אותו המכשיר הנהדר, המחשב.

דרך קבלת החלטות זו, להבדיל מהנוכחית, תהיה אובייקטיבית ונקיה יותר, לא תאפשר את הפעלתן של קבוצות לחץ ולא את השתלטותם של חשבונות אישיים על החלטות החברה, ותאפשר לנו, סוף־סוף, גם להגיע להחלטות כואבות ולא פופולריות בציבור.

מאידך, היא חוסכת מאיתנו את אי־הנעימות של הצבעה נגד חבר, ותוך זמן קצר תוכל להחליף את המוסד של האסיפה הכללית, שנמצא כבר שנים בשלבי גסיסה שונים, ותשחרר אותנו סופית מרגשות האשם על כך שאין אנו משתתפים בהחלטות הכלל ולא לוקחים חלק באחריות הקולקטיבית.

אם כן, רק שאלה אחת נשארה פתוחה, והיא: מי יהיו האנשים שיפעילו את מערכת המחשוב המשוכללת לניהול חיינו המשותפים?

ברור מאליו שזה לא יכול להיות כל אחד, שהרי אולי יהיה מי שינסה להשתמש בכלי זה לרעת חבר או החברה כולה...

לא, הגישה לנתונים, למסופים ולהפעלתם תהיה מוגבלת לקומץ מצומצם של חברים, אשר להם הידע וההכשרה המתאימים וכמובן המוסריות הנדרשת למילוי תפקיד כה אחראי ונעלה: באשר אלינו, האחרים, אנו נספק להם את חומר הגלם.

* יחי עידן המחשב

גב' מרד, ניר־אליהו

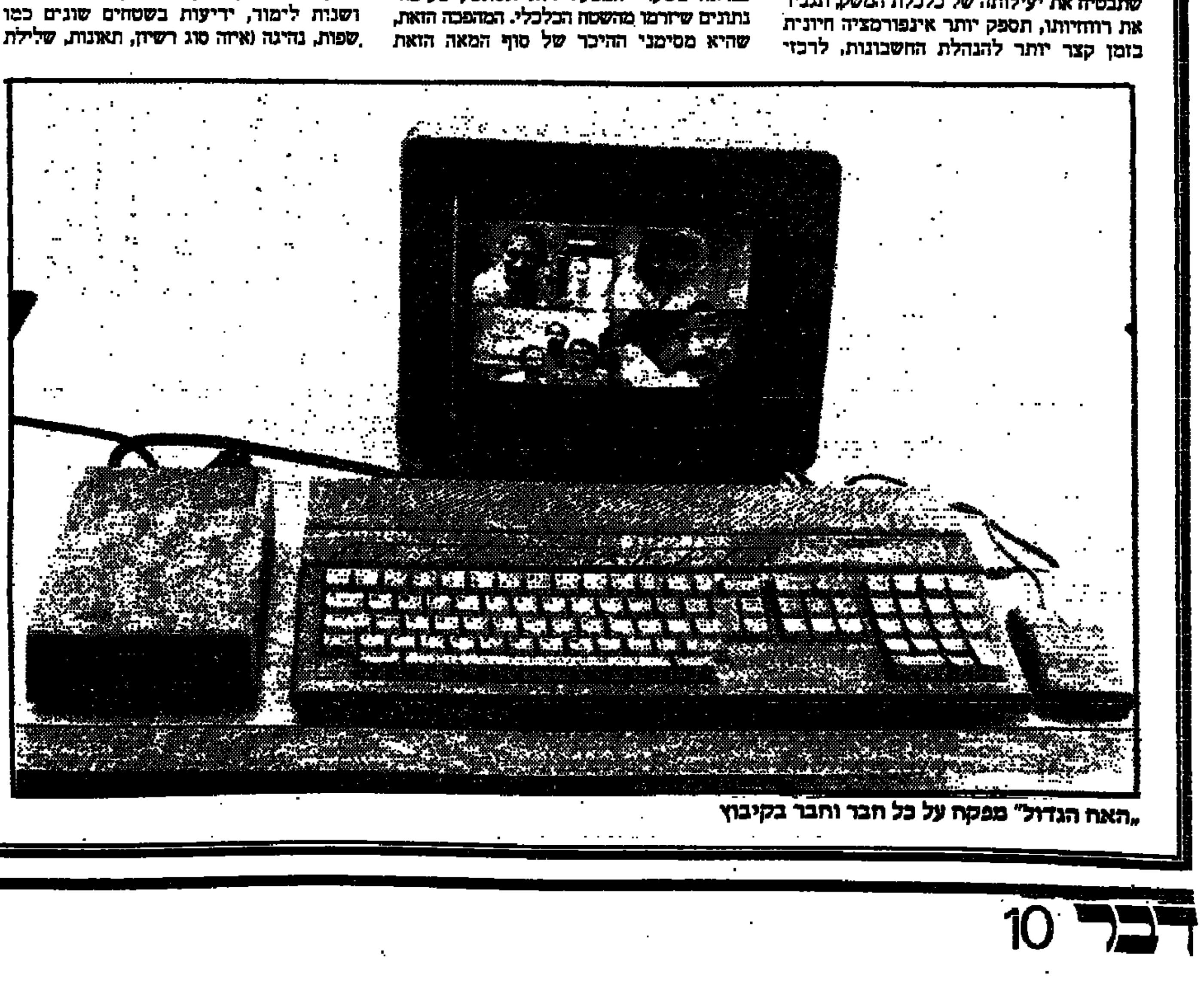

„האח הגדול" מפקח על כל חבר וחבר בקיבוץ

עדיין חקלאי בנשמה, אבל בלי חקלאות

יצחק פורת משרונה נשבר אחרי חמישים שנות ישיבה על אדמתו

מאת שמעון וייס

אחרי החגים יעלו ראשי רשויות, תנועות ההתיישבות וחקלאים ותיקים וצעירים מכל רחבי הארץ לרחבת ההפגנות מול משרדי ראש הממשלה והאוצר בירושלים, להזכיר לנכבדים שיושבים בפנים שהחלטותיהם נותרו על הנייר. הם מתכננים לשבת שם עד ששמיר, ניסים ונחמקין יציידו אותם בהבטחות בכתב שהסיעו בדרך. עוד צעד במלחמתם הנואשת של החקלאים.

יצחק פורת ממושב שרונה לא יהיה שם. הוא יישאר בביתו הצנוע בליבה של המושבה הוותיקה, ייצא אל גינתו הקטנה, יעבד אותה כמדי בוקר ואחר־כך ייסע אולי אל המועצה האזורית הגליל התחתון כדי להמשיך ולדחוף את הפרויקט שהוא יוזם – מועדון לגימלאים. לא שהוא נואש מסיכוייהן של הפגנות ומחאות ציבוריות, אלא שהיום הוא בן 75 והוא יודע, שהוא ובני גילו כבר אינם במרכז השדה. בני הדור השני והשלישי תפסו את מושב הטרקטור המחורשה ועושים את העבודה. הוותיקים יכולים להביט ואולי גם להעיר, לא יותר. אבל לכאוב את המצב הם יכולים כמו בניהם, ואולי יותר.

כמעט חמישים שנה היה יוצא יצחק פורת בוקר־בוקר אל 110 הדונמים המשפחתיים שלו, חבוש כובע קש בעל תיתורת רחבה. בשעה 5 כבר נמצא בשדה או ברפת כדי שיספיק את כל עבודות החליבה, הדישון והזריעה, לפני צאתו לעבודתו במחלקה להתיישבות של הסוכנות, כדי לעסוק שם בתכנון חקלאי. לאחר שובו משם היה ממהר אל הלול, אל הרפת ואל השטחים החקלאיים ורק אחר־כך היה נכנס הביתה.

„בוודאי שהיתה הרגשה אחרת", הוא אומר היום וניכרת בו האכזבה העמוקה. „למרות הקשיים העצומים של אז – חוסר מים, חוסר תעסוקה וקשיים בטחוניים רבים. הרעיון, המוטיבציה וחיי החברה נתנו הרגשה טובה. אז ראית את היצירה הגדולה והיפה וכולם התייחסו אל החקלאות ואל החקלאי מתוך ידיעה שהם חשובים. היום אתה מרגיש ורואה את ההתמוטטות. אז היתה היענות לכל פניה של חקלאי והממסד חש באחריות כלפי החקלאות. נתנו תקציבים, בנו, פיתחו, הדריכו והיה ליווי צמוד לכל המשקים. ואתה חושב שאז היה כסף? איפה? למי? כולם הבינו שיש לנו מדינה שבדרך הצריך לעזור ולהתאמץ. היינו מוקפים חמישה־שישה כפרים ערביים עויינים ואי־אפשר להגיד שלא פחדנו, אבל היה רצון כביר להצליח ולהתפתח וזה חיפה על הכול".

בעוד חודש יחוג יצחק פורת את יום־הולדתו ה־75. מן הסתם היה מעדיף לציין את המאורע באווירה טובה יותר. מכל מקום, חגיגה גדולה לא תהיה, גם בגלל אופיו הצנוע. „תכתוב עלי כמה שפחות", הוא חוזר ומבקש.

למי אני ערב?

לפני 45 שנים עלה מבסרביה ללא מושג מה זאת חקלאות. כחבר „גורדוניה" הצטרף אל פלוגות התנועה ואת הכשרתו הראשונה בעבודת השדה קיבל בנהלל. מאז היה צמוד לטרקטור ולמחרשה. בשרונה הוא כיום השני מבין ותיקי המושבה. יש עוד אחד המבוגר ממנו, אבל כששאלנו על טיפוס של חקלאי ותיק ואמיתי, הפנו אותנו אליו.

„לא היו לנו אף פעם תקופות של יאוש, גם כשהמצב היה קשה. מי שהתייאש – נטש. לא נתנו לעצמנו ליפול. אחרי שש שנים של ישיבה ביישוב של חומה ומגדל וחיי מושבוץ הצליחו הקק"ל והמחלקה להתיישבות לגאול את אדמת שרונה מפיק"א והתחלנו לבנות את המושבה. זה היה רגע השיא של כולנו ואצלי זה רגע השיא עד היום. אז אהבנו לקום מוקדם מאוד בבוקר, ועד היום אינני מסוגל להישאר במיטה אחרי 5 בבוקר, גם כשאני פנסיונר ואין לי עבודות דחופות בשדה או ברפת".

יצחק פורת, כמו חקלאים ותיקים אחרים משרונה, מבית־שערים, מנהלל, מכפר־יהושע, גדל עם החקלאות. מעולם לא ראו עצמם כמתנתקים מהשדה והרפת וגם השאיפות היו צנועות הרבה יותר. „ארגון הקניות היה תמיד צמוד לתפקידו ולמטרתו ואיש לא חשב אחרת: אספקת תשומות והו לא. מישהו חשב אז על תיעוש או על שוק שחור ואפור? היום? אתה יודע על כמה אני ערב? חתמתי כל השנים מתוך אחריות משותפת ודיעה ברורה, שבעת צרה כולם ערבים זה לזה. מישהו חשב בחלומות השחורים ביותר שלו, שנגיע למצב כמו היום? בתקופה האחרונה קיבלתי כמה פעמים מכתבים שעומדים להגיש נגדי תביעה משפטית, מפני שאני ערב למישהו שלא יכול לסלק את חובותיו. תראה לאן הגענו. ככה נאכלת האגודה וכך נהרסים החיים החברתיים".

„ההתרופפות הזאת הגיעה כבר לכפר־קיש ולאילניה והיא בדרך לפגוע גם במבצרים החזקים כמו נהלל, כפר־יהושע ושרונה. מה אתה חושב, שאנחנו עשויים מברזל? נוצרות קבוצות לחץ וכל אחד עושה באוות נפשו. מחפשים ספקים פרטיים והולכים לבנקים לבד. עוד מעט השוק יתגוג וההשתוללות תגדל עוד יותר. בשרונה זה עוד מתון, אבל אווירה קשה כבר יש. המבחן הוא ארצי, לא־אזורי. אם בית־שערים ונהלל הגיעו למה שהגיעו, אז השלהבת נפלה גם בארזים".

ניכר בו היטב הרצון הפנימי לתפוס במושכות ולהוביל את העגלה כפי שצריך, אבל גם הוא יודע שהגיל והטבע עושים את שלהם ולבד מלהביט בכאב ואולי לתת עצות, שבדרך־כלל הצעירים אינם מבקשים וממילא אינם מתייחסים אליהן, לא נותר לו ולבני גילו דבר זולת הערגה, הכעס והכאב. „כשאתה מפסיק להיות יצרן ולהימצא ביחסים הבין־דוריים, כאשר דור צעיר כבר מחזיק בהגה, אינך יכול עוד להתערב ולהשפיע. אתה רק יכול להסיף מוסר, והספת מוסר היום לא עובדת. להיפך, מתחילים להתייחס אליך כאל זקן טרחן. בתקופתנו הזקנים היו החכמים והשופטים שבעדה".

יצחק פורת מפנה אצבעות מאשימות לכמה כיוונים. בראש וראשונה אל ממשלות הליכוד, שאכלו בשיטתיות ובזדון כל חלקה טובה, אבל אין הוא פוסח גם על ביתו ושכניו. „דחפו אותנו להשתולל", הוא אומר. „יצרן הטרקטורים פלדמן בחיפה העביר הנה תערוכות של טרקטורים וזה דומה לאשראים של ההפרטוקים. כיוון שזה גם עזר להקטין את התשלומים למס הכנסה, חשבו שצריך להיות טיפש כדי לא לקחת את מה שנותנים ומציעים כמעט בחינם. לא חשבו יום אחד קדימה. מי שהיה לו משק גדול וגם עיניים גדולות, לקח".

הרהורי כפירה

המשבר הנוכחי במושבים מביא את יצחק פורת, שהאמין ועודנו מאמין גדול בשיטה הקואופרטיבית, להרהורי כפירה. היום הוא מוכן להודות, ששיטה זו זקוקה לתיקונים. המשגים שנעשו, בעיקר כתוצאה מגידול בלתי־אחראי („במתי ארגון קניות עוסק בחלפים למכוניות?"), מחייבים שינויים הראשון שבהם – חינוך מחדש של ציבור החקלאים לחובת החזר האשראי.

שני בניו עזבו את המושבה. יצחק פורת מיצר כמובן על כך, שאין מי שימשיך לעבוד במשק המשפחתי, אבל הוא רואה בסיפוק את הצלחתם של שני הבנים ומשפחותיהם, הממשיכים לעסוק בחקלאות גם בתקופה קשה זו. הבכור יושב בחצבה שבערבה, והצעיר – ברקפת שבגוש שגב. אחרי שעזבו את הבית, ומשראה פורת כי הגיל עושה את שלו ואין הוא יכול עוד להשתלט על הכול, החליט לפני ארבע שנים, מתוך כאב עמוק, לעקור את עשרים דונם האחרונים של מטעי השקדים שנותרו לפליטה. אחר־כך מסר לידי האגודה השיתופית את שאר אדמותיו תוך הסדר כספי מתאים והולם. פורת היה הראשון שעשה כך עם אדמותיו. רבים מידידיו סיכחו אותו על דרכו הכנה והאמיצה. הוא סלד מתופעת הסחר־מכר שעשו סביבו באדמותיהם, במוכרם אותן לחקלאים מחוץ למושבה, בהם גם בני־מיעוטים. עכשיו הוא מחכה לחידוש החוזה השנתי שלו עם האגודה. לכאורה, מהלך סכני, אבל הוא כבר שמע שיש המתנגדים לדרך זו, ואלה הם דווקא התומכים בפירוק האגודה. עכשיו הוא נותר עם שני דונמים גן סביב הבית.

ויצחק פורת מסיים בעצב: „המצב בחקלאות הוא סימפטום למצבה של המדינה. איך אני מרגיש עם כל זה? כואב, כואב הלב. זהו. אני חושב שאפשר לסיים עכשיו נקודה."

אחרי החגים

מאת מוטי שני

אחרי החגים – זאת ססמת הימים
ההופכת אותם לימים נוראים.
חשמלאי שנדרש להחליף מתגים
הבטיח – מיד, אחרי החגים.
הנגר שהחל להבריג הברגים
דחה ההמשך לאחרי החגים.
במטבח שאלו: אימתי יש דגים?
התשובה שניתנה – אחרי החגים.
המזכיר שתהה כיצד נוהגים
החליט ופסק: אחרי החגים.
ועכשיו, בהגיע „אחרי החגים",
כולם מביטים ובודקים במחוגים,
שואלים בפליאה ובקול דואגים –
מה? כבר אחרי החגים?

مكان الأصل

ליף חילץ את גליל עליון מצליפותיו של חזן 95:99

מאת נירית דותן

יכולה טובה בפתיחת המשחק הספיקה אמש לשחקני הפועל גליל־עליון לגבור בביתם על קבוצתה האמאתנית של הפועל ירושלים בתוצאה 95:99 (46:56).

שחקני הגליל סבלו מחוסר יציבות ביכולתם. לאחר פתיחת משחק מעולה, בה הם הצליחו ל„ברוח" את יריבתם, בולטו הגיבה של מולי קצורין וקשי דב זבו בסיום בנצחון רחוק.

כוכב המשחק היה דווקא שחקן הפועל ירושלים בהווה וגליל־עליון בעבר, ארז חזן, שהייטיב לקלוע ולא התחשב בשי הנאה שהוענק לו ע"י מנהלי הגליל לפני פתיחת המשחק.

בגליל היה ברד ליף במיטבו. הוא קלע כרצונו וכמה ממבצעיו סחטו תשואות סוערות מאוהדיו הרבים. לאחר שהגליל הוליכה 32:52, הצליחו הירושלמים לחזור לתמונת המשחק ולמתוח את יריבתם עד לשריקת הסיום.

שפטו דגן והורשטיין לעיני 1000 צופים באולם בית־ציפורי.

● נקודות לגליל: ליף (37), פרימר (19), הנפלד (17), מזרחי (13), טרטין (11), פליישר (2).

● נקודות לירושלים: חזן (26), כריס (21), בנס (19), בראון (16), קנו (8), מילר (5).

כדורסל

אליצור נתניה 85 / אליצור רמלה 77

מאת יעקב הודיאס

„הדרבי" של אליצור זכו אמש שחקני נתניה, בקושי רב בנצחון דווקא על אול ויליאמס וחבריו מרמלה – 77:85 (44:39).

המשחק היה שקול ומותח ברוב שלביו. שחקני עיר היהלומים לא הצליחו להתעלות על עצמם ומשחקם היה חלש ועצבני. הנתניתים לא מצאו מענה למשחקו המעולה של אול ויליאמס, שקלט 18 כדורים חוזרים מהסל וקן כשהוא הנופני הלקוי מנע מחבריו לסיים את המשחק עם נצחון. בנתניה בלט רק פיל לוקאס, שקלע מכל מצב.

שפטו זלינגר ובבין לעיני 800 צופים בנתניה.

● נקודות לנתניה: לוקאס (30), גורן (14), ברכה (12), מאלוביק (11), גנרסון (10), וייטמן ופייר (4 כ"א).

● נקודות לרמלה: מקבי (27), ויליאמס (23), חזוז (10), ביגלמן (9), הבסטר (4), פולק ונסים (2 כ"א).

מכבי חיפה 111 / מכבי ר"ג 100

מאת יצחק צ'יבין

יכולת מעולה של הכוכב שחום העור ביג ביניון מנעה אמש משחקני מכבי חיפה אי־נעימות, במשחקם הביתי מול אורחם מעיר הבנים – 100:111 (53:57).

ערב משחקם החשוב מול וילרבאן הצרפתית, גילו רוב החיפאים חולשה מדהימה. למולם שיחקה קבוצת תחתית, ששחקניה לא האמינו ביכולתם להפתיע.

שפטו עקיבא וקמינר לעיני 1500 צופים באולם רוממה.

● נקודות לחיפה: ביניון (34), שפע (21), ארי רוזנברג (19), גודרון (13), פלוהארט (11), שטיינהאור (7), ברנע (6).

● נקודות לר"ג: קילינג (24), סטגלי (20), אדרדיש (16), ריכלים (16) בינו (12), נאור (10), שוהצמן (2).

● קבוצת מכבי חיפה עומדת לצאת הבוקר לצרפת כדי להתמודד מול וילרבאן, במשחק הגומלין של גביע קוראץ'.

הפועל חולון 82 / הפועל חיפה 71

מאת אבי וייברמן

גם יכולת בינונית הספיקה אמש לשחקני הפועל חולון לזכות בנצחון ביתי מול הפועל חיפה – 71:82 (34:42).

החולונים איכזבו את אוהדיהם הרבים. למולם הצטיין קני אוראנג' בהגנה והייד בזמור קלע כמה סלים נאים ממרחק. החיפאים שיחקו בשאפתנות רבה ורק המחסור בשחקני ספסל היה בעוכריהם.

שפטו וידוביק ושגב לעיני 1700 צופים בחולון.

● נקודות לחולון: בורמור (26), ראוסן (24), אלימלך (12), אוראנג' (9), סרי (5), ויסמן (4), מאור (2).

● נקודות לחיפה: יוסטון (27), קסקי (21), חלס (12), שם טוב (11).

הפועל ת"א תארח הערב את הצ'כים

מאת משה כהן

שחקני הפועל ת"א ישאפו הערב לנצל את אולמם הביתי, כדי לזכות בנצחון, במשחקם במסגרת גביע קוראץ', מול הקבוצה הצ'כית אינטר בראטיסלבה.

אין ספק, כי הפועל ת"א קיבלה מהצ'כים „מתנה". שני המשחקים, שיערכו בת"א, מעניקים את מירב הסיכויים ל„אדומים".

עיקר הכוח והכיכר של משה וייטקעין, כי הם מצויים בכושר משביע רצון. לינסון סאונטס, לאבאן מרסר, קרל איימוס, יונתן דלול, עמוס פרישמן וחבריהם יצטו להכריע את גורל ההתמודדות הכפולה כבר הערב.

לוויינקרין אין מידע רב על הצ'כים. ידוע ששלושה משחקני הנבחרת הצ'כית משחקים בשורות בראטיסלבה. הבולט בהם הוא הוותיק בן ה־34 ד"ר פטר רנייק. יתאי רופה (1.93 מ') ואוטו מטיצקי (2.05 מ') אינם נחשבים לשחקני מפתח בנבחרת הצ'כית.

כמו כל הקבוצות המזרח אירופאיות, גם לבראטיסלבה אין שחקני חיזוק אמריקאים. הצ'כים מבססים כנראה את משחקם על קליעות ממרחק ומשחק צוות.

על הנייר נראים שחקני הפועל עדיפים ומול אוהדיהם הרבים הם יצטו למלא אחר הציפיות.

במשחק השלמה: מכבי ת"א – מכבי נתניה

קבוצת מכבי ת"א תארח הערב בהיכל הספורט ביד־אליהו את מכבי נתניה. המשחק יהיה במסגרת המחזור השלישי. למרות, שחקני מכבי ת"א טרם נכנסו להילוך גבוה, הם לא יתקשו לזכות בנצחון מוחץ מול העולה החדשה לליגה הלאומית. המשחק יהווה למכבי ת"א מבחן אחרון לפני משחקה בפורטוגל מול בנפיקה ליסבון.

הפועל ת"א ידרוש נצחון טכני

ראשי הפועל ת"א הודיעו אמש, כי בכוונתם לדרוש מועדת הליגה הנגבית של איגוד הכדורסל להעניק להם נצחון טכני על בית"ר ת"א.

לטענתו של חבר הנהלת הקבוצה, יורם דורי, לא הכינו הבית"רי"ם כראוי את מגרש הספורט בעוד לקראת המשחק והנורות השרופות באולם גרמו להפסקת המשחק.

רוזנברג ימונה ל„קפטן" הנבחרת

ראשי איגוד הכדורסל נוטים למנות את שחקן מכבי חיפה, ארי רוזנברג, ל„קפטן" הנבחרת הלאומית, במקומו של דורון ג'מצ'י. כנראה שבמשחק מול יוון ישמש מיקי ברקוביץ בתפקיד ה„קפטן" ולאחר מכן יבחר רוזנברג לתפקיד.

מיקי ברקוביץ קולע לסלה של ספורטינג ליסבון במהלך משחק גביע אירופה לאלופות (צילם: אריה קנפר)

גדעון דמתי הוותיק משמשון מחודש ימיו כקדם וגם מכניע את שוער הפועל פ"ת (צילם: אריה קנפר)

הטבלה הלאומית

	קבוצה	משחקים	סלים	נקודות
1.	חולון	3	215:259	6
2.	גליל	3	231:260	6
3.	א. נתניה	3	246:258	5
4.	ה. ת"א	2	145:174	4
5.	מ. ת"א	2	166:183	4
6.	הפועל י־ם	3	288:286	4
7.	א. רמלה	3	254:234	4
8.	מ. חיפה	3	267:280	4
9.	ב. ת"א	2	175:167	3
10.	ה. חיפה	3	227:203	3
11.	מכבי ר"ג	3	314:259	3
12.	נתניה	2	189:165	2

בליגה הארצית

אלה תוצאות משחקי המחזור הרביעי בליגה הארצית, שנערכו אמש. מחוז דרום: הפועל גבעתיים – מכבי דרום ת"א 100:116; הפועל נען – הפועל ר"ג 73:81; גבעת שמואל – קרית־גת 59:66; מכבי ראשל"צ – הפועל באר־שבע 62:86; אליצור קרית־אונו – רמת השרון 65:96. מחוז צפון: הפועל מעון חיים – מכבי כרמיאל 74:84; הפועל גן שמואל – מכבי חדרה 59:73; הפועל קרית־שמונה – מכבי בת־גלים 62:78; הפועל כנרת – קרית־אתא 64:81.

מכבי ראשל"צ 17 / הפועל נוף־ים 16

מאת שמואל קליגר

כדורידני מכבי ראשל"צ נאלצו אמש להזיע קשה באולמם הביתי לפני שניצחו את הפועל נוף־ים 16:17, לאחר שוויון 9:9 בהפסקה.

האורחים הפתיעו במשחקם השאפתני את האלופה, שלא הצליחה לברוח ורק בדקה האחרונה הבטיחה את נצחונה. אוסלנדר (4) הירבה להבקיע לראשון, בעוד שהבולט בשחקני נוף־ים היה זייפרד, שהבקיע 6 שערים.

כדוריד

הפועל ר"ג 26 / ארזים ר"ג 21

ב„דרבי" הרמת־גני היתה יד הפועל ר"ג על העליונה נגד מכבי "ארזים" ר"ג 21:26 (11:13). גרא (10) וגנז (8) הירבו להבקיע למנצחים, בעוד ויניצקי ואפרת הבקיעו (5 שערים כ"א) למנוצחים.

מכבי פ"ת 22 / קרית שרת 22

העולה החדשה לליגה הלאומית מכבי קרית שרת־חולון סחטה תיקו ממכבי פ"ת 22:22 (11:11). מנדל הירבה (8) להבקיע לפ"ת ודיין בלט בחולון (6).

הפועל ראשל"צ 25 / הפועל רחובות 15

ברחובות לא התקשתה הפועל ראשל"צ לנצח את צעירי הפועל רחובות 15:25 (9:10). ודר הירבה להבקיע לראשל"צ (7), בעוד שלזכות רחובות היה הבולט אדלר (6).

מכבי רחובות 19 / אליצור הרצליה 16

מכבי רחובות ניצחה בהרצליה את אליצור הרצליה 16:19 (8:8). בלודר בלט ברחובות עם 4 שערים והרסמן היה המבקיע הראשי לאליצור (5).

מכבי נתניה 17 / הפועל פ"ת 14

מכבי נתניה גברה אמש על הפועל פתח־תקוה בתוצאה 14:17, לאחר 7:10 במחצית.

אליפות השיט הוכרעה ליד ה„שולחן הירוק"

מאת ברוך דגון

אליפות ישראל בשייט בדגם 470 הוכרעה ליד ה„שולחן הירוק", בתום סידרת ערעורים שנמשכה שעות ארוכות.

למעשה נרשם תיקו בסיום חמשת השיוטים בין האחים דן ורן טורטן לבין האחים עדיר ואלדר עזרא, שניצחו פעמיים כל אחד.

הבכורה הוענקה לאחים טורטן, לאחר שבשיוט החמישי הם סיימו במקום השני ואילו האחים עזרא סיימו במקום השלישי. ערעורם של תאומי עזרא לא התקבל.

במהלך כל ימי התחרויות הגישו שני הצמדים ערעורים אלה כנגד אלה, שאילצו את ועדת התחרויות לעבוד שעות נוספות.

מהאליפות נעדרו שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר. הנימוק – הם העדיפו להדריך את חניכיהם במקום להשתתף בתחרות עצמה. צעדם עורר רוגז רב באיגוד השיט.

הצמד האולימפי יואל סלע ואלדד אמיר ניצח בדגם ההולנדי המעופף ובדגם 420 ניצחו האחים רן וניר שנטל.

יתר המנצחים: גלשנים – אמיר עדה; 350 – זוהר שמש ואורון בן פנחס; לייזר – גל קלדפלד.

באליפות נטלו חלק 140 סירות. השיוט השישי בוטל בגלל הגשם.

● בבלגיה: במשחקי השלמה בליגה הפסידה ראסינג ג'ט לארגאם 3:0. קורטריי ניצחה את וינטרסלאג 1:2 ופ.צ ליאז' על לוקרן 0:1. בתום משחקי הסיבוב ממשיכה אנדרלכט להוליך עם 17 נקודות לפני אנטוורפן (17) בריז' (16) ומיכלן (16).

בית"ר ת"א תבחן מחר סגל הנבחרת

מאת שמואל קליגר

בית"ר ת"א – היריבה הלאומית הראשונה שתבחן את נבחרת הכדורגל מחר בר"ג. אתמול נקבעה ידידות האימון ממש ברגע האחרון, לאחר שמנהלי הנבחרת נואשו למצוא יריבת אימון מהליגה הארצית, שתסכים להתמודד עם הנבחרת.

המאמן מילינקו מיחיץ' זימן אתמול באופן אישי 16 כדורגלנים לסגל. הוא שחרר את אלי דריקס ממכבי ת"א והשוער עופר פביאן ממכבי פ"ת. במשחק לא ישותף דניאל בריאלובסקי השרוי במשבר. במקומו זומן אלי יאני מהפועל כ"ס.

● האמריקאי נתן זקס כבר „סגור" בבני־יהודה, למרות שרק היום יצא עם המנהל חיים סטה להסדיר את העניינים הפורמליים במשרד הפנים.

● בתוך שבוע יקבלו כדורגלני בית"ר ת"א את הפרמיות המגיעות להם – כך הובטח להם ע"י יו"ר מרכז בית"ר, אריה קרמר. בהעדרו של יו"ר קבוע של הקבוצה, ימלא בפועל את מקומו המנגר הסקוטי, אוזי בר־יעקב, שיקבל־סמכויות בלתי מוגבלות. בבית"ר מחפשים יו"ר אלמוני, שמעולם לא היה חבר בהנהלות קודמות. למנהל כזה מובטחת תמיכה מראש של בר־יעקב.

הבלם יעקב כהן „ברוגז". בשבת לא שיחק מפאת מחלה. אבל עכשיו ידוע, כי קיים גם רוגז של השחקן שטוען, כי לא שילמו לו את החוב מן העונה החולפת בסך 4,000 דולר.

● יעקב בנודיס השוער הפצוע של הפועל לוד סיכם אתמול את תנאיו עם קבוצתו והחל להתאמן. בנודיס יעמוד לראשונה העונה בשער לוד במשחק הקשה של בני־יהודה שיהיה ביום שישי במגרש רינגר ברמת־גן.

● עוזר המאמן של ג'ק מנסל, גדי כרמלי, התפטר אתמול מתפקידו. נראה, כי זו התוצאה הישירה לפי שעה ל„התקוממות" האוהדים, לאחר הפסד הבית הצורב להפועל ת"א ביום שישי הקודם (2:0).

● בהפועל פ"ת תפס גבע ברכוס את מקומו בהרכב של הקבוצה. בפ"ת מרוצים מהשתלבותו של השחקן, שבלט במשחק החוץ מול שמשון ת"א (1:1).

נצחון 8 רצוף לארסנל גברה על טוטנהאם 1:2

„תותחני" ארסנל זכו אתמול בנצחונם השמיני ברציפות, כשגברו מול מצלמות הטלוויזיה, במשחק ליגה ב„וייט הארט ליין" על יריביהם העירוניים מטוטנהאם בשיעור 1:2. בעקבות נצחונה טיפסה ארסנל למקום השלישי בטבלה אחרי ליברפול וק.פ.ר.

המקומיים רכשו יתרון מהיר כבר לאחר 41 שניות מרגלי הבלגי הבין־לאומי ניקו קלאסן, אולם זה נמחק במהירות ע"י דייויד רוקסטול (4), חברו, מייקל תומס, חרץ את גורל המפגש בדקה ה־14.

ההפסד קטע שרשרת של 14 נצחונות ביתיים עבור ה„תרנגולים", בעוד שערו של קלאסן הכניע את שער ארסנל, לראשונה אחרי שבעה משחקים.

זו הפעם הרביעית השנה שארסנל מנצחת את טוטנהאם במגרשה של האחרונה בתוצאה זהה (1:2).

36,680 צופים, שעוד לא הצליחו להתארגן במושביהם במגרש ועוד רבים אחרים מול מסכי הטלוויזיה, ראו כיצד הבלגי נמוך הקומה ניצל מסירה לא מדוייקת של ויליאמס, האורח, כדי לחטוף את הכדור ולהעלותו מעל ראשו של השוער ג'ון לוקיך לרשת.

אולם ארסנל הגיבה בשער משווה מהיר. הקשר שחום העור רוקסטול ניצל הזדמנות ובהיותו חופשי בעקבות בדריקנות פצימה כדי להכניע את טוני פארקס, שוער טוטנהאם.

ארסנל נישאת על גלי התלהבותה לאחר שער המשווה, הטילה מצור על שערו של פארקס ובחלוף 10 דקות היה זה המגן מייקל תומס שבעט היטב לרשת.

במחצית השניה ניסו המארחים לשנות את התוצאה, אך חלוציהם נפלו פעם אחר פעם במלכודת הנבדל של הגנת ארסנל. קלייב אלן וגארי מאבוט החמיצו מצבים קורצים והותירו את התוצאה בעינה.

● ביוון: א.א.ק – דיאגוראס 0:4; אירקליס – פאנאתינאייקוס 0:0; לאריסה – אופי 1:3; אולימפיאקוס – לוהדיאקוס 1:1.

● בפולין: אולימפיה פוזנאן – וידזאב לודז' 2:2; לגיה ורשה – סאמובייצ' 0:0; פוגון שצ'צ'ין – לאך פוזנאן 2:0; גורניק זאבזה – סלאסק ורצלאב 1:0; גורניק מוליכה עם 18 נקודות לפני לודז' 17 וורצלאב 15.

פורטו ממשיכה לנצח בליגה

פורטו ניצחה אתמול את פורטימוננזה בשיעור 0:1 ושמרה על מקומה בראש טבלת הליגה הפורטוגזית. בנפיקה ניצחה סוף סוף, לאחר סידרת כשלונות, והפעם את סאלגייארוס 0:2: בלאננש ניצחה את צאבס 0:2 בואוויסטה סיימה בתיקו אפס עם ספורטינג.

בהולנד: עדיין איינדהובן בראש

איינדהובן ממשיכה להוליך בראש טבלת הליגה ההולנדית עם מקסימום הנקודות, לאחר שהביסה אתמול, במחזור העשירי, את זוולה בשיעור 1:5.

ואננבורג, קומן, גילהאוס ודיסקאל (2) הבקיעו את השערים למנצחת, שהבקיעה עד כה ב־10 מחזורים 45 שערים.

אייאקס גברה על וולנדאם בשיעור 1:2 והן מפגרות בחמש נקודות אחרי המוליכה.

ריאל ממשיכה לקטול את יריבותיה

ריאל מאדריד מוסיפה לקטול את יריבותיה, כשהפעם היתה זו אספניול, עליה גברה בברצלונה בשיעור 0:2 וזקפה לזכותה נצחון שביעי רצוף עם מאזן של 28 שערי זכות, לעומת שני שערי חובה.

העליה לגמר אליפות אירופה תוכרע כנראה ב־11 בנובמבר

מאת שמואל טל

המשחקים המוקדמים במסגרת אליפות אירופה לאומות הולכים ומתקרבים לסיומם. ב־20 בדצמבר, כלומר בעוד חודשיים ויום, יערך המשחק האחרון בין איטליה ומלטה. יתכן שזה יהיה משחק רישמי בלבד, ללא כל השפעה על העולות לטורניר הגמר, שיחול ב־10 ביוני 1988 בדיסלדורף ויסתיים ב־25 בו במינכן.

בשבוע שעבר היו חובבי הכדורגל האירופים שותפים לערב עשיר של כדורגל טוב ואשר תהיה לו השפעה על המצטרפות לנבחרת המערב־גרמנית, המארחת, בשלב האחרון הסופי.

יש בתים שההכרעה בהם כבר נפלה, אם כי עדיין לא באורח רישמי. כזה הוא למשל בית מספר 3, אותו מוליכה בביטחה נבחרת ברה"מ, שכבר הבטיחה לעצמה את הכרטיס לגרמניה, למרות שנותר לה עדיין משחק נגד איסלנד. מאחר שלבלוחין וחבריו יתרון של שלוש נקודות ויש להניח שהאיסלנדים לא יהוו עבורם משוכה גבוהה מדי, לא יעזור ליריביהם המזרח־גרמנים גם שני נצחונות רצופים על נורווגיה וצרפת.

גם בבית 6 יש לראות את דנמרק כמועמדת כמעט ודאית לעליה. הנצחון הדחוק, אך החשוב על וולס בשבוע שעבר, העניק לאלקיאר פרבן וחבריו מרווח נשימה ויתרון של שתי נקודות על הוולשים המאוכזבים, ששמטו הזדמנות מצויינת להופיע בטורניר חשוב, לראשונה מאז 1958.

לוולשים נותרה עוד הזדמנות לשפר את מצבם, אם ישכילו לגבור בפראג על המארחים הצ'כים, ב־11 בחודש הבא. נצחון על חודו של שער ישלח את איאן ראש וחבריו לגרמניה על חשבון הדנים. קשה להאמין שצ'כים ירימו ידיים, דווקא במגרשם הביתי.

גם בבית 5 נראה שהסיפור כבר גמור. נצחון הולנד בחוץ על פולין (0:2) וכן הפסדה של יוון בהונגריה (3:0), העלו את ההולנדים לראש הבית עם יתרון של נקודה ומשחק פחות. יוון בהה אמנם על המשחק נגד ההולנדים, באתונה במחצית דצמבר, אך קודם לכן עוד ינצחו יורשיו של יוהן קרוייף את קפריסין בבית ויהפכו את המשחק בבירת יוון לבלתי חשוב להולנדים.

בבית 7 נראית בולגריה כמועמדת להופיע בשלב הסופי. נכון אמנם שאייר, שגברה ביום רביעי האחרון על הבולגרים (0:2), מוליכה את הטבלה עם יתרון של נקודה, אולם לבולגרים נותר עוד משחק בית נגד סקוטלנד, ב־11 בנובמבר, ויש להניח שהם לא יתנו להזדמנות להשמט מידיהם. האירים עדיין מאמינים שחבריהם מהאי הבריטי יעשו עבורם את העבודה, אבל כשצריך לסמוך על אחרים המצב לא טוב.

כדורגל

אנגליה היא המועמדת המועדפת לעלות מבית 4. אחרי הנצחון הגבוה על תורכיה (0:8), ממוקמים חניכיו של בובי רובסון בפיסגת הבית עם יתרון של שלוש נקודות והפרש שערים מעולה (0:15) על פני היוגוסלאבים, שנותרו בתמונה לאחר נצחון (0:3) על אירלנד־הצפונית. המפתח הוא המשחק בין שתי הנבחרות שיהיה ב־11 בחודש הבא בבלגראד. תיקו יספיק לאנגלים. נצחון יוגוסלאבי ידחה את ההכרעה למשחק האחרון של היוגוסלאבים נגד תורכיה ב־16 בדצמבר.

בית 1 הוא לפי שעה המסובך ביותר. יש בו שתי מועמדות לעליה וקיימת אפשרות שההכרעה תיפול בהפרש שערים. ספרד, שניצחה בשבוע שעבר את אוסטריה (0:2), התאכזבה מיכולתם הדלה של החלוצים, שהחמיצו ללא הרף. לספרדים, המוליכים את הבית עם יתרון של שתי נקודות, נותר עוד משחק אחד נגד אלבניה בבית. נצחון צפוי על אלבניה עדיין לא יספיק. הספרדים יצטרכו להתפלל למעידה של יריביהם הרומנים, להם נותרו שני משחקי חוץ נגד אוסטריה ואלבניה.

„ברני השפן" סמל משחקי אליפות אירופה לאומות

כמו לכל אירוע ספורט, המכבד את עצמו, הכינו גם המערב־גרמנים סמל שילווה את משחקי אליפות אירופה בכדורגל, שיערכו בחודש יוני הקרוב. הסמל הוא ה„שפן ברני", שרטוטו לקוחה מסרטי וולט דיסני.

כדי להכירו לכל שכבות הציבור הגרמני, ערך „ברני השפן" סיור מקיף בחובבי המדינה והארוך גם באירופה. הוא הספיק כבר להיות במונאקו, בוינה בגמר גביע אירופה לאלופות, ובמשחקים הידידותיים של הנבחרת המערב־גרמנית נגד צרפת ואנגליה.

גלויות, מדבקות, מחזיקי מפתחות, חולצות, צעצועים ואביזרים שונים, הנושאים את סמל השפן, כבר נמכרים בכל רחבי היבשה.

בתמונה: ברני השפן מלווה את קלאוס אלופס, ה„קפטן" המערב־גרמני, לאחר נצחון נבחרתו על אנגליה בדיסלדורף (1:3).

(שמואל טל)

הלוח הכללי

דירות למכירה

דירות בשכירות

עסקים

מגרשים

הצעות עבודה

מכוניות

השכרת רכב

מכירות

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

הלוואות

ריפוי והרזיה

נרשמו לנישואין

שוק המציאות

שירותים

דיפות גמת

פוליש ונקיון

הכרויות

ירושלים

ריפוי והרזיה

וימאזור רמזורים בע"מ
דרך פתח תקוה 128 ת"א טלפון 03-265923
דרושים:
1. חשמלאי לעבודות אחזקה ברמזורים עם רשיון נהיגה
2. נהג עם רשיון נהיגה ב'
נא להתקשר לקביעת ראיון.

לתיאטרון הקאמרי דרושים
קופאי/ת
בגילאי 20-45 לעבודה על מסוף
נא לטלפן בין השעות 11.00-14.30 לשירות 245211

هكذا من الاصل

مكذا من الاهل

קולנוע

רס"ר המרינס ובית השימוש

„מטל ג'קט". במאי: סטנלי קובריק

השאלה שמתחבטים בה הכל היא מה הביא את קובריק לעשות סרט על וייטנאם. הנושא כמובן חשוב, אבל התזמון נראה כולו מוחמץ. „מטל ג'קט" יצא אל בתי הקולנוע שנה אחרי „פלטון", הרבה אחרי גל סרטי וייטנאם החשובים „השיבה הביתה" „אפוקליפסה עכשיו", „צייד הצבאים" „בטירופים" או סרט בלתי ידוע בשם „הבחורים בפלוגה ג'", כיפורה של מחלקת מרינס, בעל דמיון מפתיע לסרטו של קובריק. בהשוואה לכל אלה, נראה „מטל גקט" כמו סרט ז'אנר מסוגנן מדי, כמעט סרט פעולה מרתק בנוסח קליקאות הסיפור של גבורות המרינס כמו „זעקת הקרב". הבחורים מגיעים למחנה הטירונים של המרינס בפריס איילנד, פוגשים ברס"ר הנודע, עוברים את כל מדורי ההשפלה והחישול ונשלחים לשדה הקרב: דרך התנסות אמיתית שבה ישמשו אחרים את משנת המרינס בשם המאצ'יזמו וביתוס הגיבור האמריקאי, יותר מאשר בשם הדולר והדמוקרטיה.

על פני השטח, „מטל גקט" הוא סרט מסוג זה, בעין זעקת הקרב על בכך רחב, גדוש בפעלולי קולנוע, תנועות מצלמה והתנהגות, אש ותימרות עשן במחיר מיליונים רבים. גיבור הסרט מגיע לוייטנאם ממחנה הטירונים ככתב צבאי והתפקיד עוזר להסיע אותנו ממקום למקום ולהתבונן בבראות המלחמה. החיילים גרגנים, המפקדים הכבדים מלאים חדוות קרב, שנאת תבוהנים ואהבת אמריקה נוסח ג'ון ויין, האויב המכפר, הבזות מקיף הקריאת הגוף אבחנו מוהבים אפילו לסצינת קרב מרתקת בין צלף עיקש לבין מחלקת מרינס מבוהלת, שבסופה, כמו בפחות של הוייטנאם, מתחבט הגיבור בשאלה מוסרית. האם להרוג את האויב הפצוע או להגיש לו סיוע ולהשאירו בחיים?

מי שנשאר על מישור אנטנציסטי זה, נשאר עם סרט מלחמה מסורתי, מסוגנן עד כדי שכוות, כמעט סרט פטריוטי מקובל. על רקע המלחמה וגורלם של כבה אמריקאים מצויינים. לי קשה לקבל את הפרשנות המאוכזבת הזאת ולא מפני הדרת כבודו של קובריק. „מטל ג'קט" (וכבר כתבתי על כך באריכות ברשימה על קובריק ב„דבר השבוע" לפני חודש) אינו סרט וייטנאם. הוא סרט על מלכי אמריקה. כמו „באפוקליפסה עכשיו" וייטנאם היא רק בימה שעליה מעלה קובריק חיזיון אמריקאי משוגע, שכסופו, בניגוד לרוב סרטי וייטנאם, בנצח הזמנים, במקום הסדוק, האינסטינקט האנושי, במקום כל מה שניסו לטעת בו במחנה האימונים של המרינס. את המפתח למטל זה צריך לחפש בחציו הראשון של הסרט, בכל מה שנפרש לפנינו במחנה המרינס, בעיקר במראותיו הסמליים של מקום זה ובסגנון ההצגה החזותי.

פריס איילנד, על פי קובריק, אינו בדיוק מחנה צבא, אלא מעבדה פבלובית שהכל מותר בה. המתגייסים נכנסים אליה מרצון לשלושה חודשים והרס"ר (רס"ר אמיתי מהחיים) מנסה למחוק את פרצופם של המתגייסים, את ייחודם האישי ולטעת במקומם פטריוטיזם אמריקאי, אהבת אמריקה כמלה מיסבאת על מערכתם וסרטי מלחמה ליוזמות. כך הופך „מטל גקט" לדבר הדיפוס: סרט גבוהה נגד ז'אנר המלחמה מתוך הצדרה בעקבות נגד אמריקה של האגבע, של ניפנופי הדגלים, של גיבורי מרינס יפים, אמריקה של בליצות הבזות עבור התהילה למען החופש. כל הסמלים והעיצוב הצורני של מחנה הטירונים משרתים את הרעיון הזה – את הבלותה המשומשת של התהרפקות על הבזות, את שדה הקרב כסוף יאה לגיבורים אמריקאיים, את כיפה הקבוצה והעדר הלוחם כנגד פתיונותו של היחיד. קובריק מסביב אותנו לתוך קורקבניים חונקים, מריץ אותנו בקבוצות הדוקות, מצעיד אותנו עם הטירונים, ומניח לנו להבין ולהאזין למערכת תולנית של ריטואלים צבאיים אמריקאיים, המנונים, שירי לכת, השפלות ומעשי חיקול מבוזמסמים, רובוטיים, שבניהם לבין כל פאשיזם אחר, נאצי או יפאני, אין כל הבדל. שונה רק הדגל, שונות המליצות. הדמוקרטיה במקום קומוניזם, ארצך במקום ארצם, אמריקה במקום הקיסר.

המחאה הזאת אמנם אינה חדשה בקולנוע, אבל קובריק מציג הפעם את המיליטריזם הצבאי באמצעות תמונות סוריאליות, מעין בית מרקחת צבאי שמאחוריו נשקפת אמריקה ההמונית, המסודרת, חוזן הקינג סייזא מרשתה. הכו לסצינת בית השימוש מאחורי הקרקסים, שורת האסלות המבורקות עד קצה האופק, הקירות הבוהקים. על אסלות אלה, בפקודה, ברגע הבוקצה לתליף חוזרים, יושבים זה ליד זה, בלי מחיצות, אסלה מול אסלה, כמה עשרות טירונים ומרוקנים את מעיהם. מה עוד צריך כדי להבהיר לנו את אובדן הפרטיות הלאומי, את הנסיון לחסל את האישי ולהתיך בכל הנשמות הצעותות האלה עדר צייתן אחד. בית השימוש במחנה הטירונים, שורת האסלות המצוחצחות זו מול זו, הם ביטוי משלי לסרט הנע, לחברת הנדושה, לצו התיעלות, לחזון חברתי שנהרס – חברה כבית שימוש אנטיספטי. מחנה הטירונות של המרינס הוא ביטויה הנחרץ של אמריקה הזאת, אמריקה ללא שאלות, אמריקה בשם אמריקה. כשלונו של בית ההרודת בפריס איילנד לייצר לוחמי מכונה, למחוק את ההכרה והפחד ולייצר במקומם גברים כהלכה, הוא עדות לנצחון האנושיות. באספקלריה זאת הולך „מטל גקט" בעקבות סרטיו האנטי מלחמתיים של קובריק „שבילי התהילה" וד"ר סטריינג'לב", אבל הפעם, איך שהוא, מנצחים הפחדים. מנסים למחוק את נשמתם, מאכילים אותם בסיסמאות, מעקרים את רוחם, שולחים אותם אל האש, אבל גיבורים אמריקאיים לא עושים מהם. „מטל ג'קט", כמו „אפוקליפסה עכשיו", הוא עוד צעקה באיזור נגד שגעון הגדלות האמריקאי. סרט מעניין.

יגאל משיח

קונצרט

פתיחת העונה

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, קונצרט פתיחת העונה, אולם הנרי קראון 13.10.87

הקונצ'רטו השני לצ'לו ולתזמורת מאת המלחין הארגנטיני אלברטו חינסטרה, שמת לפני ארבע שנים, הושמע (בביצוע בכורה בארץ) עם הצ'לנית אורורה נאטולה חינסטרה – אלמנת המלחין. אמנם אין ביצירה בשורה מהפכנית, אך היא מעידה בבירור על יוצר ייחודי. ארבעת הפרקים נושאים כותרות מיצירות משוררים שונים והערות בצידן, המצביעות על האופי הצלילי המיוחד אותם. למרות שינויי האווירה ומצבי הרוח הצלילים הצליליים רבי הגוונים מורגשים אחדות ואיחוד.

הצ'לנית המגוסה ניגנה ביכולת וירטואוזית ובהבעה מרתקת, שנבעה מהיכרות אינטימית עם היצירה שהוקדשה לה. שיתוף הפעולה המוצלח עם התזמורת הפגין עבודת הכנה יסודית. הקונצ'רטו עורר סקרנות לשמוע יצירות נוספות של המלחין הגדול, שכרם בקצב אצלנו.

הביצוע של הסימפוניה החמישית מאת מאהלר, בניצוח האקיפבלר איסקיירה (אורח ותיק בתזמורת) לא חידש ולא ריגש. הפרשנות ניכרת בעוצמה ובלהט ונשמרה בה אחידה של מתח בתמיד. התזמורת ניגנה בדבקות ובבסירות, אולם ההרגשה הבלתי מסבבת של הניגודים הדינמיים, כבר במארש האבל, העמידה בצל נקודות שיא חזיוניות בהמשך הסימפוניה, כמו גולת הכותרת הכוראלית בסיום הפרק השני (המסכם את החלק הראשון). בסקרצו ההרגשה מבוכה בתיאום המסובך שבין קבוצות הכלים. כלי הקשה היו מלוהיים ונסערים, אבל האור האמיתי בביצוע היה הנגינה המדויקת להפליא של כלי הנשיפה ממתכת ובראשם כני הנגנים הראשונים – החצוצרן רב אורן (בפרק הראשון) ונגן הקרן אייל היילנר (בסקרצו).

כיאה למעמד החגיגי נוגנה „התקוה" ועל הבמה המקושטת בפרחים הוצבו דגלי הלאום ודגלי עיריית ירושלים. מן הראוי היה להעניק לקונצרט מימד חזוני נוסף של חגיגיות על ידי השמעת יצירה מתאימה מאת מלחין ישראלי, במקום המארש הפופולארי מ„האהבה לשלושת התפוזים" מאת פרוקופייב שפתח את הערב.

ישראל דליות

לאחר שהשמיעו את שירם החדש „כי פנינו לשלום", במסגרת פסטיבל „הנגב שר לשלום", שנערך בסוכות בעיירה שדרות, ירדו חברי להקת „משינה" לנפש במלון „אביה סונסטה" בטאבה. יובל בנאי, סולן הלהקה, הוכיח, בתחרות ביליארד שנערכה במקום, כי סולן נשאר סולן.

מארגני התחרות הבינלאומית לפסנתרנים ע"ש ארתור רובינשטיין, שתערך שוב בארץ בשנה הבאה, הזמינו אצל שלושה מלחינים ישראלים יצירות מיוחדות לפסנתר. המלחינים הם: **רון וידנברג, משה זורמן ויאן ראדז'ינסקי**. משתתפי התחרות יוכלו לבחור בעצמם באחת משלוש היצירות, ליצירת חובה, לביצוע באחד משלבי התחרות.
י.ד.

סימפליציסימוס בממלכת הקייזר

בעקבות הצלחת התערוכה סימפליציסימוס ברפובליקת ויימאר, ביוני שנה זו, נפתחת היום במכון גיתה בת"א תערוכה של 100 קריקטורות מהתקופה הראשונה של כתב עת זה מהשנים 1896־1914, השנים האחרונות לשלטון הקיסרות הפרוסית.

ב־1 באפריל 1896 הופיע במינכן לראשונה כתב עת מצוייר הנושא את השם „סימפליציסימוס". מייסד כתב עת זה היה **אלברט לאנגן** אשר הזמין אמנים **כרודולף וילקה, אולף גולבראנסון, אדוארד תוני, ברונו פאול ותיאודור היינה** וסופרים **כפרנק ודקינד, לודוויג תומא, היינריך ותומס מאן, יעקב ואסרמן, הרמן הסה** ואחרים לפרסם מיצירותיהם: קריקטורות, מאמרים, סיפורים וסאטירות.

התערוכה תהיה פתוחה עד ה־7 בנובמבר.

בתמונה: תמונת שער של כתב העת משנת 1898, מעשה ידיו של תיאודור היינה.

שלום חנוך מסיים ביום חמישי הקרוב את סדרת הופעותיו האחרונה, בהופעת פרידה שתיערך ב„היכל התרבות" בת"א. מופע זה יהיה גם מופע פרידה מהמוסיקאים „המיובאים" של חנוך העוזבים בשבוע הבא את הארץ.

סטרג'ס בסינמטקים

הסינמטקים של תל־אביב וירושלים החלו בסוף השבוע בהקרנת שישה מסרטיו של הבמאי **פרסטון סטרג'ס**, אותו זיכה הפסטיבל החיפאי ברטרוספקטיבה נאה. הסרטים שיוקרנו הם: „מסעות סליבן" (1942), הערב בתל־אביב, ביום ה' בירושלים; „חג מולד ביולי" (1940), מחר בתל־אביב; „הריעו לגיבור המנצח" (1944), מחרתיים בירושלים, וביום ה' בתל־אביב; „הרגע הגדול" (1944), מחר בירושלים וביום ב' הבא בתל־אביב; „מקגינדי הגדול" (1940), ביום ה' בתל־אביב, ו„ספור פאלם ביץ'" (1942) ביום ו' הקרוב בירושלים (לפני כניסת השבת).

הסינמטק התל־אביבי יעניק לקהלו הזדמנות לחזות בשני סרטים נוספים שהוקרנו בפסטיבל חיפה, שניהם מאיטליה: „סודות סודות", סרט בן שנתיים של **ג'וזפה ברטולוצ'י** (אחיו הצעיר של ברנרדו), שיוקרן בשבת הקרובה בשעה 17.30. ביום ד' הקרוב, ב־17.00, יוקרן „המיסה נסתיימה" שכתב, ביים, ואף מככב בתפקיד הראשי – **נאני מורטי**.

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 אותיות ד'–כ': יום טוהר בשדה אברהם (ב).
08.40 ראשית הקריאה בלי סודות, י"–פ'.
09.00 אנגלית ה.
09.20 חשבון פשוט ד': גיאומטריה, בא להכיר (ב).
10.10 אנגלית ו'.
10.30 הגיל הרך: רגע עם דודלי. (ב).
11.00 ערבית מדוברת: ד'–ה', כיף תאלכ?
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: סידרה, כ' בין הזמנים (ב).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין, מבא הבי מילי (ב).
13.00 גיאוגרפיה כללית: ד'–ס', מסעו של איל הצפון.
13.30 אנגלית יא'–יב'.
13.45 צרפתית: העשרה.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 מבע: חומר, נוצות וגומי – מיגל הופך ל„אורח הבא", בעזרת הרבה מאוד גומי. קאתי עוקבת אחר מבצע בילוש בו מזהים ציפור על פי פיסת נוצה קטנה.
14.35 קסים קסם דיגינג.
15.00 קשר משפחתי: סלי וקנין בת הי"ח חולה במחלת לב, אחותה אודליה בת 6. בני המשפחה משוחחים עם חוית אברמסון.
15.45 שעת כושר.
15.55 מאתיים שניות למשרד הבריאות: דפי מידע טלטקסט.
16.00 הרוזן ממונטה כריסטו (פרק אחרון) – הרוזן ממונטה כריסטו נוקם באויביו אך מוחל לדאנגלרס. הוא עוזב את צרפת עם אהובתו בתקוה להתחיל בחיים חדשים.
17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

18.00 היער הירוק.
18.25 „בגס" „בגס מלוך" – בנסטרים.
20.00 אבודו לויד הבר בירוה.
21.00 פופ 2.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 7:00; 13.30 התעלולות; 14.00 ילדי ההובבות (מצויר); 14.30 סופרבוק (מצויר); 15.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט: „בתי האבודין" עם מרלין מונרו; 17.00 „ימים מאושרים" (סידרה קומית); 17.30 לורן ושירלי (סידרה קומית); 18.00 חדשות; 19.00 מגנום (בלש); 20.00 פינבול; 22.00 מועדון 7:00; 22.30 חיים אחרים (סידרה). טלוויזיה כללית.

טלוויזיה ירדנית

13.50 החכובים – סרטים מצויירים (ער' 1); 15.30 כפיות כסף, לילדים (ער' 1); 16.00 רחוב קרנו, סידרה בצרפתית; 17.00 חדשות בצרפתית; 17.15 מגזין ספורט בצרפתית; 17.30 חדשות בעברית; 18.00 הלו, הלו, קומדיה אנגלית; 19.00 אנשי החוק, סידרה אמריקאית; 20.00 חדשות באנגלית; 21.10 ספינת האהבה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו מס. 2 בפה־מג'ור ל־2 תזמורות; מוצארט: קונצ'רטו מס. 20 ברה־מינור לפסנתר ולתזמורת, ק. 466; בטהובן: רביעית כלי־קשת במי־במול מג'ור („הנבל") אופוס 74; שוברט: סימפוניה מס. 4 בדו־מינור („הטרגית").
09.00 קונצרט בוקר – סיבליוס: סוויטה כפרית לתזמורת כלי־קשת; בארבר: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת, אופ. 14 (ע"ג ת"ק); דבוז'אק: רביעית כלי־קשת מס. 8 במי מג'ור אופוס 106; סמטאנה: „מולדתי" – רביעית כלי־קשת במי־מינור בעיבוד לתזמורת סימפונית (ע"ג ת"ק); פולנק: שישיה לפסנתר ולכלי־נשיפה; פרוקופייב: „רומאו ויוליה" – קטעים מתוך סוויטות מס. 1־2 (ע"ג ת"ק).
11.57 פינת השיר – משירי יעקב פיכמן.
12.00 מן הסדנה – בטהובן: וריאציות על נושא מתוך „דון ג'ובאני"; ברטוק: רביעיה מס. 6 לכלי־קשת; חיים אלכסנדר: 6 מחולות ישראליים ל־2 פסנתרים.
13.05 בהאזנה נינוחה – מוצארט: דיברטימנטו ברה־מג'ור, ק. 136; [illegible] לצ'לו ולתזמורת; [illegible] ברה־מינור לפסנתר, כנור וצ'לו, אופ. 63; דבוז'אק: סרנדה למיתרים, אופוס 22; בריליה: מוסיקה לבאלט מתוך „הסריאנים".
15.00 הסברה מוסיקלית – הנחיות הרגש – תכנית מס. 15.
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – מוסיקת קודש, שבוע יצירות מוצארט – שבוע בזלצבורג. קירייה ברה־מינור, ק. 341; „קרביות", ק. 339; מנסה כנסייתית בדו־מג'ור, ק. 336; „מיסה סולמניס" בדו־מג'ור, ק. 337 – (השתתפות אריית מתיס, ריאה בולן, רוברט הול, ואחרים, המקהלה והתז. הסימפ. של רדיו אוסטריה/ ל. האגר); חמשיה בדו־מג'ור לכלי־קשת, ק. 515 (רביעית הז עם ם. קפייאינקרויולה שניה).
18.00 רגש על הביצוע.
19.00 בין חברים – מעולם המוסיקה. אמיל גיללס ביצירות שופן, ברהמס וצ'ייקובסקי.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – יובל ה־20 לעונת הקונצרטים הבינלאומי של איגוד השידור האירופי – התזמורת הסימפונית של רדיו בלגיה / אלפרד וולתר: אנרי פוסר: „ספור מאוייר קטן"; מאהלר: שירי ריקרט; פרוקופייב: סימפוניה מס. 3, אופוס 44.
22.30 פעם ועוד – דן יוהס: ישויות (התזמורת הקאמרית הישראלית/ רודון סלוטון) יוגש 2 פעמים.
23.00 מחוזרי יצירות – שירים של מאהלר ומוסיקה קאמרית של שוברט.

רשת א'

10.05 שיריקוד – מחולות ושירים ישראליים.
15.30 האוניברסיטה המשודרת – „יהדות ארצות הברית מהגרים לאמריקאים" – „דפוסי קהילה של יהדות ארצות הברית הביבשת".
16.05 גיל הביניים.
17.10 צבע הקשת – „שירי עמים".
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

09.05 כוכבי הבוקר: האבנים המתגלגלות.
18.06 שעה חופשית – עניני חינוך.
19.35 דין ודברים – לעניני חוק ומשפט.
20.05 סולם המזמורות – פזמונים מסורתיים.
22.05 מפיק חדי – (ש.ש.)
22.30 שירים עבריים.
23.05 שאלה של טעם – (ש.ש.)
00.15 ג'ז ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 קו ההתחלה – תקליטי שירים ראשונים.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 בטן מלאה – עם מפקדי טנקים בשיפמן, לציון חודש השריון.
19.05 שירים מבית.
20.05 קלאסי כאן – מגאזין גלי צה"ל על הנעשה במוסיקה קלאסית בארץ. (ש.ח)
21.30 אוניברסיטה משודרת – תורתו של הרב קוק – אישיותו של הרב קוק.
22.45 שיחות הגמן – עם ד"ר רחל גיורא – בלשנית ומעדכנת עיתון „בגל".

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 צעד וחצי.
22.05 הפסקה עשר.
23.05 קול הבז הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 טלודיה.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת שיר.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 „שמע ישראל".
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת ההודעה הקטנה.
12.10 „אז בב'".
12.50 מה נשמע.
13.05 בצהרי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושערים.
17.55 קצרתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.50 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשע.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באומן מילולי – פיתוח של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לנוע.
16.54 באומן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מבית.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שימו לב לשידורי F.M.

תל־אביב

אסתר: הטורף 9.40, 7.30, 5
אורלי: אשה מכוסה 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: בלוז לחופש הגדול 23.15
ביירוהדה: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
גורדון: טוריסט וצעקה 9.30, 7.30, 5
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הוורד 9.45, 7.15, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 2: לא היית כאן 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
היכל: האלמנה השחורה 9.30, 7.15
הייבריקאן: משפחת פלודר 9.30, 7.15
חוה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע בבית ציוני אמריקה: יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: מטאל ג'אקט 9.50, 7.30, 5
חן 2: ליבו של אנג'ל 9.50, 7.35, 5
חן 3: פגישה עיוורת 9.50, 7.35, 5
חן 4: הנובל האוהבת והמאוהבת 9.50, 7.35, 5
חן 5: אני והחבורה 9.55, 7.35, 5
לב 1: המשפחה 9.45, 7.50, 5, 2
לב 2: גברים גברים 9.45, 7.50, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 5, 2. נרדפי החוק 10, 7.50
לב 4: חימו מלך ירושלים 9.45, 7.50, 5, 2
לימור: מעקב חשאי 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מיאמי: בית האמיצים 9.30, 7.30, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
סינמה (אלנבי): בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: רובוקופ 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: משפחת פלודר 9.30, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: לאון דאריק 7.00; מסעות סאליבן 9.30
פאר: לחישה רועשת 9.30, 7.30, 4.30
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30; 2, 12, 10, 11.30 שבלול
צפון: ז'אן דה פלורט 9.45
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בולשים בעל הכריבים העקיבה 9.40, 7.30
תכלת: הוצאות מעבר לפינה 9.30, 7.45

תל־אביב: היחידה לפשעים חמורים 9.30, 7.15, 5
החזית הישראלית: קנובה 9.50

■ ירושלים

אדיסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורגיל: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7, 4.30
אורין 1: זהב רטוב 9, 7, 4.20
אור 2: חימו מלך ירושלים 9, 7, 4.30
אור 3: לא שם זין 9, 7 4.30 נחש מכוכב אחר
אור 4: לא יכולה בלי זה 9, 7, 4.30 11.15 רומן הדמים
אור 5: 007 באזור מסוכן, 7, 4.30 רובוקופ 9.15
אור גיל: מטאל ג'אקט 9, 6.45, 4.30
בית אגרון: מעבר לשיא 4.15
שיער 6.00
קקה: קולה קיד 6.00
9.45 סכרון חושים
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: משפחת פלודר 9.30, 7
ספורה: אני והחבורה 9.15, 7.15
עדן: הטורף 9, 7, 4.30
רון: האלמנה השחורה 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן
9.30, 7 – ז'אן דה פלורט 7, 9.30

■ חיפה

אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: הוצאות מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: זהב רטוב 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: היחידה לפשעים חמורים 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: הקשר הצרפתי 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: הטורף 9.15, 7, 4.30
קריאור: חימו מלך ירושלים 9.15, 7.15, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: מטאל ג'אקט 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: אני והחבורה 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

מטרו: פגישה עיוורת 9.15, 7
מבקר: מטאל ג'אקט 9.15, 7
אורות: חימו מלך ירושלים 9.15, 7
היכל: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, 4.30
ציון: רובוקופ 9.15, 7, 4.30

■ אשדוד

אסתר: רובוקופ 9.30, 7.30
אשדוד: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.15, 5

■ אשקלון

אסתר: רובוקופ 9.30, 7.30
מאור: כח ההצלחה 9.30, 7
רחל: שם הוורד 9.30, 7

■ באר־שבע

חן: היחידה לפשעים חמורים 9.30, 7, 4.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: לבו של אנג'ל 9.30, 7.00
כוכב: קרוקודיל דנדי 9.30, 7

■ עפולה

מטיפת: מעקב חשאי 9.00

■ חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
מגדל: מטאל ג'אקט 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: מוריס רוקדים במוסקבה 9.30, 7.15, 4.00 תעתועי שוטר הזק
סבוי: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ריבה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.30

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: לא שם זין 9.15, 7
תל: הטורף 9.15, 7
אודיון: סגור
בית בריל: להיות שם 8.30

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
נוה יהב: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
אורן: סגור

■ נהריה ■ עכו

הוד: הבוקר שאחרי 9.45, 7.00
רון: הנינג'ה האמריקאי 3 9.30, 7.15
אודיטוריום: סגור

■ נתניה

רון: אני והחבורה 9.30, 7.15
מוטריה: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 5
אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שרון: מטאל ג'אקט 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

■ פתח־תקוה

שלום: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 3: הנינג'ה האמריקאי 3 9.30, 7.15, 5

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7, 4.30
מגן הגהנאה: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.30
ראשון: הטורף 9.30, 7.30

בית העם: סוד ההצלחה 9.30, 7.30
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
חן: הטורף 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מטאל ג'אקט 9.50, 7.30, 4.50
ארמון: הטורף 9.45, 7.30, 5
לילי: בורקס לוהט 9.30, 7.15, 5
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: הנובל האוהבת והמאוהבת 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: מעקב חשאי 7.30, 5, בקצב השטן 9.50
רב גן 4: שם הוורד 9.50, 7.15
שביט: לא שם זין 9.30, 7.15

■ קרית אונו

מרכז קהילתי: אל תקרא לי לבן 9.15, 7.00

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום
תן טרמפ לחייל!